

GAZETA

ISSN 1642-6797

UNIwersytecka

PRACOWNIKÓW I STUDENTÓW UNIwersYTETU RZESZOWSKIEGO

Rzeszów

Listopad – Grudzień 2009 Nr 5/2009 (59)

29 października 2009 r. Słuchacze pierwszego roku studiów doktoranckich na Wydziale Socjologiczno-Historycznym zainaugurowali zajęcia. W tym roku zorganizowano studia w trzech specjalnościach: archeologia, historia i socjologia. Na pierwszy rok (studiów stacjonarnych i niestacjonarnych) przyjęto 60 osób.

29 października 2009 r. Podczas posiedzenia Senatu JM Rektor prof. dr hab. Stanisław Uliasz wręczył prof. dr hab. n. med. Andrzejowi Kwolkowi akt mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego UR.

26 listopada 2009 r. JM Rektor prof. dr hab. Stanisław Uliasz wręczył nominacje na stanowiska profesorów: prof. dr hab. Markowi Koziorowskiemu z Wydziału Biotechnologii, prof. dr hab. Jadwidze Szmyd-Sikorze z Wydziału Sztuki i prof. dr hab. Krzysztofowi Golcowi-Biernatowi z Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego.

10 listopada 2009 r. JM Rektor prof. dr hab. Stanisław Uliasz wręczył nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego ks. dr. hab. prof. UR Krzysztofowi Bochenkowi z Międzywydziałowego Instytutu Filozofii.

2 grudnia 2009 r. JM Rektor prof. dr hab. Stanisław Uliasz wręczył nominacje na stanowiska profesorów nadzwyczajnych w UR: dr hab. prof. UR Urszuli Kopeć z Wydziału Filologicznego i dr hab. prof. UR Dorocie Sankowskiej z Wydziału Sztuki.

27 listopada 2009 r. Panel dyskusyjny:
*W stronę źródeł, rytuałów, przedstawień.
O twórczości Jerzego Grotowskiego.*

Z OBRAD SENATU

Listopadowe posiedzenie Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego (**26 listopada 2009 r.**) rozpoczęło się uroczystym akcentem – wręczeniem przez JM Rektora prof. dra hab. Stanisława Uliasz gratulacji trojgu pracownikom UR, którym na mocy postanowienia Prezydenta RP z 26 października br. nadany został tytuł profesora. Otrzymali je nauczyciele akademicy Uniwersytetu Rzeszowskiego: dr hab. prof. UR Marek J. Koziorowski (nauki biologiczne – Zamiejscowy Wydział Biotechnologii w Weryni), dr hab. prof. UR Krzysztof J. Golec-Biernat (nauki fizyczne – Wydział Matematyczno-Przyrodniczy) i dr hab. prof. UR Jadwiga Szmyd-Sikora (sztuki plastyczne – Wydział Sztuki).

Następnie, zgodnie z planowanym porządkiem obrad, wysłuchano informacji o działalności Samorządu Studenckiego Uniwersytetu Rzeszowskiego w roku akademickim 2008/2009.

Różnorakie jej aspekty przedstawił przewodniczący Grzegorz Kolański. Uzupełnieniem tej tematyki była prezentacja na temat działalności klubu studenckiego „Pod Palmą”.

Podczas listopadowego posiedzenia Senatu rozpatrzono również wnioski osobowe: Rady Wydziału Filologicznego w sprawie zatrudnienia dr hab. Urszuli Kopeć na stanowisku profesora nadzwyczajnego oraz Rady Wydziału Sztuki w sprawie zatrudnienia dr hab. Doroty Sankowskiej, również na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

Senatorowie zapoznali się ponadto z informacjami (prezentację w tej sprawie przedstawił prorektor ds. rozwoju i polityki finansowej dr hab. inż. prof. UR Czesław Puchalski) na temat różnych parametrów oceniania wyników uczelni. Przedstawiono różnorakie aspekty naukowych i dydaktycznych działań oraz dokonano porównawczej analizy ekonomicznej Uniwersytetu

Rzeszowskiego z innymi uniwersytetami. W dyskusji, która się wywiązała po wystąpieniu prorektora Cz. Puchalskiego, podkreślono konieczność „głębszego pochylenia się nad problemami” i zaproponowano zorganizowanie w tej sprawie, w najbliższym czasie, spotkania dziekanów. Wszyscy byli zgodni z tym, że dążenie do pozytywnego wyniku finansowego jest najważniejszym obecnie zadaniem każdej podstawowej jednostki uczelni.

W końcowej części posiedzenia odbyły się głosowania w sprawie: przyjęcia projektu korekty planu rzeczowo-finansowego na 2009 r. oraz prowizorium planu rzeczowo-finansowego na 2010 r. W imieniu Komisji ds. Decentralizacji i Finansów rekomendujące wnioski w tej sprawie przedstawił przewodniczący komisji prof. dr hab. Marek Koziorowski. Senat przyjął stosowne uchwały.

M. Dworak

KRONIKA REKTORSKA

listopad 2009

29 października

Odbyło się posiedzenie Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego, któremu przewodniczył JM Rektor prof. dr hab. Stanisław Uliasz.

Na początku obrad wręczony został przez rektora akt mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego w Uniwersytecie prof. dr. hab. n. med. Andrzeja Kwolkowi.

Prof. S. Uliasz spotkał się z ks. dr. Edwardem Białogłowskim, biskupem pomocniczym w Diecezji Rzeszowskiej.

Związek Komunalny Wisłok zorganizował w Uniwersytecie konferencję, w której otwarciu uczestniczył prof. S. Uliasz.

6–7 listopada

Na Wydziale Sztuki UR przebywali członkowie Państwowej Komisji Akredytacyjnej (kontrola kierunku; grafika). W drugim dniu wizyty podczas spotkania z rektorem UR wstępnie podsumowano prace Komisji.

9 listopada

W Sali Senatu UR odbyła się uroczystość wręczenia Dyplomów Uznania JM

Rektora dla absolwentów, którzy wyróżniają się szczególnymi wynikami w nauce, wzorowym wypełnianiem obowiązków i aktywnością społeczną, jak również wybitnymi osiągnięciami naukowymi. Otrzymało je 25 osób.

10 listopada

Rektor UR wręczył nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego Uniwersytetu Rzeszowskiego ks. dr. hab. prof. UR Krzysztofowi Bochenkowi z Międzywydziałowego Instytutu Filozofii.

Wizytę w Uniwersytecie Rzeszowskim złożył poseł Marek Rząsa. Z rektorem rozmawiano m. in. o przyjętych przez Sejm zmianach w prawie o szkolnictwie wyższym.

16 listopada

Spotkanie JM Rektora z posłem Tomaszem Kuleszą, absolwentem rzeszowskiej WSP. Obecnie poseł Kulesza jest m.in. członkiem sejmowej komisji edukacji, nauki i młodzieży.

18 listopada

JM Rektor Uniwersytetu prof. S. Uliasz spotkał się z przedstawicielami

kierownictwa ComArchu SA, firmy informatycznej z Krakowa.

19 listopada

JM Rektor uczestniczył w zorganizowanej przez Instytut Filologii Polskiej ogólnopolskiej konferencji naukowej *Poezja żołnierska. Estetyka i wartości*. Inspiracją ku temu była siedemdziesiąta rocznica wybuchu II wojny światowej.

Prof. Stanisław Uliasz przebywał również na Politechnice Rzeszowskiej, gdzie uczestniczył w uroczystości nadania tytułu doktora honoris causa PRz profesorowi Krzysztofowi J. Kurzydłowskiemu.

20 listopada

Rektor S. Uliasz spotkał się z prof. Jurijem Makarem, profesorem honorowym Uniwersytetu Rzeszowskiego. Prof. J. Makar pracuje na Uniwersytecie w Czerniowcach (Ukraina).

21 listopada

W Uczelni przebywał (spotkanie z JM Rektorem) prof. Witold Koziński, który wygłosił wykład *Mechanizmy funkcjonowania strefy euro*. Okazją ku

Spis treści

Z. obrad Senatu	3
Kronika rektorska	3
To nie tylko plany uczelni	5
Rzecz, która sprostą oczekiwaniom odbiorców ..	6
„Pierwsza myśl to dom” Nad książką poetycką Janusza Pasterskiego	7
Rok Chopinowski	8
Rodzina: diagnoza, profilaktyka i wsparcie	8
„Granice Rysunku”	10
Nagroda im. J. Panka za najlepszy dyplom Wydziału Sztuki UR	11
Młodzieżowy Mistrz Ortografii Podkarpacia 2009	12
13. Targi Książki w Krakowie Uduany mix kultury, marketingu i rozrywki	13
Inauguracja „Roku zająca” w Zespole Szkół w Husowie	14
V Edycja Konkursu Twórczości Technicznej 2009	15
Order dla prof. Pawła Januszewicza	17
30 lat działalności naukowej prof. dr. hab. n. med. Pawła Januszewicza Nasz Profesor	18
Wspomnienia w piątą rocznicę śmierci dr. hab. n. med. prof. UR W. Romańczuka	20
Awanse naukowe	21
- Prof. dr. hab. Jadwiga Szmyd-Sikora	21
- Prof. dr. hab. Krzysztof Golec-Biernat	22
- Prof. dr. hab. n. wet. M. J. Koziorowski	22
- Dr. Gabriel Szajna	23
- Dr. Wojciech Rząsa	23
XVIII Powszechny Zjazd Historyków Polskich – Olsztyn 2009	24
VII Międzynar. konf. naukowa Edukacja – Technika – Informatyka 2009	25
Konferencja poświęcona 200. rocznicy urodzin Juliusza Słowackiego,	28
Konf. w Baranowie Sandomierskim	29
Dzień Papieski w Ośrodku Wypoczynkowo-Rehabilitacyjnym Diecezji Rzeszowskiej w Myczkowcach	30
Studenci wyróżnili	31
Konferencja historyków w Iwano-Frankowsku ...	32
Polskie sprawy na ukraińskich uniwersytetach ...	33
Kierunki zmian w pedagogice opiekuńczej i pracy socjalnej	34
VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Spójność społeczno-ekonomiczna a modernizacja gospodarki” z cyklu „Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy”. O potrzebie modernizacji gospodarki	35
Kompetencje studentów UR kluczem do sukcesu na rynku pracy	38
Wrocławskie klimaty	39
Rozpoczęły się jedyne na Podkarpaciu studia o mechanizmach funkcjonowania strefy euro ...	40
Festiwal Poezji im. Z. Herberta w Rzeszowie ...	41
Między Iwoniczem i Rymanowem	42
Jesli nie aplikacja, to co?	43
„Studenci Dzieciom”	44
Miło szaleć, kiedy czas po temu!	45
Muzea literackie Lubelszczyzny i Świętokrzyskiego	46
Studencki rajd w Pieniny (13-15 XI 09)	47
Obozy zimowe na Wydziale WF Fizycznego UR ...	48
Konferencja AIESEP w Pensakoli	50

Wydaje Uniwersytet Rzeszowski
za zgodą Rektora.

Autorzy tekstów i współpracownicy nie
otrzymują honorariów za publikację.
Zastrzegamy sobie prawo skracania,
adiustacji tekstów i zmiany tytułów.
Nie odpowiadamy za treść reklam.
Wszelkie prawa zastrzeżone.

ISSN 1642-6797

Druk: Drukarnia RESPRINT,
tel. 017 853 53 00

Adres redakcji: 35-959 Rzeszów,
ul. prof. S. Pigonia 8,
tel. 017 872 10 26

e-mail: info@niv.rzeszow.pl

Redakcja: mgr Ewa Krzyżanowska,
dr Henryk Pietrzak, mgr Anna Szydło,
Wioletta Wrona, inż. Ludwik Borowiec

Foto: Elżbieta Wójcikiewicz,
autorzy tekstów oraz archiwum

temu było zainaugurowanie zajęć z tego zakresu na studiach podyplomowych. Prof. W. Koziński jest wiceprezesem NBP w Warszawie (odpowiedzialnym za prace banku związane z członkostwem Polski w strefie euro), także pracownikiem Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego.

W przededniu Ogólnopolskiego Dyktanda Narodowego, 21 listopada br., rektor UR dokonał otwarcia finału konkursu *Młodzieżowy Mistrz Ortografii Podkarpacia* organizowanego przez Zakład Współczesnego Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego. Konkurs wyłonił Mistrza Ortografii z grona uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

24 listopada

W Instytucie Filologii Angielskiej odbyło się uroczyste spotkanie pracowników Instytutu z JM Rektorem prof. dr. hab. Stanisławem Uliaszem oraz wicemarszałkiem województwa podkarpackiego, prof. dr. hab. Janem Burkiem. Celem było zaznajomienie władz UR oraz Urzędu Marszałkowskiego ze sposobem zagospodarowania dotacji finansowej przyznanej w 2009 r. Otrzymane fundusze posłużyły na zakup m.in. najnowocześniejszego laboratorium językowego oraz wyposażenie sal dydaktycznych.

26 listopada

Z udziałem rektora UR prof. dra hab. Stanisława Uliasza oraz prorektorów: prof. dra hab. Aleksandra Bobko oraz dra hab. inż. prof. UR Czesława Puchalskiego w Bibliotece UR odbyła się uroczysta prezentacja Pracowni Digitalizacji Zbiorów, która w ramach Projektu *Rozwój Systemu Informatycznego UR* – działanie 1,5 Infrastruktura Społeczeństwa Informatycznego ZPORR wyposażona została w nowoczesny skaner. Pracownia jest podstawą tworzenia zasobów cyfrowych UR udostępnianych w ramach Podkarpackiej Biblioteki Cyfrowej www.pbc.rzeszow.pl.

Podczas posiedzenia Senatu JM Rektor prof. dr. hab. Stanisław Uliasz wręczył nominacje na stanowiska profesorów: prof. dr. hab. Markowi Koziorowskiemu z Zamiejscowego Wydziału Biotechnologii, prof. dr. hab. Jadwidge Szmyd-Sikorze z Wydziału Sztuki oraz prof. dr. hab. Krzysztofowi Golecowi-Biernatowi z Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego.

27 listopada

Przebywał w Uniwersytecie Rzeszowskim prof. Wiktor O. Sawczuk, prorektor ds. współpracy zagranicznej w Uniwersytecie w Kamieńcu Podolskim (Ukraina). Podczas spotkania z prof. Stanisławem Uliaszem rektorem UR i prorektorem ds. badań naukowych i współpracy z zagranicą prof. Aleksandrem Bobko podpisano dwie umowy: o współpracy między uczelniami i o utworzeniu wspólnego wydawnictwa. Profesor W. Sawczuk zwiedził też uniwersytecką bibliotekę i zabytki Rzeszowa.

Rektor S. Uliasz dokonał uroczystego otwarcia konferencji *Edukacja dla pracy* realizowanej w ramach projektu *Rozwój Uniwersytetu Rzeszowskiego szansą dla regionu*.

4 grudnia

Rektor UR prof. Stanisław Uliasz i prorektor prof. Aleksander Bobko uczestniczyli w konferencji „Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej”, zorganizowanej w Uniwersytecie Rzeszowskim. W ramach „II Rzeszowskich dni pielęgniarstwa” świętowano też 5-lecie działalności Instytutu Pielęgniarstwa i Położnictwa, działającego na naszym Wydziale Medycznym.

Mieczysław A. Łyp

Wiersz na Wigilię

Wokół młyna na Fryszerce
długo przed świętami
zakwitwały śnieżną zielenią
ruchliwe cienie moich braci
kuzyna Remka i Janka Graczyka

Baśniowe piękno
zakłętego w legendę drzewka
szybko cięli siekierą
nożem księżycem i ostrym mrozem

Przychodzili
w ciszy białych zasp
z rozgwieżdżonym niebem wieczoru
rozśpiewanymi aniołami
i wigilijną radością

Sen śniony z Marią i Józefem
Gwiazdą Herodem Trzema Królami
i strojną w cienkie złotko szopką
Tadka Ciecioru
szumiał leśnymi wołaniami
chłopięcą trwogą i kolędą

Rzeszów, 24.11.2008 r.

To nie tylko plany uczelni

Przyczyną różnych, nie zawsze życiowych Uniwersytetowi Rzeszowskiemu niektórych medialnych wypowiedzi jest - paradoksalnie - bardzo dobra kondycja uczelni i wykorzystanie przez nią możliwości, które dają środki unijne. Uczelnia realizuje 28 projektów. W ciągu 2-3 lat powstanie bardzo duży i nowoczesny potencjał naukowo-dydaktyczny. Łączna wartość przedsięwzięć, w realizacji do 2013 roku, to 962 mln zł. Zakłada się, że same koszty zakupionej aparatury naukowej wyniosą około 140 mln złotych.

Wieloletnie doświadczenie i tradycje UR w połączeniu z przedsięwzięciami na ogromną skalę dają wizerunek silnej uczelni, która nie tylko nie ma problemów z utrzymaniem swojej nazwy, ale stanowi bardzo poważną konkurencję dla innych ośrodków dydaktycznych w regionie.

Programy, z których korzysta obecnie UR to: Rozwój Polski Wschodniej, Infrastruktura i Środowisko, Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki, Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego. Główne cele projektów to uruchomienie kompleksu ZALESIE (w okresie 2008-2011), w którego skład będzie wchodziło: Centrum Transferu Technologii i Badań Podstawowych, Centrum Innowacji i Wdrożeń Technologii w Przemśle Spożywczym i Centrum Przetwarzania Biomasy i Odpadów na Energię. Łączna suma tego projektu to około 112 mln zł, z czego dofinansowanie wynosi ok. 102 mln zł. W założeniu ma powstać 30 laboratoriów specjalistycznych, a koszt aparatury badawczej wyniesie 30 mln zł.

W priorytecie Uniwersytetu jest również stworzenie infrastruktury służącej jako baza naukowo-dydaktyczna dla nowych specjalności: nanoelektroniki, nanotechnologii i materiałów dla lotnictwa oraz bioinżynierii medycznej, bioinformatyki, biotechnologii analitycznej i biomateriałów. W tym celu do 2012 roku powstanie Centrum Mikroelektroniki i Nanotechnologii. Wartość projektu to ok. 64,5 mln zł – w całości finansowane przez UE. Przy okazji realizacji tego planu powstanie ok. 4,5 tys. m² powierzchni użytkowej i 8 specjalistycznych laboratoriów.

Łączna kwota do zagospodarowania ze środków unijnych w okresie 2009 – 2013 to 880 mln zł.

Według projektów realizowanych przez Uniwersytet Rzeszowski po-

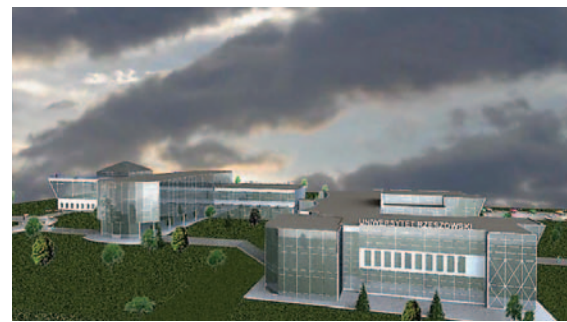
wstaną również następujące ośrodki dydaktyczno-naukowe:

- Centrum Biotechnologii Stosowanej i Nauk Podstawowych (całkowite koszty ok. 20 mln zł, dofinansowanie ok. 18 mln zł),
- Uniwersyteckie Centrum Innowacji i Transferu Wiedzy Techniczno-Przyrodniczej (całkowite koszty ok. 171,7 mln zł, dofinansowanie ok. 146 mln zł),
- Przyrodniczo-Medyczne Centrum Badań Innowacyjnych (koszty ponad 88 mln zł, dofinansowanie – ok. 75 mln zł),
- Uniwersyteckie Centrum Archeologii Podkarpacia w Rzeszowie (koszty ponad 23 mln zł, dofinansowanie ok. 8 mln zł),
- Podkarpackie Centrum Innowacyjno-Badawcze Środowiska w Rzeszowie-Załężu (koszty ponad 34 mln zł, dofinansowanie ok. 29 mln zł),
- Narodowe Centrum Promieniowania Synchronotronowego dla Celów Badawczych (projekt w przygotowaniu przez Konsorcjum POLSKI SYNCHROTRON, w którego skład wchodzi 33 uczelnie i instytuty naukowe. Głównym koordynatorem jest Centrum Promieniowania Synchronotronowego UJ),
- Interdyscyplinarne Centrum Zaawansowanych Technologii Ochrony Środowiska (ECOTECH - COMPLEX „Człowiek, Środowisko, Produkcja” - projekt jest realizowany w ramach Konsorcjum - 11 jednostek naukowych zlokalizowanych w Lublinie, Puławach i Rzeszowie).

Wraz z Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego i Politechniką Rzeszowską Uniwersytet Rzeszowski stworzył projekt budowy 12 laboratoriów dla biotechnologii roślin, gdzie będą prowadzone badania w zakresie innowacji natury biotechnologicznej, praktyki organicznej i rolniczej oraz środowiska naturalnego w ramach projektu: Biotechnologie Przyjazne dla Środowiska, w ramach Rozbudowy Podkarpackiego Parku Naukowo-Technologicznego. Łączna kwota potrzebna do zrealizowania projektu to ok. 60 mln zł, a dofinansowanie z funduszy europejskich to ok. 48 mln zł.

Bardzo ważną kwestią dla władz uczelni jest Program Rozwoju Systemu Informatycznego UR, na który przeznaczono łącznie ok. 6,5 mln zł (dofi-

nansowanie z UE wynosi 4,5 mln zł). Główne cele przedsięwzięcia to: budowa środowiska zintegrowanych systemów zarządzania uczelnią, systemu bezpieczeństwa, rozbudowa systemu kartowego i systemu umożliwiającego digitalizację zasobów bibliotecznych, stworzenie sieci dostępu bezprzewodowego.

Uniwersytet Rzeszowski realizuje również projekty, które mają przede wszystkim na celu wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy:

- FENIKS - długofalowy program odbudowy, popularyzacji i wspomagania fizyki w szkołach w celu rozwijania podstawowych kompetencji naukowo-technicznych, matematycznych i informatycznych;
- Kompetencje studentów UR kluczem do sukcesu na rynku pracy;
- Rozwój Uniwersytetu Rzeszowskiego szansą dla regionu (głównym celem projektu jest zbliżenie uczelni do rynku pracy, m.in. poprzez: włączenie praktyków do kształtowania programów nauczania, realizację staży w biznesie i lepsze przygotowanie absolwentów do wejścia na rynek pracy);
- Budowa potencjału dydaktycznego UR na poziomie europejskim (w założeniach m.in. 123 osoby z kadry UR podniosą wiedzę i kwalifikacje zawodowe, także w zakresie prowadzenia zajęć w języku angielskim);

- Studenci kierunku biotechnologia akceleratorem gospodarki opartej na wiedzy (poszerzenie oferty edukacyjnej o nową specjalność biotechnologia analityczna dostosowaną do potrzeb regionalnego jak i krajowego rynku pracy);
- Młodzieżowe Uniwersytety Matematyczne (partnerzy – Uniwersytet Jagielloński, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie);
- Nauczyciel – refleksyjny praktyk i profesjonalny artysta;
- Studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych;
- Studia podyplomowe - praktyczne nauczanie zawodu;
- Zamawianie kształcenia na kierunkach technicznych, matematycznych i przyrodniczych - pilotaż (projekt systemowy);
- Nowoczesne technologie materiałowe stosowane w przemyśle lotniczym (Projekt realizowany w ramach konsorcjum Centrum Zaawansowanej Technologii AERONET – Dolina Lotnicza, koordynatorem jest Politechnika Rzeszowska).

W sumie wartość projektów w realizacji do 2013 roku wyniesie 962 mln zł

(w tym projekty twarde: UR – 520 mln zł, UR w ramach konsorcjum – 360 mln zł, projekty miękkie: 92 mln zł). W celu osiągnięcia wskaźników potrzebnych do rozliczenia projektów unijnych konieczne jest zwiększenie zatrudnienia kadry specjalistycznej, poszerzenie oferty dydaktycznej, wdrożenie grantów badawczych i pozbycie się zbędnych składników majątkowych.

Uniwersytet Rzeszowski stoi więc przed wieloma wyzwaniami, jednak perspektywy są bardzo obiecujące.

Urszula Gruca-Miąsik, Monika Matuszewska

Rzecz, która sprostą oczekiwaniom odbiorców

Książka Krystyny Duraj-Nowakowej zatytułowana „Pedagogika społeczna między integracją a dezintegracją” jest pracą bardzo interesującą oraz oryginalną, a z punktu widzenia studentów, szczególnie pedagogiki, niezwykle przydatną w poszerzaniu wiedzy z tego zakresu.

Sklada się ona z pięciu głównych rozdziałów, które w swej treści zawierają wielowymiarowy obraz pedagogiki społecznej. Autorka snuje w książce własne refleksje dotyczące różnorodnych subdyscyplin pedagogiki społecznej, przedstawia tło i zarys pedagogiki systemowej, chcąc przybliżyć czytelnikowi tematykę owej monografii. W jednym z rozdziałów pokazuje drogę od dezintegracji przez dezintegrację pozytywną do integracji pedagogiki. Rozdział ten nosi znamiona metodologiczno-teoretycznych opisów, ilustrowanych próbami aplikacji tych podejść, którymi cechuje się współczesna pedagogika społeczna. Kolejne ważne kwestie, które porusza autorka w swojej książce to kwestie do-

tyczące integrowania pedagogiki społecznej jako dyscypliny nauki i przedmiotu praktyki zawodowej, system potrzeb ludzi w różnych środowiskach, profilaktyka i terapia funkcji rodziny, profilaktyka przemocy oraz agresji w wychowaniu, chcąc odnaleźć argumenty za dezintegracją i/lub integracją pedagogiki społecznej, a także zadania społeczne, wychowawcze i opiekuńcze pedagogów.

Autorka wprowadza czytelnika w nową dziedzinę wiedzy bez dodatkowego obciążania go skomplikowanym i niezrozumiałym językiem. Język, jakim posługuje się prof. Krystyna Duraj-Nowakowa jest niezwykle barwny i łatwy w odbiorze. Pomimo wysokiego stopnia naukowości owego dzieła, autorka stara się jasno objaśniać poruszane kwestie.

„Pedagogika społeczna między integracją a dezintegracją” jest książką bardzo wartościową, gdyż oprócz niezbędnych informacji dotyczących związków pedagogiki społecznej z innymi nauka-

mi o wychowaniu, kulturze i społeczeństwie, jest ona niezbędna dla tych wszystkich, którzy zajmują się problemami pracy socjalnej, samopomocy w teorii i praktyce psycho- i socjopedagogicznej.

Zarówno cały układ książki, jak i okładka przyciągają uwagę czytelnika. Wszystkie treści tworzą jedną, wysoce usystematyzowaną całość, która w profesjonalny sposób zawarta została w spisie treści ułatwiającym czytelnikowi poróżowanie po monografii.

Prof. zw. dr hab. Andrzej Radziejewicz-Winnicki, który jest recenzentem dzieła prof. Krystyny Duraj-Nowakowej wspaniale podkreślił, że jest to rzecz, która sprostą oczekiwaniom bardzo szerokiego kręgu adresatów i będzie niezwykle użyteczna z uwagi na istotę implikacji praktyczno-społecznych o szczególnym znaczeniu dla wielu reprezentantów grup czytelników zawodowych, samorządowych i publicznych, nauczycieli, studentów, przedstawicieli administracji państwowej i lokalnej różnych szczebli itp.

Gustaw Ostasz

„Pierwsza myśl to dom”. Nad książką poetycką Janusza Pasterskiego

Wielu filologów próbuje się sprawdzić w pisaniu literatury pięknej. Doktor Janusz Pasterski, adiunkt w Instytucie Filologii Polskiej, ogłosił książkę *Plac Kromera* (Biecz 2009), tom liryki tyleż osobistej, co klasycyzującej. Ma ona swą melodię, rozpoznawalną dzięki szczególnemu rytmowi, który trudno zwerbalizować, lecz głośna lektura dobrze go uruchamia. Ów rytm odpowiada wierszom tonicznemu, frazom ich brzmień, na swój sposób twardym, męskim, a przy tym dziwnie łagodnym, jakby wypowiedzanym głosem matowym, ciepłym, skrywającym wzruszenie.

Książkę zdominowały teksty – wiersze oraz minieseje – na temat miejsc geograficznie prawdziwych, głównie Biecza, gdzie autor spędził lata chłopięce i młodości. Dzięki temu książka otrzymała jakby aurę znaną z poezji Józefa Czechowicza zafascynowanego Lublinem i miastami sąsiednimi. Książkę Janusza Pasterskiego trzeba uznać za niesztampowy tryptyk, rezultat zestawień drobnych segmentów zdominowanych przez liryki o domu, którym – zauważmy – najpierw, w czasach dzieciństwa, jest wyłącznie rodzinne gniazdo. Dopiero później dom niepostrzeżenie zda się rozszerzać. Uzupełnia go przecież szkoła oraz – zgłębiana cierpliwie – wysoka kultura narodu ukorzeniona w tradycji śródziemnomorskiej.

Omawiany tom liryków zawiera trzy cykle, opatrzone odrębnymi tytułami. Cykl pierwszy to nostalgiczny *Dom nad Ropą*, drugi to odrobinę sentymentalny *Plac Kromera*, a trzeci to pełen bólu egzystencjalnego *Iksjon*. Cykl pierwszy został osadzony tematycznie w pejzażu rodzinnym autora, nad rzeką Ropą. Cykl drugi, unaoczniając czasy uczniowskie, ma, tu i tam, charakter wspomnieniowo-refleksyjny. Trzeci zaś jakby sprawdza wielorakie sensory wędrówek człowieczych w świat, konfrontuje doświadczenia autora z mitami, nie tylko z mitami Greków operującymi kategorią długiego trwania.

Wszystkie trzy cykle się ze sobą zębiają i sumują w bogaty znaczeniami, chociaż mozaikowy wykład literacki, który odpowiada założeniom poesis doctae. Architektura dwu cykli kolejnych – i pierwszego (*Dom nad Ropą*) i drugiego (*Plac Kromera*) – wskazuje sposób interpretacji; a nawet go narzuca. Część

wierszy otrzymała oprawę niepełną, jednostronną, z rzekomych luster, które ślą oboczne wersje obrazów. Uściślijmy. Owymi lustrami są ni to uzupełnienia, ni to dopowiedzenia, właściwie liryki prozą – równoważne miniesejom – na bieckie tematy. Dzięki nim Janusz Pasterski, co można wyrazić leksyką kulinarną, osiągnął smakowity przekładaniec. Mowa wiązana i analogi komentarzy autorskich – wariacje tekstów z semantyką ikoniczną – stanowią całość zwartą, spójną. Aby książka mogła tę zwartość i spójność sugerować, została uposażona w ilustracje, głównie w litografie z dziewiętnastego wieku.

Nie wolno więc reagować zdziwieniem, że za wyróżnik wierszy uchodzi barwność czasu fizykalnego, zarówno presens, jak i perfectum. „Jesień w Bieczu to pora najpiękniejsza. Przybiera miasto w pastelowe barwy, syci złotem, brązem, czerwienią” (*Jesień w Bieczu*). Bogatą kolorystyką, wprost tęczę rzeczywistych postaci i zdarzeń z głębi czasu minionego przemawia historia; zarówno historia mała, regionalna, jak i wielka. Stylizowaną, miłą dla ucha staroświecyczną brzmi wiersz *Ulica Piekarska rok 1812* (dedykowany Januszowi Szubero-wi). *Plac Kromera* ożywia bieckie ślady po Marcynie Kromerze (1512-1589), uczonym księdzu biskupie, sekretarzu królów Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta. Książka utrwala pamięć tamtejszą o królowej Jadwidze (*Góra Zamkowa*), o Kazimierzu Pułaskim (*Pułaski pod Bieczem*), Lucjanie Siemieńskim (*Lucjan Siemieński wygląda przez spróchniałe okno*), Stanisławie Wyspiańskim (*W szkicowniku Wyspiańskiego*). I chociaż dawno „czas się wypełnił”, nie gasną echa wielkiej wojny (*Cmentarze*). Dlatego w wierszu *Aus dem Räume von Gorlice...* musiały paść pytania: „Czy to Polska się budzi? Czy wolność nadchodzi?”

Autora, bieczanina z pochodzenia, drażni duchowy balast z epoki zaborów, idealizowanie Galicji; bodaj cierpki odzew modnego teraz hasła ojczyzny małej. Wiersz *Nie lubię słowa Galicja* dotyka spraw, które należą do imponderabiliów i określają świadomość wysoką. Lukrowana „nostalgia” Galicja przypomina „świat ze mgły || urojony i obcy niczym to słowo”. Dlatego bohater mówiący nie pozwala się mu więzić, opowia-

da się za wartościami historycznie i kulturowo realnymi, bliskimi dzięki szkole (*Zakład Naukowy*), lekturom, studiom.

Po prostu nie może nie czuć się dzieckiem świata historycznie i kulturowo bardziej rozległego. Wyżej od przesłodzonej „nostalgia” Galicji stawia „imiona prawdziwe || napęczniałe popiołami i krwią || wydobyte spod ruin i gruzów || to one” – spostrzega z dumą – „jak sekretne ścieżki prowadzą mnie || w oczyste strony”. Toteż prosty znak „dom”, twórczo uzupełniany, poniekąd rozwiera i rozszerza semantykę archetypu. Osiąga sensy niebanalne, wskazuje zarówno ojczyznę małą – Biecz z okolicami – jak i ojczyznę dużą, jest nią cała Polska, ale też ojczyznę ogromną, którą stanowi kultura basenu Morza Śródziemnego, materialna i duchowa.

Cykl ostatni, *Iksjon*, zgodnie z jego tytułem, uruchamia różną od cykli poprzednich, raczej ciemną tonację uczuciową. Wprowadza nas w odmienny wymiar czasu i semantykę, chyba w mickiewiczowski „wiek męski, wiek kłeski”, lecz nie tylko. Ewokuje skutki nieodwołalnych praw biologii, egzystencjalne doznania mąk, które nie mają kresu. Mówi, co prawda, o podróżach autora z żoną i synem na wschodnie obrzeża Morza Śródziemnego, do miast greckich (Knossos, Saloniki, Agion Oros, Ouranopoli) i do chorwackiego Dubrownika. Utrwała autorską percepcję ruin starożytnych, oświetlonych słońcem, akcentuje radość istnienia. Ale to tam, w czasach i scenerii antyku, zaczęły bić duchowe źródła naszego odbioru świata, implikując dramat istnienia, sygnowany przez estetyczne kategorie komizmu, tragizmu, groteski; nie bez oznak smutku przemijania. Ze względu na ciągłą aktualność owe źródła są domem o randze szczególnej, matecznikiem kultury. Bohater myślący snuje refleksję posażną w znaczenia paradoksalne, nie lekceważy frenetycznej radości życia, ani cierpień wpisanych genetycznie w ludzki los. To wiersze: *Labirynt*, *Iksjon*, *Bezradność w szpitalnej sali...*, *Ojciec siedzi nieruchomo*, *Deszcz w Dubrowniku*.

Andrzej Andrusiewicz

Rok Chopinowski

Uchwałą Sejmu RP rok 2010, w którym mijają 200. urodziny Fryderyka Chopina, został ogłoszony Rokiem Chopinowskim. Wszystko, co miał światu, Polsce i Polakom do powiedzenia, wyraził w muzyce - mówił o Fryderyku Chopinie jeden z wielkich wykonawców jego utworów. Muzyka Chopina stanowi najwyższą, z żadną inną niedającą się porównać twórczość fortepianową. Umiłowanie piękna Mazowsza, gdzie się urodził, dotkliwe poczucie utraty ojczyzny, cierpienia duszy, rozpacz, wielka miłość do kobiety życia - George Sand, wyrażone zostały w muzyce. G. Sand - znakomita poetka, kontrowersyjna pisarka, skandalistka bulwersująca paryskie elity, wywarła ogromny wpływ na życie Chopina i jego twórczość. Niektóre jego najwspanialsze utwory powstały z jej inspiracji. Po latach opublikowała 97 tomów *Journal Intime* i *Histoire ma vie*. Mimo iż publikacje tkwiły w konwencji modnego romantyzmu, pełne podejścia subiektywnego, są znakomitą materiałem do poznania 18 lat pobytu Chopina w Paryżu.

Dla wielkiego artysty, częstokroć nierozumianego za muzyczne nowatorstwo, spotykającego się z niechęcią i zawiścią, zmuszonego do wyjazdu z Polski, nadszedł na Zachodzie czas uznania i prawdziwej nieśmiertelności.

Mimo głośniejszych sukcesów w Europie, Chopin nie zapomniał ojczyzny. Nigdy miłość do Polski, tęsknota i nadzieja nie zostały tak oddane w muzyce i nigdy jeszcze nie zostały wyrażone z tak niezrównanym talentem i pięknym płynącym z głębi duszy. Chopin tworzył w duchu europejskim i polskim, nadając swoim utworom rys uniwersalności.

W roku 2010 mija również 161. rocznica śmierci Chopina. Zmarł w Paryżu. Dla Polaków odwiedzających stolicę Francji wyjątkowy sentyment łączy się z trzema miejscami, związanymi z ostatnimi chwilami życia i śmierci człowieka, o którym Eugène Delacroix wspominał, iż „nieporównanego geniusza niebo pozazdrościło ziemi. Co za strata! Niegodni łajdacy rozpierają się na swoich miejscach, podczas gdy ta piękna dusza oddaliła się od nas!”. Chopin umarł w domu numer 12 przy Place Vendôme, msza żałobna odbyła się w kościele Św. Magdaleny, pogrzeb na cmentarzu Père Lachaise. Serce kompozytora przywiozła do Warszawy jego siostra Ludwika.

Chopin zmarł przedwcześnie, ale każda śmierć jest przedwczesna. Śmierć geniusza jest szczególną stratą. Chopin żył lat zaledwie 39. Nie wypowiedział się artystycznie do końca. Gdyby pożył jeszcze kilkanaście bądź kilkadziesiąt lat, świat zapewne poznałby nowe i nie-

oczekiwane strony jego wielkiego talentu.

Mimo iż w XIX i XX wieku poszła innymi torami ewolucja sztuki fortepianowej i egzegezy muzycznej, w wieku XXI jest rzeczą pewną, że nazwisko Chopina będzie zawsze jaśniało blaskiem najwspanialszego geniusza, jakiego wydała ludzkość. Można trawestować słowa Platona: „«Nowego Prometeusza zesłali nam w nim Nieśmiertelni i teraz dopiero zapalili nam jasno buchający ogień»”.

Na całym świecie uniwersytety są ośrodkami kulturotwórczymi, wokół których integruje się środowisko kulturalne. Taka sama funkcja spoczywa na Uniwersytecie Rzeszowskim. Jest ona tym większa, gdyż nasza uczelnia jest jedną z nielicznych, posiadających własny Instytut Muzyki, coś na wzór małej Akademii Muzycznej. Można oczekiwać, iż ta prężna i sprawnie kierowana placówka podejmie inicjatywy koncertowe i popularyzatorskie w Roku Chopinowskim. Jest to ważne z jednego jeszcze względu - Rzeszów ma bardzo ubogą ofertę muzycznej kultury wyższej. Instytut Muzyki wraz z Filharmonią są wręcz powołani do spopularyzowania muzyki chopinowskiej nie tylko w stolicy regionu, lecz na całym siermiężnym Podkarpaciu. Żywego koncertu nie zastąpi ani radio, telewizja, ani nagranie fonograficzne. Imprezy Roku Chopinowskiego dla wielu ludzi mogą być jedyną okazją do poznania przynajmniej niewielkiej części muzycznej spuścizny Chopina.

Ewa Gos

Rodzina: diagnoza, profilaktyka i wsparcie

Red. nauk.: Krystyna Duraj-Nowakowa, Urszula Gruca-Miąsik, Wydawnictwo UR, Rzeszów 2009, ss. 296

Pośród nowości Wydawnictwa Uniwersytetu Rzeszowskiego warto zwrócić uwagę na rekomendowaną książkę, w której szeroko i w sposób interdyscyplinarny ujęto zapowiedzianą w tytule problematykę.

W dobie transformacji ustrojowej w III RP, a także przemian społecznych o charakterze globalnym (wzrost znaczenia specjalizacji w społecznym podziale pracy, symptomy społeczeństwa merytokratycznego, konsumpcjonizm, przejawiający się w dominacji przedmiotów i dóbr konsumpcyjnych nad ludźmi, mediatyzacja kultury, rzutu- jąca na jakość społecznych interakcji,

otwartość granic w obrębie UE i związana z tym emigracja zarobkowa), problematyka rodziny z perspektywy chociażby jakości cech działalności przyszłych pokoleń nabiera szczególnego znaczenia.

Z. Tyszka (2001), podkreślając doniosłość roli rodziny w dobie transformacji ustrojowej, sugerował, iż należy ją rozpatrywać w badaniach weryfikacyjnych jako zmienną zależną i tym samym odzwierciedlającą w swej strukturze i funkcjonowaniu przeobrażenia ogólnospołeczne poprzez dostosowanie się do nich po upływie pewnego okresu czasu.

Ponadto A. Giza-Poleszczuk (2005) stwierdza, co znajduje odzwierciedlenie na gruncie teorii „stawania się społeczeństwa” P. Sztompki (2002), iż rodzina jako podstawowa komórka społeczna jest aktywnym aktorem współkreującym owe zmiany.

Polecana książka niewątpliwie odpowiada „potrzebie czasu”, aczkolwiek w sposób wybiórczy, ale dość komplementarny, bowiem poruszane są w niej istotne i liczne zagadnienia dotyczące: opisu stanu współczesnej rodziny, profilaktyki jej zaburzeń funkcjonowania i form jej wsparcia w sytuacjach kryzysowych.

Składa się ta familiologiczna monografia z trzech części: 1. „Przesłanki warsztatowe i rzeczowe poznawania rodziny”; 2. „Model rodziny w projektach i diagnozach” i 3. „Profilaktyka i wsparcie zaburzonego funkcjonowania rodziny”.

W części pierwszej należałoby zwrócić szczególną uwagę na artykuły, w których autorzy wskazują na obszary badawcze, jakimi zajmują się, czy też powinni się zająć empirycy dla adekwatnej do *status quo* diagnozy rodziny, a także podkreślają użyteczność dla realizacji owego celu niektórych metod badawczych. I tak, Krystyna Duraj-Nowakowa słusznie wnosi postulat, co najmniej holistycznego lub – lepiej – i systemowego podejścia do rodziny zarówno na gruncie doktryny, jak i empirii. Wskazuje również na transgresję jako jeden z paradygmatów poznania w tym przedmiocie. Z kolei za istotne z perspektywy metodologicznej należy uznać – podkreślanie dalej – przez Marię Chodkowską roli i znaczenia badań jakościowych nad rodziną (np. pamiętników), które to wydają się być deprecjonowane przez studentów w trakcie pisania prac licencjackich czy magisterskich. W rozdziale pierwszym zawarte są również artykuły odnoszące się do konkretnych obszarów badawczych znajdujących zastosowanie w diagnozowaniu rodziny. Próbkę komplementarnego ich przedstawienia podjął w swym artykule Kazimierz Szmyd („Wybrane problemy współczesnej rodziny – badania i zagadnienia do dyskusji”). Warto zwrócić tu uwagę także na pozostałe artykuły owego rozdziału, bowiem ich autorzy wskazują na niedostrzegane dotychczas obszary badawcze, a mianowicie na: edukację zdrowotną w rodzinie (Czesław Lewicki), proces wychowania w rodzinie do szeroko rozumianego bezpieczeństwa (Paweł Tyrała), współczesne ojcostwo (Andrzej Garbarz, Maria Lipska-Obuchowska), jak powszechnie wiadomo, wzrasta w III RP świadomość mężczyzn do pełnienia ról rodzicielskich, czego dowodzić może egalitaryzacja realizacji ról społecznych kobiety i mężczyzny w małżeństwie, czy też np. funkcjonujące w III RP „Stowarzyszenie Praw Ojca i Dziecka” zrzeszające rozwiedzionych i pozamałżeńskich ojców dochodzących swych praw (obowiązków) wynikających z władzy rodzicielskiej.

Natomiast na część drugą tomu familiologicznego składa się szereg artykułów, w których, obok rozważań teoretycznych, można znaleźć cenną -

zwłaszcza dla osób prowadzących badania nad rodziną – analizę wyników badań podjętych przez ich autorów. Dotyczą one m.in.: modelu rodziny preferowanego przez młodzież szkół średnich (Urszula Gruca-Miąsik), czy też studentów (E. Claudel, K. Flak, A. Szczerba, [przy czym tytuł owego artykułu „Rodzina XXI w. w oczach studentów...” może budzić pewne zastrzeżenia – zamiast „w oczach”, bardziej właściwy wydaje się zapis „w opiniach”]), rodziny w systemie wartości młodzieży studenckiej (K. Węgrzyn-Białogłowicz), realizacji przez kobiety i mężczyzn ról społecznych wynikających z instytucji małżeństwa (M. Goleńka, E. Pikuzińska), opartych na próbie celowej – 60 osób, tj. 30 par małżeńskich zróżnicowanych wiekowo. Za interesujący z poznawczego punktu widzenia (niestandardowość ujęcia tematu) należy uznać artykuł S. Barana, w którym autor przedstawia zasadnicze idee i sposób realizacji inicjatywy społecznej: „Tato. Net”, dowodzącej wzrostu świadomości mężczyzn, co do pełnienia roli ojca, m.in. mieszkańców Podkarpacia. Natomiast ze względu na podjęty przez autorkę problem należy zwrócić uwagę na artykuł Patrycji Woszczyk dotyczący rodzinnej opieki nad człowiekiem starym, opieki traktowanej przez autorkę jako swoiste wyzwanie dla współczesnego społeczeństwa polskiego.

Z kolei część trzecia zawiera szereg artykułów o „klasycznej”, tradycyjnej problematyce, jednakże istotnej z perspektywy rodzin dysfunkcyjnych, jak np. rodzinne uwarunkowania niedostosowania społecznego (E. Szot-Odrobina), czy też przestępczość nieletnich (P. Dominek, K. Wojciechowska) bądź modelowanie w rodzinie zachowań agresywno-przemocowych dzieci (M. Ziemiań). Wydaje się, że z uwagi na zakres przedmiotowy pojęć „agresja” i „przemoc” należałoby to jaśniej określić w tytule.

Ponadto, znajdują się w tej III części artykuły dotyczące takich najbardziej aktualnych problemów rodziny współczesnej, jak: migracje zarobkowe Polaków i związane z tym zjawisko tzw. eurosieroctwa (M. Bugła, A. Halek, A. Matwiej); intensyfikacja zjawiska alkoholizmu w polskim społeczeństwie wśród kobiet w ciąży, czego bezpośredni efekt stanowi tzw. syndrom „FAS” (FAS – Fetal Alkohol Syndrom, czyli płodowy zespół alkoholowy) autorstwa M. Jędrzejak, M. Nowak i K. Tatarczyk. W rozdziale tym można ponadto zna-

leźć opis konkretnych metod pracy z rodziną w sytuacji kryzysowej (E. Szot-Odrobina) czy też prawne wskazówki, co do procedur w sprawach rodzinnych objętych postępowaniem nieprocesowym (A. Turek, J. Turek) i instytucji mediacji w sprawach o rozwód i separację (A. Środek), co ma niebagatelne znaczenie dla realizacji idei trwałości rodziny i dobra dziecka. Rozdział ten kończy artykuł poświęcony powstaniu i działalności Studenckiego Koła Familiologów, co wynika z faktu, iż książka ta stanowi zwieńczenie pewnej fazy pracy kadry naukowej i studentów (z nim związanych), a także osób z zewnątrz - praktyków z kołem współpracujących.

Reasumując, książka ta stanowi szerokie kompendium wiedzy z zakresu problematyki rodziny we współczesnym społeczeństwie. Dlatego bez wątpienia może się ona stać użyteczna zarówno dla przedstawicieli teorii – zajmujących się rodziną, jak też studentów kierunków pedagogicznych czy też socjologii, jak również osób zajmujących się na co dzień - z racji wykonywanego zawodu - dzieckiem i rodziną.

Literatura

Giza-Poleszczuk A., *Rodzina a system społeczny: reprodukcja i kooperacja w perspektywie interdyscyplinarnej*. Wydawnictwo UW, Warszawa, 2005.

Sztompka P. *Socjologia: analiza społeczeństwa*, Wydawnictwo „Znak”, Kraków 2002.

Współczesne rodziny polskie – ich stan i kierunki przemian, pod red. Z. Tyszkii, Wydawnictwo UAM, Poznań 2001.

Hieronim Pawłowski

Złe oko

Złe oko patrzy na miłość z ukosa
Ta mała kuli się
i w szarym kłębku drży
Ściska fiołki wymięte,
spogląda na drzewi

Złe oko kłuje w środek czoła,
myśli na strzępki drze
A miłość śpi i śpi w spoconych
marzeń pościeli
Liczy zamki w obłokach, lata,
serca, dni

Złe oko splata nienawiść,
supła ciężkie sny
Szara szepców kurtyną zabija
skarb dobrych chwil

Włodzimierz Kotkowski

„Granice Rysunku”

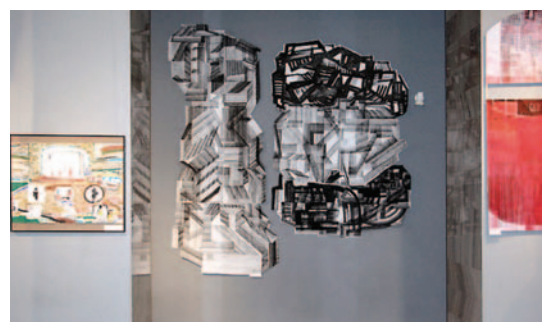
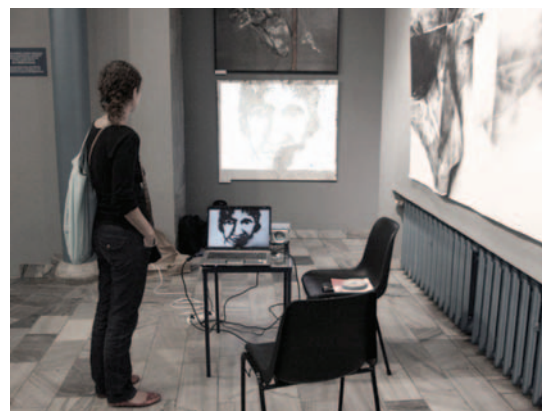
23 kwietnia 2009 roku w auli-galerii noszącej miano „Schron Sztuki” mieszczącej się w jednym z budynków Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyło się posiedzenie Jury II Ogólnopolskiego Triennale „Granice Rysunku”.

Członkowie jury - powołani imieniem przez przedstawicieli Koła Naukowo-Artystycznego „Razem” działającego przy Wydziale Sztuki UR - po obejrzeniu 210 prac 100 autorów, nadesłanych przez studentów akademii sztuk pięknych i wydziałów kierunków artystycznych z całej Polski podjęli decyzję o przyznaniu nagród i wyróżnień oraz o wyłonieniu prac przeznaczonych na wystawę. Ilość i różnorodność warsztatowa i formalna prac stały się poważnym wyzwaniem dla wrażliwości, wiedzy i intuicji jurorów. Większość prac wykonana została na papierze przy użyciu węgla, ołówka, pędzla i farby, ale wielu autorów przekroczyło znacznie granice klasycznie pojmowanego rysunku przy-

procesu powstawania docelowej formy). Kilku autorów przekroczyło „granice rysunku” przysyłając prace będące obrazami, w których kolor stanowił istotny środek w tworzeniu dzieła. Wśród nadesłanych filmów zaprezentowano m.in. interesujący zapis procesu zmiany aranżowanego przez autora obrazu. Autor na płótnie narysował ziarnami zboża znacznej wielkości portret, który przedstawił do swoistej korekty kilku kurom. W ciągu 10 min kury zmieniły portret nie do poznania. Natomiast jedna z instalacji przenosi nas do czasu „Fotoplastikonu”, który w formie pudełka z dziurką do patrzenia i walcem z korbką - zachęca do oglądania umieszczonej na walcu pięknie narysowanej historyjki. Na pokonkursowej wystawie zobaczymy prace o zróżnicowanym charakterze ekspresji - od siły wyrazu zawartej w energii autorskiego gestu - po chłodny zapis konceptu przypominający ornament lub wykres konstruktivisty.

Jury po obejrzeniu - w kilku etapach - nadesłanych prac zakwalifikowało do wystawy 121 dzieł 65 autorów. Jestem przekonany, że poziom nadesłanych na konkurs prac jest wysoki, a nagrody i wyróżnienia odzwierciedlają stanowisko zespołu jurorskiego, który - po

oraz na prezentację prac, które w sposób widoczny przekraczają granicę dyscypliny RYSUNEK.

(Wystawa w Galerii ASP w PWST w Krakowie była prezentowana w dniach: 8 - 26 X 2009 r.)

II Ogólnopolskie Triennale „Granice Rysunku”

Autorzy prac wybranych do wystawy w „Galerii ASP w PWST” w Krakowie.

Autorzy prac nagrodzonych:

1. Justyna Elminowska, ASP Kraków - tryptyk - I - nagroda
2. Gabriela Cichowska, ASP Kraków - polptyk - II - nagroda
3. Łukasz Surowiec, ASP Kraków - wideo i płótno - I - wyróżnienie
4. Dagmara Darsicka, ASP Kraków - pudło i teczka - II - wyróżnienie
5. Iga Przybyłek, ASP Kraków - cykl 3 prac - wyróżnienie honorowe
6. Agnieszka Lech-Bińczycka, WS UR - relief - nagroda przewodniczącego jury

PWST Rektor ogląda wystawę

syłając filmy, instalacje i obiekty. Wśród nadesłanych dzieł znalazły się prace przekraczające granice dwuwymiarowości i aspirujące do jakości przestrzennych. Takie papierowe płaskorzeźby to wklęsłodrukowy relief oraz praca wystająca z japońskiej kultury papieru - „origami” (zatrzymana w jednej z faz

dyskusji - podejmował decyzje zgodnie z kompetencjami i doświadczeniem.

Na wystawie w „Galerii ASP w PWST” w Krakowie zobaczymy wybór z całości ekspozycji zaprezentowanej w maju w Miejskiej Galerii Sztuki w Rzeszowie. Szczupłość miejsca pozwala na pokazanie prac autorów nagrodzonych

NAGRODA IM. JERZEGO PANKA

ZA NAJLEPSZY DYPLOM WYDZIAŁU SZTUKI UNIwersYTETU Rzeszowskiego

1 października 2009 roku odbyło się posiedzenie Kapituły Nagrody im. Jerzego Panka za Najlepszy Dyplom Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego w składzie: dr Magdalena Rabisz-Birek – przewodnicząca, prof. UR Marlena Makiel-Hędrzak, prof. UR Marek Olszyński, prof. UR Wiesław Grzegorzczak, prof. UR Jerzy Kierski, dr Antoni Nikiel, prof. UR Krzysztof Skórzewski. Sekretarzem konkursu był dr Łukasz Cywicki. Po zapoznaniu się z wszystkimi zakwalifikowanymi do konkursu pracami i ich dokumentacją Kapituła Nagrody wybrała 3 najlepsze prace. Ich autorami są: Kamila Bednarska, Anna Papiernik, Dawid Kędzierski.

W głosowaniu jawnym członkowie Kapituły wybrali laureata Nagrody im. Jerzego Panka za Najlepszy Dyplom Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego za rok akademicki 2008/2009. **Nagrodzono mgr Kamilę Bednarską** za zestaw dwóch dyplomów: z grafiki warsztatowej u prof. zw. Włodzimierza Kotkowskiego oraz z malarstwa u prof. zw. Stanisława Białogłowicza.

Nagrodą główną jest album o Jerzym Panku (ufundowany przez Jana Fejklę, właściciela „Jan Fejkiel Gallery” w Krakowie), medal okolicznościowy (zaprojektowany, wykonany i ufundowany przez prof. UR Józefa Jerze-

go Kierskiego – dziekana Wydziału Sztuki), dyplom (zaprojektowany przez dr Łukasza Cywickiego).

Dodatkowo członkowie Kapituły zaproponowali inne nagrody rzeczowe, które również zostaną wręczone podczas spotkania finalizującego konkurs. Nagrody zostały ufundowane przez: prof. zw. Włodzimierza Kotkowskiego z Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, prof. UR Marka Olszyńskiego - kierownika Zakładu Grafiki Warsztatowej i Projektowej Wydziału Sztuki UR, mgr Leszka Wawrzaszka - prezesa Stowarzyszenia „Sto Talentów”.

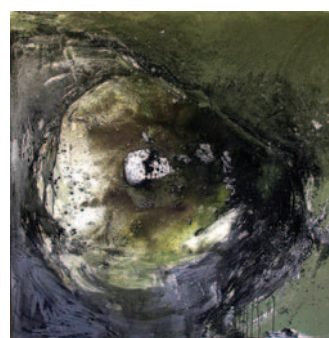
Ryba I, technika mieszana, płótno, 170 x 170 cm

Ryba II, technika mieszana, płótno, 170 x 170 cm

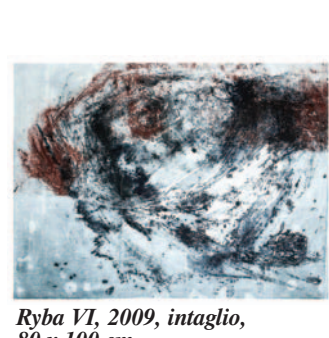
Ryba III, technika mieszana, płótno, 170 x 170 cm

Ryba IV, technika mieszana, płótno, 170 x 170 cm

Ryba V, technika mieszana, płótno, 170 x 170 cm

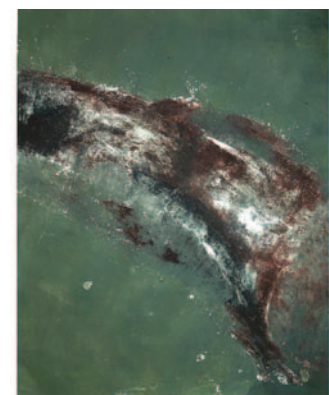
Ryba VI, 2009, intaglio, 80 x 100 cm

Ryba VIII, 2009, intaglio, 100 x 80 cm

Ryba IX, 2009, intaglio, 80 x 100 cm

Ryba XVIII, intaglio, 80 x 100 cm

P.S.

Oficjalne wręczenie Nagrody Głównej im. Jerzego Panka za Najlepszy Dyplom Artystyczny Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz dodatkowych nagród odbyło się w dniu 22 października 2009 roku o godzinie 12.00 w galerii „Schron Sztuki” w Kramnem.

dr Łukasz Cywicki, sekretarz konkursu

Jadwiga Lizak, Ewa Oronowicz-Kida

Młodzieżowy Mistrz Ortografii Podkarpacia 2009

Co roku w Katowicach odbywa się ogólnopolski konkurs ortograficzny, który wyłania mistrza ortografii języka polskiego. Odmianą tego konkursu jest dla młodzieży formuła Młodzieżowy Mistrz Ortografii. Uniwersytet Rzeszowski w tym roku po raz pierwszy włączył się do tej akcji, której znaczenie dla kultury języka polskiego ma ogromną wagę.

i jesienna melancholia. Ortograficzne potyczki nadzorowała z ramienia dyrekcji IFP prof. UR dr hab. Jolanta Pastarska. W czasie oczekiwania na wyniki młodzież

W przededniu ogólnopolskiego dyktanda narodowego, tj. 21 listopada odbył się finał konkursu Młodzieżowy Mistrz Ortografii Podkarpacia 2009, zorganizowanego przez Zakład Współczesnego Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego. Do I etapu przystąpiło ok. 1000 uczniów z 40 szkół województwa podkarpackiego, a do II etapu zakwalifikowano 55 uczniów. Patronat nad konkursem sprawował dziekan Wydziału Filologicznego Uniwersytetu prof. dr hab. Kazimierz Ożóg. Komitet organizacyjny konkursu stanowili językoznawcy zatrudnieni w Instytucie Filologii Polskiej, a pracami koordynowały: prof. UR dr hab. Jadwiga Lizak i dr Ewa Oronowicz-Kida.

Dzień konkursu miał odświętny charakter. Uczestników ortograficznych zmagani przywitali: JM Rektor UR prof. dr hab. Stanisław Uliasz, dziekan Wydziału Filologicznego prof. dr hab. Kazimierz Ożóg i dyrektor Instytutu Filologii Polskiej prof. UR dr hab. Marek Stanisław. Motywem przewodnim tekstu dyktanda było pożegnanie lata

dadcy DŻINDŻIBAŁY. W tym czasie grupa językoznawców z IFP UR poprowadziła prace. Konkurs zakończyła uroczystość wręczenia nagród, na które przybył dyrektor Wydziału Strategii Edukacyjnej Podkarpackiego Kuratorium Oświaty w Rzeszowie Marek Kondziołka.

Wszyscy uczniowie biorący udział w konkursie uzyskali tytuł finalisty i otrzymali, oprócz dyplomów i książek, drobne upominki z logo Uniwersytetu. Laureaci zaś obdarowani zostali komplectami słowników z serii Wielkie Słowniki Języka Polskiego PWN, statuetkami i symbolicznymi nagrodami pieniężnymi. **Tytuł Młodzieżowy Mistrz Ortografii Podkarpacia 2009 zdobyła Natalia Stęchły z I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Jarosławiu, II miejsce uzyskała Aleksandra Kołodziej z Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki w Lubaczowie, a III miejsce Kornelia Liszka z I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Jarosławiu.**

Dodatkowo komisja konkursowa wyróżniła dwoje uczestników: **Kingę**

miała okazję zwiedzić Bibliotekę UR oraz zapoznać się z prezentacją studenckiego teatru S.T.O.S. i zobaczyć namiastkę programu sekcji opowia-

Kubicką z Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II Sióstr Prezentelek w Rzeszowie i Macieja Szubę z Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Chrobrego w Leżajsku.

Zwycięzcom, wyróżnionym i pozostałym finalistom gratulujemy i życzymy satysfakcji z pokonywania przeszkód, nie tylko ortograficznych.

Krystyna Strycharz

13. Targi Książki w Krakowie

Udany mix kultury, marketingu i rozrywki

Kiedy 5 listopada z rana wysiadłam z pociągu relacji Przemyśl–Wrocław w Krakowie na Głównym, miasto wydawało się szare i senne. Koło Galerii Krakowskiej przemykali skuleni ludzie – jedni co prędzej chcieli się schronić przed deszczem w centrum handlowym, inni pośpiesznie kierowali się w stronę podziemnego przejścia prowadzącego do Rynku. Przy tej pogodzie Rynek też wydawał się jakiś niekrakowski. Kwiaciarki powoli rozkładały kwiaty, nie wychylając się poza parasole, bo ziąb i deszcz.

Maria Janda z Wydawnictwa w trakcie transakcji

Nie chciałam poddać się tej atmosferze, bo przecież przyjechałam do Krakowa w nastroju świątecznym i chciałam ten nastrój w sobie koniecznie podtrzymać. Kupiłam u kwiaciarek (może jako pierwsza) jesienny bukiet z zaszuszonych owoców i kwiatów, wciągnęłam głęboko w płuca zapach zroszonych róż, które stały tam w niezliczonych wiaderkach i ruszyłam Grodzką na plac Świętego Ducha, do tramwaju nr 1.

Tego dnia ten tramwaj był najważniejszy, bo wiózł w kierunku Nowej Huty – na ul. Centralną. Jechałam tam pierwszy raz. Mówiono mi, że trzeba jechać długo, miałam zapisanych parę punktów orientacyjnych, tym niemniej po jakichś 20 minutach zaczęłam się z niepokojem rozglądać, czy nie pojechałam za daleko. Z programem Targów w ręku zagadnęłam starszego pana, czy się orientuje, gdzie Centralna. Pan spojrzał na program i powiedział: „To już blisko. Ja też tam jadę”. Zauważyłam, że parę osób, słysząc to pytanie, uśmiechnęło się do mnie. Na przystanku zrozumiałam dlaczego. Tam gdzie ja jechali prawie wszyscy. Siwawi panowie i eleganckie panie, chłopak z dziewczyną, mamy z dziećmi, jakaś klasa z nauczycielką... Poczułam się różnie i radośnie. Rzeczywiście ul. Centralna tego dnia była centralna w całym mieście. Tam, w ogromnej hali wystawienniczej, usytuowane były najbardziej prestiżowe w kraju **13. Targi Książki**.

Choć było jeszcze wcześnie, sporo ludzi pojawiło się tam przede mną. Właśnie wracali z książkami w eleganckich firmowych torebkach, z plakatami, kalendarzami i różnymi gadżetami. Jakaś pani niosła książki w papierowej torbie z logo UR. W tym mrowiu wydawców i księgarzy naprawdę miło było tak od razu spotkać kogoś takiego.

Dotarłam do hali. Długo szukałam salonu wydawców szkół wyższych, bo stoisk było mnóstwo, a ludzi... po prostu tłumy. Moje redakcyjne koleżanki **Maria Janda i Ewa Kuc**

chciałam poddać się tej atmosferze, bo przecież przyjechałam do Krakowa w nastroju świątecznym i chciałam ten nastrój w sobie koniecznie podtrzymać. Kupiłam u kwiaciarek (może jako pierwsza) jesienny bukiet z zaszuszonych owoców i kwiatów, wciągnęłam głęboko w płuca zapach zroszonych róż, które stały tam w niezliczonych wiaderkach i ruszyłam Grodzką na plac Świętego Ducha, do tramwaju nr 1.

Redaktor Krystyna Strycharz podczas wywiadu udzielanego Rafałowi Potockiemu, dziennikarzowi Radia Rzeszów

zastałam na stoisku Uniwersytetu Rzeszowskiego w pełnej gotowości. Pracowały już od paru godzin. Udzielały informacji, coś wyjaśniały, zapisywały zamówienia. Jedni

Ekspozycja książek Wydawnictwa UR. Pośrodku Ewa Kuc, specjalista ds. marketingu

chcieli kupić książkę, inni dostać zakładkę albo uniwersytecką krówkę, byli też tacy, którzy mieli potrzebę porozmawiania o Rzeszowie, bo tam się urodzili, tam kiedyś pracowali albo słyszeli, że tam teraz tak ładnie. Z satysfakcją

odnotowałam, że dla wielu osób z branży moje koleżanki nie są anonimowe. Podchodzili do nich i ciepło się witali stali nabywcy naszych książek – księgarze i hurtownicy, a także koledzy z innych uczelni – ...sami znajomi.

Wydawnictwo UR na tegorocznych Targach zagościło w sposób szczególny. Otóż w gazecie „Forum Książki”, która krążyła po stoiskach, był zamieszczony obszerny materiał o naszej oficynie, zredagowany na podstawie wywiadu, jakiego udzielił przed paroma tygodniami redaktorowi **Piotrowi Kieracińskiemu** dyrektor **Stanisław Dudziński**. Ładne zdjęcia, dużo informacji, dobrych informacji o nas, a na dodatek sama prawda!

Targi trwały od czwartku do niedzieli – cztery dni. Pierwszego dnia – dość niespodziewanie – pojawił się przy naszym stoisku dziennikarz Radia Rzeszów **Rafał Potocki**. Poprosił o parę uwag na temat Targów i kondycji książki w dzisiejszych czasach. W ostatnim dniu gościem targów była nasza autorka **Alicja Ungeheuer-Gołąb**, której trzy książki są w naszej ofercie, w tym wydana w tym roku – *Wzorze ruchowe utworów dla dzieci*. Alicja Ungeheuer-Gołąb spotkała się także z czytelnikami napisanej przez nią książeczki literackiej – ciepłej i mądrej, pięknie ilustrowanej bajki *O Tajui, Jasiu i Rowerku*, którą promowało Wydawnictwo „Skrzat”. To wielki zaszczyt znaleźć się na takiej imprezie wśród podpisujących swoje książki takich osób, jak: Julia Hartwig, Andrzej Stasiuk, Martyna Wojciechowska, Krzysztof Daukszewicz, Magdalena Zawadzka, abp Stanisław Dziwisz, Jan Nowicki, Wojciech Cejrowski, Katarzyna Grochola...

Co przywiozłam z Targów? Najważniejsze to przeświadczenie, które osładza trud mojej mozolnej redakcyjnej pracy i nadaje jej sens, że są ludzie, którzy umieją pisać dobre książki, są też ludzie, którzy umieją je pięknie wydawać, są wreszcie tacy, którzy potrafią je sprzedać, ale przede wszystkim tacy, którzy chcą czytać i pragną je mieć. Przywiozłam sobie ponadto dwie książki, bo zapragnęłam je mieć, i kilka ładnych ołówków, z których się bardzo cieszę, bo ołówki zbieram. Ale nie przywiozłam nagrody dla Wydawnictwa UR, choć zgłosiliśmy do konkursu na najlepszy podręcznik akademicki trzy bardzo wartościowe publikacje. Za to na przyszły rok przygotowujemy coś naprawdę wyjątkowego. Tej książki jury nie powinno przeoczyć...

Edyta Czepielewska

Inauguracja „Roku zająca” w Zespole Szkół w Husowie

„Rok zająca” – taki tytuł nosi obecna edycja programu aktywnej edukacji ekologicznej „Ożywić pola”. Jest to program „Łowca Polskiego”, realizowany od 2005 roku we współpracy z NFOŚ i GW, Lasami Państwowymi i Zarządem Głównym PZŁ. Program zakłada – jako zadanie podstawowe dla młodzieży – wyspaw nasadzenie drzew i krzewów, czyli tworzenie tzw. remizów śródpolnych, co w efekcie prowadzi do polepszenia warunków żerowych i osłonowych dla zwierząt bytujących w naszych polnych ekosystemach. Drugim ważnym zadaniem jest pielęgnacja i dosadzanie nowych roślin w już istniejących remizach, zakładanie oczek wodnych i pielęgnacja istniejących cieków wodnych. W ten sposób uczniowie mają okazję do obserwowania zmian w przyrodzie przez dłuższy okres.

Uczniowie Zespołu Szkół w Husowie uczestniczą w programie od początku i dzięki współpracy z myśliwymi

organizowanej w Husowie. Konferencję inaugurującą „Rok zająca” zorganizował Zarząd Koła Łowieckiego „Wilk - Husów”, za zgodą dyrektora Zespołu Szkół w Husowie - Marka Kochmańskiego. Zaproszonych gości oraz uczestników konferencji powitał prezes KŁ „Wilk - Husów” Włodzimierz Zwierzyk. Rangę konferencji podniosła obecność wykładowców: prof. dra hab. Marka Koziorowskiego z Uniwersytetu Rzeszowskiego i lekarza wete-

z KŁ „Wilk - Husów” odnoszą znaczące sukcesy. Program „Ożywić pola” cieszy się z roku na rok coraz większym zainteresowaniem myśliwych, nauczycieli i uczniów. Kolejne edycje poświęcone były kuropatwom, bobrom i cietrzewiom, gatunkom zagrożonym wyginięciem. Teraz zainteresowano się losem zająca szaraka, niegdyś pospolitego, a obecnie znajdującego się w trudnej sytuacji. Powodów jest wiele, o czym rozmawiali uczestnicy konferencji zor-

rynarii ppłk Andrzeja Krzywkowskiego – członka Zarządu Okręgowej Rady Łowieckiej w Rzeszowie. Andrzej Krzywkowski podzielił się uwagami dotyczącymi współczesnego łowiectwa oraz przybliżył występowanie zająca w Polsce i na Podkarpaciu. Prof. Marek Koziorowski omówił biologię zająca, jego siedlisko, zwyczaje i domniemane przyczyny zmniejszania się populacji tego gatunku. Szybko znalazł wspólny język z młodzieżą i rozbudził

zainteresowanie gatunkiem, który zanika na naszych polach. Zachęcił młodych przyrodników do wspólnych działań z myśliwymi w celu poprawy warunków bytowania i zwiększenia populacji zajmąca szaraka.

Gościem honorowym konferencji był Mirosław Głogowski, redaktor „Łowca Polskiego”, koordynator akcji w kraju. W konferencji uczestniczyli też członkowie Koła Łowieckiego „Wilk - Husów” na czele z prezesem – Włodzimierzem Zwierzykiem, Tadeuszem Rycażem – koordynatorem akcji w szko-

le z ramienia KŁ oraz licznie zaproszeni goście: dyrektor Zespołu Szkół w Husowie – Marek Kochmański, wójt Gminy Markowa – Zbigniew Kuźniar, Zdzisław Ziobrowski – przewodniczący Zarządu Okręgowego PZŁ w Rzeszowie, Marek Rogoziński – prezes Okręgowej Rady Łowieckiej w Rzeszowie, Eugeniusz Gwiazdowski – Firma Art. – Hubert w Leżajsku, Mieczysław Struzik – prezes KŁ „Łoś” w Mielcu, nauczyciele i młodzież szkolna.

Marek Miller

V EDYCJA KONKURSU TWÓRCZOŚCI TECHNICZNEJ 2009

*Na ziemi nie ma końca -
jest tylko praca tworzenia*
Antoine de Saint-Exupéry

W społeczeństwie uniwersyteckim mamy do czynienia z różnorodnymi przejawami twórczości ze strony studentów. Jedną z ról uczelni jest ich wspieranie, a także wszechstronna pomoc w rozwoju. Instytut Techniki, działający w ramach Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Uniwersytetu Rzeszowskiego, co roku organizuje Konkurs Twórczości Technicznej, który ma na celu inspirowanie aktywności twórczej oraz promocję osób tworzących.

W tym roku odbyła się piąta edycja konkursu. Wzięło w niej udział dziesięć osób. Byli to: Katarzyna Kuta, Katarzyna Peć, Kinga Ziobro, Michał Łukasz, Piotr Grega, Mateusz Drabczyk, Grzegorz Ilasz, Dawid Góral, Andrzej Długosz, Paweł Gancarz, którzy zaprezentowali w sumie dziewięć wytworów.

Prezentacja zgłoszonych prac, rozstrzygnięcie konkursu oraz wręczenie dyplomów i nagród odbyło się dnia 01.07.2009 roku. Z uwagi na to, iż była to piąta edycja konkursu („mały jubileusz”), wśród przybyłych osób znaleźli się goście honorowi: rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Stanisław Uliasz, dyrektor Wydziału Edukacji Ponadgimnazjalnej i Ustawicznej Podkarpackiego Kuratorium mgr inż. Andrzej Bajorski, współtwórca Uniwersytetu III Wieku Genowefa Kruczek, prof. UR dr hab. Tadeusz Błoński, prodziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego dr Wojciech Walat, dyrektor Instytutu Techniki prof. dr hab. Waldemar Furmanek.

Uroczystość zainaugurował przewodniczący Komisji Konkursowej dr hab. prof. UR Aleksander Marszałek. Swoją wypowiedzią wprowadził w problematykę twórczości technicznej, powitał przybyłych gości honorowych, uczestników konkursu oraz komisję konkursową w składzie: prof. UR Marlena Makiel-Hędrzak, dr Wojciech Bochnowski, dr Bożena Kiełtyka- Zając, dr Robert Pękala, mgr Krzysztof Krupa, mgr Marek Miller, Marek Szewc. Następnie przedstawił historię konkursu, sięgając do jego pierwszej edycji (wzięło w niej udział dwóch uczestników) i prezentując laureatów

kolejnych edycji. Po wprowadzeniu przez przewodniczącego Komisji Konkursowej głos zabrał rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Stanisław Uliasz, który w swojej wypowiedzi podkreślił znaczenie rozwoju potencjału twórczego na Uniwersytecie Rzeszowskim. Następnie głos zabrał dyrektor Instytutu Techniki prof. dr hab. Waldemar Furmanek. Opisuując działalność Instytutu Techniki nawiązał do roli osób tworzących w środowisku akademickim i społeczeństwie.

Po wystąpieniu dyrektora Instytutu Techniki uczestnicy współzawodnictwa przystąpili do prezentacji swoich prac. Jako pierwsi z pracą pt. „Dydaktyczny model do regulacji przerzutek rowerowych” wystąpili: Andrzej Długosz i Paweł Gancarz. Przedstawili ideę, budowę i zasadę działania urządzenia. Pracę pt. „Podstawka pod myszkę dla osoby niepełnosprawnej z MPD (mózgowym porażeniem dziecięcym)” przedstawił drugi uczestnik konkursu - Dawid Góral. Trzecią osobą która zaprezentowała „Aplikację komputerową do symulacji układu RLC” był Grzegorz Ilasz. Omówił zasadę działania i zastosowanie opracowanej aplikacji, jak również środowisko programistyczne, w którym została ona wykonana. Pracę pt. „Rozwój motoryki – puzzle” zaprezentowała Katarzyna Peć, studentka Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego. Następnie wystąpiła jej koleżanka z tego samego wydziału, Kinga Ziobro, która przedstawiła pracę pt. „Rozwój motoryki dziecka – klocki”. Mateusz Drabczyk zaprezentował „Efekt świetlny”. Dzięki konstrukcji opartej o światło lasera padającej na dwa wirujące zwierciadła uzyskał bardzo ciekawe wizualizacje świetlne. Następna praca pt. „Symetryczny zasilacz sterowany mikroprocesorowo” zademonstrowana została przez jej autora - Łukasza Michała, który w swoim wystąpieniu zawarł opisy konstrukcji, schematy układów oraz własne nowatorskie rozwiązania. Kolejnym uczestnikiem konkursu był Piotr Grega ze „Stanowiskiem pomiarowym mikrofonów”. Omówił istotę dokonywania

pomiarów parametrów mikrofonów, jak również zasadę działa skonstruowanego przez siebie urządzenia. Po wstępie teoretycznym wykonał pomiar parametrów mikrofonu. Wyniki w formie wykresów dokładnie odzwierciedliły poszczególne stany oraz udowodniły poprawne działanie urządzenia. Jako ostatnie, w zastępstwie za Katarzynę Kutę, Katarzyna Peć i Kinga Ziobro przedstawiły „Grę w klasy”.

Po zakończeniu prezentacji Komisja Konkursowa udała się na obrady. W tym czasie student Sławomir Czerwiec przedstawił dorobek koła naukowego informatyków „Trojan”. Zaprezentował projekty, nad którymi pracują studenci (między innymi „Terminale z dostępem do Internetu w budynku A2”, „Projekt interfejsu symulatora układu RL/RC sprzężonego z sieciami neuronowymi w środowisku Matlab”) oraz dotychczasowe osiągnięcia koła.

Po zakończeniu tego wystąpienia przewodniczący Komisji Konkursowej prof. UR dr hab. Aleksander Marszałek przedstawił wyniki konkursu:

Sekcja: elektronika

I miejsce – Michał Łukasz za pracę „Symetryczny zasilacz sterowany mikroprocesorowo”;

II miejsce – Piotr Grega za pracę „Stanowisko pomiarowe mikrofonów”;

III miejsce – Mateusz Drabczyk za pracę „Efekt świetlny”;

III miejsce – Grzegorz Ilasz za pracę „Aplikacja komputerowa do symulacji układu RLC”;

Sekcja: technika użytkowa

I miejsce – Dawid Góral za pracę „Podstawka pod myszkę dla osoby niepełnosprawnej z MPD (mózgowym porażeniem dziecięcym)”;

I miejsce – Katarzyna Kuta za pracę „Gra w klasy”;

II miejsce – Katarzyna Peć za pracę „Rozwój motoryki – puzzle”;

II miejsce – Kinga Ziobro za pracę „Rozwój motoryki dziecka – klocki”;

III miejsce – Andrzej Długosz i Paweł Gancarz za pracę „Dydaktyczny model do regulacji przerzutek rowerowych”;

Dodatkowo przyznano także nagrodę publiczności, którą otrzymał Michał Łukasz za najciekawszą prezentację.

Po ogłoszeniu wyników prodziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego dr Wojciech Walat wraz z przewodniczącym Komisji Konkursowej dr hab. prof. UR Aleksandrem Marszałkiem wręczyli dyplomy oraz nagrody rzeczowe.

Jubileuszowa Edycja Konkursu Twórczości Technicznej przebiegała w bardzo miłej atmosferze, której towarzyszyła „zdrowa” rywalizacja i chęć zaprezentowania własnych wytworów. W roku akademickim 2009/2010 odbędzie się kolejny konkurs, na który już teraz serdecznie zapraszamy wszystkich chętnych, zarówno twórców jak i osoby, które chcą obejrzeć „niezwykłe” wytwory swoich kolegów i koleżanek.

Nagrody, które otrzymali laureaci konkursu, zostały ufundowane przez Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, Wydawnictwo AVT, Wydawnictwa Komunikacji i Łączności.

GALERIA:

Przewodniczący Komisji Konkursowej dr hab. prof. UR Aleksander Marszałek wita przybyłych gości, od lewej: prodziekan Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego dr Wojciech Walat, dyrektor Wydziału Edukacji Ponadgimnazjalnej i Ustawicznej mgr inż. Andrzej Bajorski, rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Stanisław Uliasz, współtwórca Uniwersytetu III Wieku Genowefa Kruczek-Kowalska, dyrektor Instytutu Techniki prof. dr hab. Waldemar Furmanek, prof. UR Marlena Makiel-Hędrzak.

Członkowie Komisji Konkursowej – w pierwszym rzędzie dr Robert Pękała, dr Wojciech Bochnowski, dr Bożena Kiełtyka-Zajac, dr hab. prof. UR Tadeusz Błoński, Marek Szewc. W dalszych rzędach uczestnicy konkursu i publiczność.

Dawid Góral wyjaśnia istotę działania „Podstawki pod myszkę dla osoby niepełnosprawnej z MPD (mózgowym porażeniem dziecięcym)”.

Katarzyna Peć i Kinga Ziobro prezentują pracę „Gra w klasy”.

Łukasz Michał odbiera dyplom i nagrodę z rąk prodziekana dra Wojciecha Walata i dra hab. prof. UR Aleksandra Marszałka.

Zwycięzca konkursu.

Symetryczny zasilacz sterowany mikroprocesorowo.

Foto: Krzysztof Krupa

Monika Binkowska – Bury

Order dla prof. Pawła Januszewicza

Miło jest nam poinformować profesorów UR, pracowników oraz całą społeczność akademicką, że prof. dr hab. n. med. **Paweł Januszewicz** – profesor Uniwersytetu Rzeszowskiego – dyrektor Instytutu Pielęgniarstwa i Położnictwa, w dniu 8 listopada 2009 roku, w Kaplicy Królewskiej w Świątyni w Wilanowie otrzymał z rąk arcybiskupa warszawskiego, prymasa Polski kardynała Józefa Glempa najwyższe Odznaczenie Kościoła - Order za Zasługi dla Kościoła i Narodu.

Pracownicy oraz studenci Wydziału Medycznego składają serdeczne gratulacje Panu Profesorowi.

Cieszymy się, że tak wybitna postać, jaką jest Pan Profesor Paweł Januszewicz – lekarz pediatra, menadżer służ-

Eminentissimus
Joseph Cardinalis Glomp
Legatus Natus Primas Poloniae

Indoles bene noscens mentis animique
Tui praeclaras atque studium laboremque
Tuum in rebus Ecclesiae ac Populi nostri
permagno aestimans

D.num Paulum Januszewicz
annunero coetui honoratorum

Primatiali Nomismate
quod nuncupatur
ECCLESIAE POPULOQUE SERVITIUM
PRAESTANTI

 Joseph Cardinalis Glomp
Joseph Cardinalis Glomp
Primas Poloniae

Varsaviae, die 8 novembris 2009

by zdrowia, pedagog, naukowiec – pracuje z nami.

Monika Binkowska-Bury

30 lat działalności naukowej prof. dr. hab. n. med. Pawła Januszewicza

Nasz Profesor

Paweł Januszewicz urodził się 18 maja 1952 roku w Warszawie, w rodzinie o tradycjach lekarskich. Należy do trzeciego pokolenia lekarzy w rodzinie. Jego dziadek otrzymał dyplom lekarza ogólnego od cara Aleksandra II, a mama, ojciec i brat są internistami i kardiologami. Własną specjalizację – pediatrię, wybrał głównie z przekonania, ale też jak sam twierdzi – trochę z przekory, żeby się odróżnić od członków rodziny.

czego Instytutu Kardiologii w Warszawie, członek Polskiej Akademii Nauk.

Profesor Paweł Januszewicz zdobywał wykształcenie w Warszawie, m.in. w Liceum Ogólnokształcącym im T. Reytana, w którym uzyskał świadectwo dojrzałości z wyróżnieniem. W 1971 roku rozpoczął studia, pozwalające rozwijać zainteresowania medycyną w Akademii Medycznej w Warszawie. W 1977 roku otrzymał dyplom lekarza medycyny i nagrodę rektorską za wy-

uzyskał II stopień specjalizacji z pediatrii, a w 2004 roku specjalizację w dziedzinie zdrowia publicznego.

Mama, lek. med. Halina Januszewicz, specjalista chorób wewnętrznych poświęciła się wychowaniu dzieci.

Ojciec, prof. dr. hab. n. med. Włodzimierz Januszewicz, to wybitny internista, także długoletni kierownik Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Nadciśnienia Tętniczego Akademii Medycznej w Warszawie. Jest członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk, autorem 330 prac naukowych i 11 wydawnictw książkowych.

Brat, prof. dr. hab. n. med. Andrzej Januszewicz jest internistą, specjalistą w zakresie hipertensjologii, obecnie kierownik Kliniki Nadciśnienia Tętni-

niki w nauce. Następnie ukończył studia podyplomowe w najlepszych ośrodkach w RFN i Kanadzie. W latach 1981–1983 przebywał na stypendium w Institut für Klinische Pharmakologie w Stuttgarcie. W latach 1984–1986 przebywał w Medical Research Council of Canada w Montrealu. W 1983 roku uzyskał stopień doktora nauk medycznych, a rok później I stopień specjalizacji z pediatrii. W 1988 uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk medycznych, broniąc rozprawę habilitacyjną pt.: „Wpływ przedsionkowego czynnika sodopędnego na uwalnianie hormonu antydiuretycznego in vitro i in vivo”. W 1989 roku Pan Profesor

W 1998 roku został uhonorowany prestiżowym odznaczeniem przyznawanym przez dzieci - „Kawaler Orderu Uśmiechu”, a w tym samym roku otrzymał również nagrodę zespołową Ministra Zdrowia za szczególne osiągnięcia naukowe.

W 2006 roku profesor Paweł Januszewicz jako pierwszy Polak w historii otrzymał dyplom Fakultetu Medycyny Farmaceutycznej Królewskiego Kolegium Lekarskiego w Wielkiej Brytanii (Pharmaceutical Medicine Royal College of Physicians UK) za wieloletnie badania kliniczne nad lekami. 8 listopada 2009 roku Pan Profesor odebrał z rąk prymasa Polski kardynała Józefa

Glempa najwyższe odznaczenie Kościoła za szczególne zasługi dla Kościoła i Kraju.

Profesor przez ponad 2 kadencje pełnił funkcję dyrektora naczelnego Instytutu – Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie. Zarządzał największym szpitalem pediatrycznym w Polsce, który jest zarazem samodzielną jednostką naukowo-badawczą, prowadzącą krajowe i międzynarodowe (polskie i zagraniczne) programy naukowe. W latach 1998–1999 pełnił funkcję specjalisty krajowego, a w latach 1999–2001 konsultanta krajowego w dziedzinie pediatrii. Od 2001 roku pracuje w Narodowym Instytucie Leków w Warszawie, na stanowisku kierownika Pracowni Medycyny Farmaceutycznej.

Od 2004 roku profesor Paweł Januszewicz związał się na stałe z Uniwersytetem Rzeszowskim. Wraz ze śp. przyjacielem profesorem Wrzesławem Romańczukiem przyczynił się do utworzenia Instytutu Pielęgniarstwa i Położnictwa, wnosząc swoją wiedzę medyczną, świetne zdolności organizacyjne, naukowe oraz talent pedagogiczny. Od 2005 roku pełni funkcję dyrektora Instytutu, dbając ciągle o jego dalszy rozwój. W wyniku m.in. jego starań utworzono studia II stopnia dla pielęgniarek i położnych oraz powołano w strukturach Instytutu nowe kierunki medyczne: ratownictwo medyczne, zdrowie publiczne i zdrowie publiczne ze specjalnością elektroradiologia.

Profesor Januszewicz nie zapomina o młodych pracownikach naukowych – pomaga w rozwoju naukowym wielu asystentom. Dociekliwym studentom nie skąpi swego doświadczenia naukowego i rozległej wiedzy ogólnej oraz medycznej. Wyróżniających się magistrantów potrafi obdarować idealnie dobraną literaturą światową różnych dziedzin wiedzy.

Jest autorem ponad 150 prac naukowych opublikowanych w wiodących czasopismach zagranicznych i krajowych, w tym 33 prac z afiliacją Uniwersytetu Rzeszowskiego, jest też redaktorem lub współredaktorem 30 podręczników i publikacji zwartych o charakterze naukowym.

Był kierownikiem i współwykonawcą grantów Komitetu Badań Naukowych oraz Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej, recenzentem rządowego programu – Opieka nad matką i dzieckiem, promotorem i recenzentem rozpraw doktorskich, habilitacyjnych i projektów badawczych. Aktualnie przygo-

towuje kolejne projekty badawcze w Uniwersytecie Rzeszowskim. Współpracuje z licznymi ośrodkami naukowymi w Polsce, Europie i świecie, np.: Instytut für Klinische Pharmakologie Stuttgart – Niemcy, Clinical Research Institute of Montreal – Kanada, Instytut Kardiologii w Warszawie. Jest również członkiem Polskiego Towarzystwa Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego, Oddział w Rzeszowie.

Profesor Paweł Januszewicz znany jest z pełnienia różnych ról: pediatry, menadżera służby zdrowia, pedagoga, naukowca, a szerszej publiczności również jako prowadzący program „Doniesienia medyczne”, który emitowany był na kanale Polsat „Zdrowie i Uroda”. Ten pierwszy w Polsce medyczny program informacyjny jest autorskim dziełem Profesora przygotowanym na podstawie najnowszych i najciekawszych doniesień medycznych.

Pan Profesor występuje często jako ekspert w programach radiowych i telewizyjnych, np. POLSAT NEWS. Jego rady można przeczytać na łamach gazet i na stronach internetowych. Jednocześnie prowadzi prywatną praktykę, więc nie traci kontaktu z pacjentami.

Mimo licznych osiągnięć i ugruntowanej pozycji w polskiej medycynie, profesor Januszewicz wciąż się uczy i uzupełnia swoją wiedzę, śledząc odkrycia głównie zagranicznych naukowców.

Pan Profesor jest żonaty (żona Ewa), ma 3 dzieci (Piotr, Maria i Marek). Poza medycyną i nauką Profesor interesuje się literaturą, samochodami, stolarstwem, żeglarsstwem oraz kinem. Uwielbia oglądać filmy, szczególnie ko-

medie z Louisem de Funes`em i Peterem Sellersem oraz polskie produkcje z Himilbachem i Maklakiewiczem. Na co dzień uprawia jogging, dba o właściwe odżywianie bo, jak twierdzi, jest to „recepta na długowieczność”. Mimo natłoku zajęć zawsze uśmiechnięty, znajduje czas na swoje liczne pasje.

Do tej pory Profesor miał okazję sprawdzić się już w wielu rolach. Trudno jest mu stwierdzić, która jest dla niego najważniejsza, ponieważ wzajemnie się przeplatają i jedna nie mogłaby zaistnieć bez drugiej. W wywiadzie udzielonym telewizji poproszony, by jednym zdaniem opisał, czym się zajmuje, profesor Paweł Januszewicz odpowiedział: „Dzielę się z innymi doświadczeniem życiowym, głównie zawodowym, ale nie tylko”.

Życzymy Naszemu Profesorowi

*dużo zdrowia i sił w realizacji prywatnych planów
oraz zamierzeń, wielu dalszych sukcesów
i osiągnięć na niwie naukowej.*

*Dyrekcja i pracownicy Instytutu Pielęgniarstwa i Położnictwa
Wydziału Medycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego*

Dr hab. n. med. prof. UR Wrzesław Romańczuk
Organizator i dyrektor Instytutu Pielęgniarstwa
i Położnictwa Uniwersytetu Rzeszowskiego
w latach 2003-2004

Śp.
DR HAB. N. MED. PROF. UR
WRZESŁAW ROMAŃCZUK

WSPOMNIENIA W PIĄTĄ ROCZNICĘ ŚMIERCI

Minęło już 5 lat..., a my wciąż pamiętamy, kiedy to w ostatnim dniu 2004 roku zmarł nagle dr hab. n. med. prof. UR Wrzesław Romańczuk. Był on postacią powszechnie znaną w społeczności rzeszowskiej, podkarpackiej i akademickiej, postacią nietuzinkową i jako taki przeszedł do historii naszej Uczelni i pozostał w naszej pamięci. Profesor łączył w sobie trzy jakże ważne na stanowisku dyrektora umiejętności: zdolności analitycznego myślenia (utalentowany naukowiec), talent dydaktyczny, a przede wszystkim niezwykle uzdolnienia organizacyjne. Od 2002 roku podjął trudną misję utworzenia kierunków medycznych (pielęgniarstwa, położnictwa) w strukturach Uniwersytetu Rzeszowskiego, a następnie jako dyrektor Instytutu Pielęgniarstwa i Położnictwa wyprofilowania działalności naukowo-dydaktycznej w obrębie planowanych zakładów naukowych. Urok osobisty, uśmiech, życzliwość dla ludzi, a także zdolności dyplomatyczne i umiejętności kontaktu z mediami zjednywały mu sympatię otoczenia, jak również akceptację władz Uczelni dla planów wszechstronnego rozwoju kierunków medycznych w UR.

Wrzesław Romańczuk urodził się 12 czerwca 1957 roku w Mielcu. Ukończył studia na Akademii Medycznej w Krakowie – dyplom lekarza medycyny (1982), w 1986 roku uzyskał specjalizację I stopnia, a potem, w 1992 roku II stopnia z pediatrii. W międzyczasie w 1989 roku otrzymał tytuł doktora nauk medycznych w Akademii Medycznej w Krakowie w dziedzinie gastroenterologii dziecięcej. W 2002 roku obronił rozprawę habilitacyjną w Instytucie Pediatrii „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie. Od 1983 roku do chwili śmierci odbył szereg szkoleń podyplomowych w Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie, Akademii Medycznej w Krakowie, Białymstoku, Śląskiej AM w Katowicach, w Uniwersytecie w Londynie, Sztokholmie, w USA i Australii. Brał również czynny udział w kongresach i zjazdach naukowych w ośrodkach Rzymu, Aten, Amsterdamu, Madrytu, Kairu, Paryża, Pragi, Jerozolimy, Wiednia i Neapolu. Pan Profesor opublikował około 90 prac naukowych. Brał również udział w programach naukowych centralnych, wielośrodkowych i międzynarodowych. Tematy tych programów dotyczyły głównie podstaw naukowych żywienia w szpitalach, pracował nad otwartymi badaniami nad skutecznością leczenia bólu brzucha u dzieci duszpalcinami oraz badaniami epidemiologicznymi u dzieci i dorosłych z uwzględnieniem ryzyka choroby wrzodowej żołądka oraz

raka żołądka. Prof. W. Romańczuk był członkiem stowarzyszeń i organizacji zawodowych, takich jak: Polskie Towarzystwo Lekarskie, Polskie Towarzystwo Pediatryczne, Polskie Towarzystwo Gastroenterologii, był członkiem założycielem Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci (członek Zarządu Głównego), Polskiego Towarzystwa Alergologicznego, członkiem Stowarzyszenia Menedżerów Opieki Zdrowotnej (STOMOZ), był przewodniczącym Oddziału Rzeszowskiego STOMOZ oraz członkiem Zarządu Głównego STOMOZ, członkiem Rady Naukowej miesięcznika „Standardy Medyczne”.

Przebieg Jego pracy zawodowej był szczególnie ważny. Od 1983 do 1991 roku pracował nieprzerwanie w Klinice Pediatrii Instytutu Medycyny Klinicznej w Rzeszowie, a później w oddziale chorób dziecięcych pod kierunkiem prof. Ryszarda Korczowskiego, a potem dra n. med. Józefa Rusina. Od 1994 roku do 1995 roku pełnił obowiązki dyrektora Szpitala Wojewódzkiego nr 2 w Rzeszowie, a następnie od 1995 roku do 2000 roku był dyrektorem tego szpitala. Od 1 października 2002 roku (tuż po obronie pracy habilitacyjnej) został przyjęty na etat profesora nadzwyczajnego UR i tu utworzył w 2004 roku Instytut Pielęgniarstwa i Położnictwa.

Znakomicie organizował sympozja naukowe w takich dziedzinach jak gastroenterologia dziecięca, żywienie, nefrolo-

gia i inne. Był organizatorem i współorganizatorem wielu konferencji szkoleniowych w zakresie przekształceń w ochronie zdrowia oraz w 2003 roku I Polsko – Ukraińskiej Konferencji Pediatrów w Rzeszowie. W 1996 roku otrzymał odznakę honorową wojewody rzeszowskiego „Za zasługi dla województwa rzeszowskiego” oraz był laureatem m. in. nagrody Rady Miasta i Prezydenta Miasta Rzeszowa w dziedzinie nauki i techniki II st. (gastroenterologia dziecięca) oraz Nagrody „Gazety Wyborczej” - „Gwóźdź Sezonu 95”. Prof. Wrzesław Romańczuk otrzymał również Medal im. prof. Jana Glatzla za pracę społeczną w samorządzie studenckim AM w Krakowie.

Profesor Wrzesław Romańczuk za wybitne zasługi dla rozwoju podkarpackiej służby zdrowia i rzeszowskiego środowiska akademickiego, a także w uznaniu za osiągnięcia w pracy naukowej i organizacyjnej został odznaczony pośmiertnie przez prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Prof. W. Romańczuk był znakomitym lekarzem oraz organizatorem ochrony zdrowia nie tylko na Podkarpaciu, ale i w Polsce. Jego naukowa działalność była wybitna i obejmowała dziedziny wcześniej wymienione, głównie z zakresu pediatrii. Był człowiekiem wymagającym i życzliwym. Niezwykle pracowite i krótkie życie spędził nie tylko w szpitalu i Uniwersytecie, ale także w ciągłej podróży.

Bliska współpraca z Profesorem pozwalała na podziwianie Jego zapału, inwencji, na dzielenie z Nim radości z małych i dużych osiągnięć. Potrafił się cieszyć radością innych, bliskich i współpracowników, ich sukcesami, a w trudnych chwilach pocieszyć. Niestety, nagła śmierć wyrwała młodego wiekiem Profesora, będącego u szczytu naukowej kariery i kreatywnych możliwości z naszego grona, osierocił Rodzinę, zostawił współpracowników.

W ujęciu filozoficznym na tym świecie wszyscy jesteśmy tylko chwilowymi przechodniami. Nasze wysiłki, nasze sukcesy oraz niepowodzenia stanowią niewielkie fale na rwącej rzece nieubłagalnie płynącego czasu. Bywają jednak wśród tych chwilowych przechodniów ludzie, którzy pozostawiają po sobie trwałe, niezatarte ślady swoich działań. Ich praca, ich idee i rozwiązania fundamentalnych problemów, ich pasja – zdolne są zmienić bieg wydarzeń lub skierować je w nowym kierunku.

Teraz my podążamy za Profesorem. Dzieli nas tylko czas, nie wiemy jak długi...

Monika Binkowska - Bury

Prof. dr hab. Jadwiga Szmyd-Sikora

Jadwiga Szmyd-Sikora studiowała na krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych na Wydziale Grafiki. W r. 1978 rozpoczęła pracę pedagogiczną jako nauczyciel przedmiotów artystycznych w rzeszowskim Liceum Sztuk Plastycznych. W r. 1980 podjęła pracę w Wyższej Szkole Pedagogicznej, od 2001 r. Uniwersytet Rzeszowski. Po 16 latach zajęć na kierunkach nauczycielskich w Instytucie Pedagogiki rozpoczęła pracę w Instytucie Sztuk Pięknych w ramach kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, angażując się jednocześnie przy tworzeniu studiów przez opracowanie ich planu i programów kształcenia, zgodnych z obowiązującymi standardami. Gdy pełniła funkcję dyrektora Instytutu w latach 2003–2005, miała miejsce wizytacja Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Stwierdzono wówczas pełne przygotowanie Instytutu do prac dydaktycznych i organizacyjnych.

W roku 2004 została członkiem Ogólnopolskiej Międzyuczelnianej Rady Edukacji Artystycznej.

Jadwiga Szmyd-Sikora od ukończenia studiów, intensywnie pracuje twórczo w zakresie grafiki, malarstwa i rysunku. W roku 1986 przeprowadziła przewód doktorski na Wydziale Grafiki ASP w Krakowie, a w r. 1997 – przewód habilitacyjny na Wydziale Malarstwa tej samej uczelni. Zmiana wydziału orzekającego wynikała z ewolucji, jaka się dokonała w rozwoju twórczości autorki. Początkowo, po studiach w zakresie grafiki, artystka wypowiadała się głównie w tej dyscyplinie. Realizowała cykle linorytów.

Malarstwo Jadwigi Szmyd-Sikory, to pejzaże i martwe natury. „Owa dychotomia – pisze A. Wsiołkowski – świadczy o fascynacji artystki zarówno

miejszem człowieka najbliższym i dobrze mu znanym, wypełnionym przedmiotami używanymi na co dzień, jak i otwartą zewnętrzną przestrzenią, którą odkrywamy wciąż na nowo w bliższych i dalszych podróżach. W drugiej połowie lat 90. obrazy te zmieniają się. Wyraźnie zaznaczany jest dukt pędzla, rozbijający plamę barwną na jakby „mozaikową” strukturę, skutkującą odejściem od konkretności przedmiotów. Stają się one pretekstem do budowania pola obrazu, nierzadko utrzymanego teraz w określonej subtelnej gamie kolorystycznej, aczkolwiek delikatnie różnicowanej temperaturowo i wzbogaconej różnorodnością materii (...).”

dyscyplinach. Przełożyła się również na bogatą jakościowo listę wystaw indywidualnych i zbiorowych, krajowych i zagranicznych. Od początku swojej samodzielnej pracy twórczej artystka zorganizowała 24 wystawy indywidualne. Natomiast od przeprowadzenia przewodu kwalifikacyjnego II stopnia było ich 16: w muzeach regionalnych w Krośnie, Przeworsku i Dukli, w BWA w Krakowie, Rzeszowie (kilkakrotnie), Olkuszu, Gorlicach, Przemyślu, Iwoniu Zdroju, w Eger Gyongyos (Węgry), w Paryżu, Sanoku i Haczowie.

Wystaw zbiorowych było 52, między innymi w Rzeszowie, Olsztynie, Warszawie, Paryżu, Vironval (Belgia),

„Fakt, że p. Jadwiga Szmyd-Sikora wybrała już przed laty drogę polegającą na skupieniu i refleksji, że wypracowała sobie przez lata taką a nie inną postawę artystyczną i twórczą filozofię są wyrazem i wynikiem wielkiej konsekwencji. Świadczą także wymownie, że w jej artystycznym postępowaniu nie było nigdy żadnego elementu kalkulowania, chęci podążania i wpisywania się w (...) mody artystyczne. Jednym z głównych założeń artystki było przekonanie o ważności mówienia własnej prawdy własnymi słowami. To dzisiaj nie zawsze jest łatwe, a czasem wymaga nawet odwagi”- prof. Andrzej Dobrzaniecki.

W podsumowaniu A. Dobrzaniecki ocenia: „Długa, bo ponadtrzydziestoletnia intensywna działalność twórcza p. Jadwigi Szmyd-Sikory, działalność obejmująca malarstwo, grafikę i rysunek przełożyła się na szereg ciekawych realizacji we wszystkich tych

Ostrowcu Świętokrzyskim, Przemyślu, Lwowie, Krasiczynie, Koszycach (Słowacja), w Oradei (Rumunia), w Debreczynie (Węgry), w Mielcu, w Orchard Lake w USA i w Hamburgu. (...) Jej aktywność twórcza zaowocowała wieloma nagrodami artystycznymi i wyróżnieniami. Dość powiedzieć, że od 1983 roku do 2000 artystka dostała ich 17 (...) I, II i III stopnia w najróżniejszych konkursach malarskich, graficznych i rysunkowych (...). Była też laureatką nagrody Wydziału Kultury i Sztuki za działalność społeczną i zawodową (...), była także stypendystką Ministerstwa Kultury i Sztuki.

Aktywność w pracy naukowo-dydaktycznej w Wyższej Szkole Pedagogicznej i później w Uniwersytecie Rzeszowskim zaowocowała trzema nagrodami rektorskimi – dwie III i jedna I stopnia.

Prof. dr hab. Krzysztof Golec-Biernat

Urodził się w 1958 roku w Żywcu. Jest fizykiem teoretykiem specjalizującym się w fizyce cząstek elementarnych. Studiował fizykę w Uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie uzyskał stopień doktora w 1987 roku na podstawie rozprawy przygotowanej w Zakładzie Teorii Pola Instytutu Fizyki UJ pod kierunkiem profesora Henryka Arodzia. Od 1988 roku pracuje w Instytucie Fizyki Jądrowej im. Henryka Niewodniczań-

skiego w Krakowie, zajmując się fenomenologią oddziaływań silnych, w początkowym okresie we współpracy z profesorem Janem Kwiecińskim. Jego badania naukowe są ściśle związane z programem eksperymentalnym wiodących laboratoriów fizyki cząstek elementarnych, DESY w Hamburgu, CERN w Genewie i BNL w Brookhaven (USA). Jest autorem lub współautorem 95 prac cytowanych ponad 5000 razy. Dwie z jego indywidualnych prac, dotyczące zjawiska nasycenia gęstości partonowych, w istotny sposób wpłynęły na eksperymentalne i teoretyczne programy badawcze. Prace te zostały wyróżnione przez Polską Akademię Umiejętności poprzez przyznanie prestiżowej Nagrody im. Mariana Mięso-wicza w 2001 roku.

Profesor Golec-Biernat odbył kilka dłuższych staży zagranicznych. W latach 1997–98 pracował w Uniwersytecie w Durham w Wielkiej Brytanii, a w latach 2000–2003 w Uniwersytecie w Hamburgu. Był profesorem wizytującym w Ecole Polytechnique w Pary-

żu, a także wielokrotnie przebywał w laboratoriach DESY i CERN. Współorganizował międzynarodowe konferencje naukowe i sesje tematyczne, podsumowywał wyniki konferencyjne w plenarnych sesjach końcowych.

Od 2005 roku jest profesorem w Instytucie Fizyki Uniwersytetu Rzeszowskiego, wychowując kilkudziesięciu magistrantów i dwoje doktorantów. Jest współautorem koncepcji projektu edukacyjnego FENIKS, odbudowującego nauczanie fizyki w szkołach średnich. Od 2009 roku pełni funkcję koordynatora tego projektu w Uniwersytecie Rzeszowskim, organizując jego działania w województwie podkarpackim.

Oprócz fizyki, pasjonuje się filmem oraz muzyką klasyczną. Jego mistrzami w tych dziedzinach to Kubrick oraz Bach i Rameau. Ma dwóch dorosłych synów.

25 września 2009 roku uzyskał tytuł profesora nauk fizycznych.

Prof. dr hab. n. wet. Marek J. Koziorowski

Urodził się w 1950 r. w Inowrocławiu. W 1973 r. uzyskał dyplom lekarza weterynarii na Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie. Dr nauk weterynaryjnych (1981), dr hab. n. weteryn. (1996), prof. nadzw. (1998). W październiku 2009 r. decyzją Prezydenta RP uzyskał tytuł profesora w dziedzinie nauk biologicznych. Po ukończeniu studiów rozpoczął pracę w Zakładzie Fizjologii Zwierząt ART pod naukową opieką prof. dra hab. Tadeusza Krzymowskiego. W latach 1991–1998 dodatkowo pracował w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym jako zastępca kierownika Zakładu Medycyny Nuklearnej, kierując pracownią immunodiagnostyki. Od 1998 r. profesor nadzw. Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, a następnie Uniwersytetu Rzeszowskiego. Organizator i kierownik Zakładu Fizjologii i Immunologii Zwierząt przekształconego w Zakład Fizjologii i Rozrodu Zwierząt.

W latach 1999–2005 prodziekan ds. dydaktycznych Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego, obecnie dziekan Zamiejscowego Wydziału Biotechnologii. W latach 2001–2003 pełnomocnik rektora ds. rozwoju Ośrodka Akademickie-

go w Weryni oraz jego współorganizator.

Prowadzi badania z zakresu biotechnologii i endokrynologii rozrodu oraz fitoimmunostymulacji.

Odbył staże naukowe: w roku 1984 krótkoterminowy staż na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej w Brnie, w latach 1984–1985 w Department of Animal Science North Dakota State University jako visiting professor oraz roczny staż w Center for Human Reproduction (WHO) w Oulu (Finlandia).

Autor ponad 100 prac oryginalnych i doniesień naukowych publikowanych głównie w anglojęzycznych czasopismach o zasięgu międzynarodowym (współautor). Członek Komitetu Biologii Rozrodu PAN, prezes Towarzystwa Naukowego w Rzeszowie (2004) i członek Rady Okręgowej Polskiego Związku Łowieckiego w Rzeszowie.

Wielokrotnie wyróżniany, m.in. Nagrodą Sekretarza Naukowego PAN i Nagrodami Ministra Szkolnictwa Wyższego.

Interesuje się m.in. myślistwem, brydżem i kuchnią polską. Żonaty, ma dwie córki i syna.

Dr Wojciech Rząsa

Wojciech Rząsa urodził się 1 lutego 1974 roku w Rzeszowie. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości w I Liceum Ogólnokształcącym im. ks. Stanisława Konarskiego podjął studia w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie na kierunku matematyka. Studia ukończył w 1999 roku, przedstawiając pracę z zakresu teorii mnogości pt.: „Lemat Kuratowskiego-Zorna. Przykłady zastosowań” i uzyskując tytuł magistra.

Od października 1999 r. dr Wojciech Rząsa był asystentem w Instytucie Matematyki, WSP w Rzeszowie. Obecnie jest pracownikiem samodzielnej Katedry Informatyki, pełniąc jednocześnie funkcję zastępcy jej kierownika ds. dydaktycznych.

Prowadzi zajęcia dydaktyczne na dwóch kierunkach: informatyka i matematyka, a także zajęcia z informatyki dla uczniów klasy uniwersyteckiej, utworzonej na mocy porozumienia zawartego pomiędzy rektorem Uniwersytetu Rzeszowskiego i dyrektorem III Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida w Rzeszowie.

W latach 2005–2007 dr Wojciech Rząsa brał udział w zespołowym projek-

cie badawczym nr 3 T11C 005 28 finansowanym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego pt.: „Metody automatycznego odkrywania wiedzy z tablic danych oparte na teorii zbiorów przybliżonych i podejściach pokrewnych”, którego kierownikiem był dr hab. Zbigniew Suraj. Od 2001 r. jest członkiem międzyuczelnianej grupy badawczej „Rough Sets and Petri Nets”, działającej od 2006 roku przy Katedrze Informatyki Uniwersytetu Rzeszowskiego. W 2004 roku dr Wojciech Rząsa nawiązał współpracę naukową z prof. dr. hab. inż. Jerzym Grzymałą-Busse z Kansas University (USA) (autorem m.in. systemu komputerowego LERS służącego do automatycznego odkrywania wiedzy z danych, wykorzystywanego przez kilka lat przez NASA). W 2005 roku odbył trzymiesięczny staż naukowy w Zakładzie Inteligentnych Systemów Wspomagania Decyzji, w Instytucie Informatyki Politechniki Poznańskiej, pod opieką naukową prof. dr. hab. inż. Romana Słowińskiego (laureata m.in. Nagrody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej zwanej „polskim Noblem”). W lutym 2007 roku, w momencie otwarcia przewodu doktorskiego przez dr. Wojciecha Rząsę w Instytucie Podstaw Informatyki PAN w Warszawie, prof. Jerzy Grzymała-Busse stał się jego formalnym promotorem, a dodatkowo w latach

2008 – 2009 kierownikiem grantu promotorskiego N N206 408834 pt.: „Globalne i lokalne przybliżenia zbiorów w analizie niekompletnych tablic decyzyjnych według metodologii zbiorów przybliżonych”.

Zainteresowania naukowe dr. Wojciecha Rząsy koncentrują się wokół algorytmów automatycznego odkrywania wiedzy z danych prezentowanych w postaci systemów informacyjnych, w szczególności z danych niekompletnych. Tej problematyce poświęcone były też referaty wygłoszone na wielu krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Dr Wojciech Rząsa jest współautorem 20 recenzowanych prac naukowych, w tym 6 z tzw. listy filadelfijskiej.

Rozprawa doktorska dr. Wojciecha Rząsy zatytułowana „Globalne i lokalne przybliżenia zbiorów” dotyczy uogólnienia podstaw teorii zbiorów przybliżonych – teorii, której twórcą jest polski uczony, prof. Zdzisław Pawlak i która ma zastosowania w konstruowaniu algorytmów służących odkrywaniu wiedzy z danych obciążonych różnymi defektami. Algorytmy działające w oparciu o tę teorię wykazują się cechami charakterystycznymi dla sztucznej inteligencji. Obrona rozprawy odbyła się 22 czerwca 2009 roku. W dniu 8 października 2009 roku Rada Naukowa IPI PAN w Warszawie nadała Wojciechowi Rząsie stopień doktora nauk technicznych w zakresie informatyki i wyróżniła jego rozprawę doktorską.

Dr Gabriel Szajna

Gabriel Szajna urodził się 28 lipca 1960 roku w Krośnie. Ukończył Akademię Wychowania Fizycznego w Krakowie – kierunek: rehabilitacja ruchowa oraz AWF Katowice, uzyskując uprawnienia trenera szermierki II klasy. Swoje kwalifikacje trenerskie pod-

wyższył w Warszawie w 1991 r. otrzymując tytuł trenera I klasy, a w 2005 r. – trenera klasy mistrzowskiej.

Staż naukowy odbył w ośrodkach rehabilitacji w Austrii. W latach 1983–1985 pracował jako asystent na Wydziale Rehabilitacji w Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie. Był również zatrudniony w Studium Nauczycielskim w Krośnie (1985–1988) i jako wykładowca w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie (1988–2001). Od 2001 roku jest pracownikiem w Zakładzie Sportów Walki Wydziału Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Pracował jako trener szermierki w klubach: KKS Kraków i „Karpaty” Krosno. Od 1995 roku jest trenerem w klubie UKS „Sokolik” Krosno, gdzie odnosi sukcesy szkoleniowe. Wychował medalistów mistrzostw Polski w szpadzie, członków kadry narodowej juniorów oraz uczestników pucharów świata i mistrzostw świata w szermierce.

W 2003 r. za swoją pracę dydaktyczną otrzymał Srebrny Krzyż Zasłu-

gi. Jest przewodniczącym Komisji Szermierki Stowarzyszenia „Idokan” Polska, członkiem Komisji Badań Naukowych tego Stowarzyszenia i członkiem Zarządu Podkarpackiego Okręgowego Związku Szermierczego.

Jest autorem wielu publikacji z zakresu sportów walki, gimnastyki korekcyjnej oraz z odnowy biologicznej sportowców. Uczestniczy w wielu konferencjach naukowych.

W dniu 10 listopada w Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach obronił z wyróżnieniem dysertację doktorską *Ewolucja sportów walki na Podkarpaciu w latach 1945-1989, w świetle przemian społecznych*. Promotorem był dr hab. prof. UR Wojciech J. Cynarski.

W kręgu zainteresowań naukowych doktora Szajny znajdują się: szermierka, gimnastyka korekcyjna i odnowa biologiczna sportowców. Posiada on również uprawnienia instruktorskie w zakresie narciarstwa zjazdowego i kajakarstwa klasycznego.

Ireneusz E. Thomas

XVIII Powszechny Zjazd Historyków Polskich – Olsztyn 2009

Po około dziewięciu godzinach jazdy samochodem prowadzonym przez odpowiedzialnego kierowcę, mając na pokładzie GPS, CB i mapy z krótkim postojem na odpoczynek o świcie, przedzierając się przez nocne mgły Gór Świętokrzyskich, turlając się przez zatłoczony o poranku węzeł komunikacyjny miasta stołecznego Warszawy oraz mknąc poprzez sosnowe, bajecznie piękne lasy docieramy wreszcie, przed południem 16 września 2009 roku, do celu naszej największej tego-rocznej podróży. Jesteśmy w Olsztynie.

Przybyliśmy tutaj wziąć udział w święcie wszystkich historyków Polski, członków kół PTH oraz naszych sympatyków z Regionalnych Towarzystw Historycznych – w tym odbywającym się raz na pięć lat Powszechnym Zjeździe Historyków Polskich.

O metodologicznej celowości takich wydarzeń uczyliśmy się na studiach. Teraz sami mieliśmy się stać tego częścią. Mógł przyjść każdy i poszukać odpowiedzi na swoje historyczne dylematy. Całość zaś odbywała się na terenie najpiękniej usytuowanego i urządnego Campusu Studenckiego w Polsce, w obiekcie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Trudno opisać w jakikolwiek syntetyczny sposób wszystkie wydarzenia ze Zjazdu. W jednym bowiem czasie, przez niemal cały tydzień odbywały się dziesiątki małych i większych konferencji, wykładów, dyskusji i polemik. W kulu-

arach też było „hucznie”. Dodatkowo było to co każdy historyk kocha – KSIĄŻKI – regularne niemal targi książki historycznej. IPN wręcz rozdawał swoje książki za przysłowiową parafkę, a swoje stoisko miała tu także Szkoła Policyjna ze Szczytna.

Organizatorzy również zadbali o czas wolny „zjazdowiczów” – mieliśmy możliwość uczestnictwa w wielu wycieczkach po mieście i regionie, z wolnym dostępem do muzeów i archiwów, dodatkowo wieczór z grillami, muzyką i pokazami.

Natomiast z głębokim zainteresowaniem i studenckim zacięciem robiłem notatki z licznych wykładów, w których brałem udział. Oczywiście wybór, jakie w danym momencie sympozjum wybieram, był wyłącznie subiektywny i czasami nawet przypadkowy. Nie przeszkadzało jednak słuchaczom dowolnie przemieszczać się pomiędzy aulami i salami. Zatem z programem w ręce przemieszczaliśmy się z jednych wykładów na kolejne. Muszę tutaj sprawiedliwie przyznać, że kilka z nich, swoim zakresem, przekraczało mój system pojęciowy. Jednak uświadomiło mi to po raz kolejny rozległość zagadnienia, jakim jest HISTORIA, i tylko jej pozorą nieskomplikowość.

Byłem na wykładzie profesor E. Domańskiej, z pogranicza metodologii i nowych kierunków badawczych, rozszerzającym pojęcie artefaktu historycznego, na przykład do „zdjęcia” –

cienia człowieka; który wyparował, a biało z jego organizmu utrwaliło się w kamieniu, na schodach Banku Sumitomo w Hiroszynie w 1945 r. A wszystko to w koncepcie problemu funkcjonowania „Świadomości Zinstytucjonalizowanego Okrucieństwa”, oraz najnowszego trendu metodologii – biohumanistyki. Kolejne ważne wykłady to wystąpienie prof. A. Paczkowskiego prezentującego swoją koncepcję pracy ze źródłami w historii najnowszej. A tutaj zwłaszcza jego zdania o ostrożnym podchodzeniu do historii – czy to w kwestii biografii czy analiz – wydarzeń czy postaci; które ciągle się jeszcze nie zakończyły, a ich bohaterowie wciąż żyją. Jedną myśl powinna być szczególnie godna podkreślenia: *...być może jest to jednak ostatnia chwila na atak, dla tych niewielu, bo o zmarłym już tak chyba nie wypada mówić czy pisać.*

Był też wykład inauguracyjny prezydenta Polski – i jego ważne słowa *nie warto robić z siebie tylko ofiary*, czy wystąpienie prof. A. Chwalby o znaczeniu historyka, czyli czy to sługa, czy kapłan społeczeństwa?

Warto tu wspomnieć o wystąpieniu naszej profesor J. Hoff, która w absolutnie mistrzowskim stylu opisywała cechy dobrej żony według polskich poradców z XIX wieku. Wystąpienie prof. K. Zamorskiego wywołało też spore zainteresowanie ze względu na prezentowane podejście do znaczenia liczby w historii, czy krytyki zaokrąglania różnych wielkości. Wreszcie konferencja o „Stylach życia w PRL” uzupełniona o pokazy filmów dokumentalnych z epoki, czy konstruowanych, z taśm kronik filmowych, a wspaniale skomentowana przez historyka z Instytutu Sztuki PAN – prof. Z. Benedyktowicza. Interesujące były również wykłady z zakresu „Prasy jako źródła historycznego”, tutaj zaś wystąpienie prof. A. Makowskiego, które zilustrowało proces przebiegu informacji w prasie, w czasach centralnego sterowania – PRL. Osobiście nie ukrywam, że na wykładach o minionej epoce historycznej w Polsce próbowałem raczej interpretować omawiane zagadnienia z punktu widzenia mojej przygotowywanej pracy doktorskiej, na przykład na wykładach z etnografii historycznej, tworzyłem wręcz grupy tematyczne do moich badań ankietowych.

Równie ważnymi plusami XVIII Zjazdu Historyków Polskich była możliwość wysłuchania interesujących wykładów i dyskusji czołowych historyków Pol-

ski, cenionych do tego stopnia w Europie i na świecie, że na ich święto do Olsztyna, przybyli delegaci z wielu krajów. Grupy robocze zostały stworzone na

przykład z niemieckimi historykami. Tutaj rozmawiano m.in. o projekcie wspólnego podręcznika; nie byłem uczestnikiem tych dyskusji, ale „wiem”, że kwestia takiego podręcznika nie jest zbyt oczywista z uwagi na pokusę relatywizacji historii, a to chyba nie tędy droga.

Na koniec kilka informacji z obrad mojej sekcji - doktorantów. Były to rzeczywiście superprzedstawienia i referaty. Widać było spory wkład pracy i profesjonalizm w przygotowanie zagadnień – problemów; uczestnicy podjęli udane próby wykorzystywania nowoczesnej metodologii, równocześnie wskazując szeroki horyzont wydarzeń i interpretacji.

Czy było warto pojechać? Oczywiście! Dla nieobecnych pozostają obszerne relacje ze Zjazdu na stronie portalu histmag.org, oraz wspólne oczekiwanie na wydanie zeszytów z refleksjami i prezentacjami uczestników XVIII Zjazdu.

Waldemar Lib

VII Międzynarodowa konferencja naukowa Edukacja – Technika – Informatyka 2009

W dniach 22-23 września 2009 r. odbyła się w Iwoniczu Zdroju VII Międzynarodowa Konferencja Naukowa EDUKACJA – TECHNIKA – INFORMATYKA. Konferencja została zorganizowana przez Zakład Dydaktyki Techniki i Informatyki Instytutu Techniki Uniwersytetu Rzeszowskiego. Współorganizatorem był Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu.

Komitet naukowy tworzyli:

Prof. dr hab. Waldemar Furmanek – Uniwersytet Rzeszowski – przewodniczący (Polska),

Prof. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski – Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk (Polska), dr hab. inż. prof. ITE. Henryk Bednarczyk – Instytut Technologii Eksploatacji (Polska), dr hab. prof. UZG Mirosław Frejman – Uniwersytet w Zielonej Górze (Polska),

Dr hab. prof. AJD Jolanta Wilsz – Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie (Polska),

Prof. dr hab. inż. Ján Stoffa – Uniwersytet w Nitrze (Słowacja), Doc., PhDr., Ph.D. Miroslav Chráska – Uniwersytet w Olomoucu (Czechy), Doc. Dr Jiří Kropáč – Uniwersytet w Olo-

moucu (Czechy), prof. dr hab. Juraj Plenković – Uniwersytet w Rijeci (Chorwacja), prof. Ph.D. Vlado Galić – Uniwersytet w Rijeci (Chorwacja), prof. dr. hab. Mario Plenković – Uniwersytet w Zagrzebiu (Chorwacja), prof. dr hab. Victor Sidorenko – Uniwersytet Pedagogiczny w Kijowie (Ukraina), dr hab. inż. prof. PR Ladislav Várkony – Politechnika Radomska (Polska), dr Wojciech Walat – Uniwersytet Rzeszowski (Polska), dr Waldemar Lib – Uniwersytet Rzeszowski – sekretarz naukowy (Polska).

W Komitecie organizacyjnym konferencji pracowały następujące osoby:

Anna Tabaczek, mgr Arkadiusz Nisztuk.

W konferencji brali udział goście z Polski, Niemiec, Chorwacji, Czech, Słowacji, Ukrainy oraz Serbii. Reprezentowali m.in. ośrodki akademickie z Usti nad Łabą, Olomuńca i Ostrawy (Czechy), Bańskiej Bystrzycy, Nitry, i Preszowa, (Słowacja), Kijowa (Ukraina), Osijeku, Rijeki i Zadaru (Chorwacja), Braunschweig (Niemcy), Subotvicy (Serbia).

Krajowe ośrodki akademickie reprezentowali naukowcy z Uniwersytetów: Bydgoskiego, Opolskiego, Rzeszowskiego i Śląskiego, Akademii

Ogółem wygłoszono 83 referaty, w tym 44 przez uczestników zagranicznych. Obrady odbywały się w dwóch grupach tematycznych: *Teoretyczne i praktyczne problemy edukacji technicznej i zawodowej* oraz *Teoretyczne i praktyczne problemy edukacji informatycznej i informacyjnej*.

wię funkcjonowanie systemu edukacji zawodowej i umożliwiających lepsze dostosowanie go do potrzeb współczesnego rynku pracy; rozwoju społeczeństwa informacyjnego generowanego wprowadzeniem i wykorzystaniem w zarządzaniu przedsiębiorstwami, kierowaniu zasobami ludzkimi oprócz nowoczesnych technologii również „strumieni wartości społecznych”.

Obrady w sekcji *Wybrane problemy edukacji technicznej w szkole ogólnokształcącej*, koncentrowały się wokół zagadnień związanych z próbą określe-

schaft für Ingenieurpädagogik); wykorzystania kreatywności pedagogicznej w praktycznym przygotowywaniu studentów kierunków technicznych w zakresie podstawowych technologii; samooceny studentów w zakresie ich przygotowania przez szkoły ponadgimnazjalne do studiów technicznych; nowoczesnego systemu edukacji na Ukrainie w zakresie edukacji technicznej i przygotowania zawodowego nauczycieli z punktu widzenia rozwijania pozytywnej motywacji do nauczania rzemiosła; przygotowania pracowników produkcji; zakresu i struktury przygotowania zawodowego nauczyciela, tak aby mógł sprawnie stosować ICT w swojej pracy z punktu widzenia „kultury informacyjnej”; określenia ogólnych i szczególnych czynników wpływających na rozwój i włączenie zarządzania do edukacji; analizy dyrektyw modelowania w pedagogice oraz określenia niektórych aspektów przygotowania nauczycieli dla techników rolniczych, a także ustalenia warunków skuteczności procesu pedagogicznego; zwiększenia intelektualnych możliwości człowieka, podniesienia jego produktywności wywołanej przez rewolucję technologiczną opartą na naukowej technologii; działań mogących popra-

nia możliwości wzmocnienia edukacji technicznej w świecie przez właściwe zrozumienie i zinterpretowanie empirycznych wyników badań (przewodzonych przez PISA) dotyczących jakości rozwoju uczniów z punktu widzenia celów edukacji technicznej. W kolejnych wystąpieniach autorzy przedstawili: rolę nauczyciela jako osoby postulującej sposoby odbioru idei współczesnej techniki w procesie edukacji technicznej; aspekty nauczania przedmiotu *Gestalten* realizowanego w Kantonie Berno (Szwajcaria), w szczególności funkcje i zadania poszczególnych rodzajów szkół; metodologię badania związku pomiędzy rozwojem wyobraźni technicznej uczniów a włączeniem do procesu dydaktycznego podręczników szkolnych; zastosowanie metody projektów w edukacji technicznej w szkole podstawowej pozwalającej zwiększyć zaangażowanie w działalność techniczną uczniów i rozwinąć ich kreatywność w zależności od wybranego tematu; informacje o zmianach w edukacji w zakresie techniki i technologii na drugim stopniu szkół podstawowych na Słowacji; badania w zakresie projektowania interaktywnych i multimedialnych prezentacji przeprowadzone na Wydziale Pedagogicznym w Pilźnie

(Republika Czeska); jedną z dróg doskonalenia dydaktycznego studentów, jaką jest przygotowanie do stosowania metody badania przypadku w odniesieniu do analiz sytuacji dydaktyczno-wychowawczych; wymagania stawiane przed nauczycielem w formie pedagogicznych kompetencji w związku z powiększaniem się ilości wiedzy i umiejętności, które nauczyciel powinien opanować w trakcie swojego życia zawodowego; zastosowanie nowoczesnych strategii dydaktycznych gwarantujących kreatywność w nauczaniu zasad ruchu drogowego w szkole podstawowej na Słowacji; czynniki, które mają wpływ na zasób słownictwa technicznego dziecka pod wpływem przemian społecznych i technologicznych; metodologię badania statycznej i dynamicznej składowej wyobraźni przestrzennej oraz rozwijania umiejętności czytania rysunków technicznych na lekcjach techniki – na przykładzie klasy 4 szkoły podstawowej.

W sekcji *Ekospołeczne problemy rozwoju środowiska* uwaga autorów została zwrócona na próbę określenia umiejętności, które nie mogą być zaniedbywane w przygotowaniu do zarządzania zasobami ludzkimi, szczególnie dotyczy to umiejętności poprawy procesu zarządzania personelem. W dalszej części przedstawiono: analizę sposobu podejmowania decyzji w zgodzie z określonym modelem administracji krajowej na poziomie pracowników administracji państwowej (urzędników państwowych) i urzędników niższych szczebli; związek wiedzy i zainteresowań indywidualnych z formowaniem się ekologicznej świadomości młodych ludzi (studentów); metodologię badania stanu środowiska naturalnego powiatu proszowickiego na podstawie opinii mieszkańców; zasadę zrównoważonego rozwoju jako podstawowy instrument wszelkiej działalności na terenie gminy, jak również podstawowe akty prawne regulujące postępowanie z odpadami na danym obszarze; analizę doświadczeń krajów EU, szczególnie w stadium początkowym integracji krajów Europy Wschodniej i Wielkiej Brytanii, dotyczących rozwoju wyższych szkół rolniczych z orientacją na przygotowanie nauczycieli uczących przyszłych rolników prowadzących własne gospodarstwa rolne; kompetencje interkulturowe jako podstawowy składnik edukacji ekonomicznej studentów tej specjalności; badanie kultury będącej pomostem między nią samą i człowiekiem, uczestnikiem działalności społecznej i kulturowej. Część tę zamyka rozdział dotyczący podstawowych pro-

blemów ochrony praw i wolności obywateli w zakresie opodatkowania (jako treści edukacji ekonomicznej studentów).

W sekcji *Podstawy techniki*, skoncentrowano się na omówieniu problematyki dydaktycznych aspektów związanych z coraz powszechniejszym przechodzeniem od pomiaru płaskiego profilu chropowatości powierzchni do nowoczesniejszego, trójwymiarowego sposobu jej określania, oraz skuteczności oddzielenia mokrych trocin bukowych w trakcie procesu piłowania na pile tarczowej PWR 401 z mechanicznymi separatorami typu SEB z elementu T4/630.

W drugiej części tematycznej – *Teoretyczne i praktyczne problemy edukacji informatycznej i informacyjnej* – występowały sekcje: *Nowoczesne technologie informatyczno-informacyjne*, *E-learning w edukacji szkolnej i pozaszkolnej* oraz *Przykłady zastosowań aplikacji komputerowych*.

W pierwszej części autorzy skoncentrowali się na problemach metodologicznych optymalizacji hipermedialnych programów dydaktycznych w wielowymiarowym ujęciu procesu dydaktycznego z kognitywno-konstruktywistycznego punktu widzenia. W kolejnych wystąpieniach przedstawiono możliwości tworzenia koncepcji wykorzystywania technologii informatycznych w edukacji technicznej; wyniki badań wpływu gier wideo oraz gier komputerowych na kulturę dzieci w wieku przedszkolnym; wielostronne badania procesu dydaktycznego podlegającego stopniowej informatyzacji; kwestie pobudzania rozwoju poznawczego uczniów edukacji wczesnoszkolnej przez zastosowanie programów multimedialnych. Podjęto także próbę określania źródeł kluczowego obszaru edukacji informacyjnej dla potrzeb reformy systemu edukacji ogólnej; wprowadzenia zajęć komputerowych w ramach edukacji wczesnoszkolnej zgodnie z założeniami nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego; prawidłowego wykorzystania nowoczesnych technologii edukacyjnych w szkołach średnich, a w szczególności rozwijania umiejętności komunikacyjnych z użyciem nowoczesnych środków nauczania; doboru odpowiednich narzędzi do tworzenia dydaktycznych aplikacji multimedialnych; określenia poziomu rozwoju umiejętności stosowania sprzętu multimedialnego i technik przetwarzania obrazu przez studentów pierwszego roku studiów na kierunkach artystycznych; dynamicznego rozwoju za-

stosowania technik multimedialnych jako efektu dostępności i przystępności oprogramowania oraz spadku cen komputerów, jak również jako konieczność przystosowania dzieci i młodzieży do życia w społeczeństwie multimedialnym. Opisano badania dotyczące zastosowania multimedialnych środków dydaktycznych w nauczaniu techniki; zastosowania tablic interaktywnych w procesach dydaktycznych oraz metodologii badania osiągnięć uczniów z ich zastosowaniem; modernizację treści nauczania w zakresie techniki i informatyki. Dokonano charakterystyki inżynierii dydaktycznej, jako nowej subdyscypliny dydaktyki ogólnej. Część pierwszą zakończyło wystąpienie opisujące problematykę związaną z zastosowaniem technologii multimedialnych w kształceniu dorosłych.

W kolejnej sekcji autorzy zmierzali się z próbą określenia możliwości zastosowania e-nauczania, w kontekście analizy zachodzących obecnie zmian cywilizacyjnych i ich wpływu na globalizację edukacji oraz związaną z nią edukację informatyczną. W kolejnych wystąpieniach autorzy przedstawili: wnioski z badań nad bezpieczeństwem sieciowym w placówkach oświatowych Zagłębia Dąbrowskiego; próbę odpowiedzi na pytania związane z możliwością wykorzystania e-learningu i e-doradztwa jako narzędzi wsparcia w działalności mikroprzedsiębiorstw; problematykę edukacji informatycznej w społeczeństwach lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób dorosłych i możliwości tego typu działań na zmniejszenie bezrobocia strukturalnego w małych miastach oraz na wsi; aktualny oraz perspektywiczny rozwój nauczania na odległość studentów uczelni wyższych Ukrainy; teoretyczną analizę zagadnień związanych z nauczaniem na odległość oraz propozycję zmian w celu poprawienia skuteczności e-learningu; dydaktyczne aspekty możliwości wykorzystania sieci komputerowych w nowoczesnej edukacji poparte analizą wyników badań dotyczących wykorzystania zaawansowanych narzędzi informatycznych do nauczania na odległość; możliwości wykorzystania nowoczesnych technologii internetowych w rozwijaniu twórczego myślenia, zainteresowań oraz umiejętności w trakcie nauczania języka obcego; analizę spadku znaczenia języka angielskiego w sieci na rzecz innych języków, takich jak chiński, japoński, hiszpański, na podstawie prowadzonych przez Alis Technologies i Internet Society od 1997 r.

obserwacji powstawania nowych stron internetowych i wpływ tego zjawiska na edukację informatyczną.

W sekcji *Przykłady zastosowań aplikacji komputerowych*, rozpoczęto obrady od referatu określającego umiejętności związane z zastosowaniem metod przetwarzania i analizy obrazu w celu jakościowego i ilościowego zbadania zachodzących procesów. W kolejnych wystąpieniach przedstawiona została problematyka analizy dynamicznych własności obiektów regulacji i możliwości doświadczalnej ich weryfikacji za pomocą komputerowych programów dydaktycznych oraz praktyczne przykłady zastosowań oprogramowania komputerowego służącego do digitalizacji, retuszu i rekonstrukcji analogowych materiałów fotograficznych.

W konferencji brali także czynny udział studenci kierunku edukacja techniczna i informatyczna z Koła Naukowego Informatyków Uniwersytetu Rzeszowskiego: Łukasz Urbanek, Michał Suszał, Mateusz Kukuła. Ich wystąpienia dotyczyły analizy pojęcia „hipertekst” oraz możliwości zastosowania hipertekstu w edukacji, a także własne doświadczenia i wnioski wynikające z korzystania z tej formy poszerzania wiedzy. W przygotowanych wystąpieniach zwrócili uwagę na coraz większy wpływ multimediów na społeczeństwo i procesy związane ze zdobywaniem nowej wiedzy. Przedstawione zostały też programy graficzne, z którymi spotykają się uczniowie w szkołach, na różnych poziomach edukacyjnych i ich potencjalny wpływ na rozwój wyobraźni i kreatywnego myślenia.

Przygotowane przez uczestników konferencji referaty posłużyły do opracowania pracy zbiorowej opublikowanej w postaci dwóch tomów. Tom XI pod redakcją prof. dra hab. **Waldemara Furmanka** oraz dra **Wojciecha Walata** i tom XII pod redakcją dra **Waldemara Liba** i dra **Wojciecha Walata**, które swoim zakresem tematycznym i częściami odpowiadają porządkowi, według którego przebiegały obrady konferencji.

Szeroki zakres poruszonych problematyki przez uczestników konferencji skłania do refleksji nad współczesnym modelem kształcenia technicznego i informatycznego. Prowadzone rozważania wskazują, że wiele jeszcze pozostaje do zrobienia w celu podniesienia efektywności kształcenia w zakresie techniki i informatyki w szkołach ogólnokształcących oraz wykorzystywania dostępnych technologii informacyjnych w codziennej pracy ucznia, studenta i nauczyciela.

Foto: Waldemar Lib

Radosław Bień

Konferencja poświęcona 200. rocznicy urodzin Juliusza Słowackiego, w mieście Jego urodzin

W dniach 14-16 października br. w Krzemieńcu na Ukrainie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa *Postać Juliusza Słowackiego w przestrzeni polikulturowej*. Organizatorem konferencji były: Humanistyczno-Pedagogiczny Instytut im. T. Szewczyka w Krzemieńcu i Pułuska Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztor. Wydział Filologiczny Uniwersytetu Rzeszowskiego reprezentowała czteroosobowa delegacja: prof. dr hab. **Oksana Weretiuk** z IFA oraz doktoranci – literaturoznawcy: mgr **Izabela Belz-Kaczmarek**, mgr **Iwona Wróbel** oraz mgr **Radosław Bień**.

Program konferencji był bardzo rozbudowany. Obok pracy naukowej zadbane także o aspekt kulturalno-edukacyjny spotkania. Reprezentacja Rzeszowa spotkała się z organizatorami sesji: rektorem Instytutu prof. Afanasijem Łomakowyczem oraz prorektorami - dr Natalią Janus i dr Natalią Saweliuk. Pamiątką z tego wydarzenia będą prze-

kazane do naszej biblioteki książki. Delegacja z Uniwersytetu Rzeszowskiego zwiedziła także Muzeum Juliusza Słowackiego w Krzemieńcu, skąd przywiozła dar w postaci dwóch polsko-ukraińskich książek z tekstami poety. W pamięci uczestników z pewnością pozostanie także piękny koncert zorganizowany na cześć Juliusza Słowackiego w czasie, którego recytowano i melorecytowano utwory wieszcz. Referaty prelegentów z naszego Uniwersytetu spotkały się z ciepłym przyjęciem uczestników konferencji. Szczególnie wymienione zostało nowatorskie powiązanie w nich poezji Słowackiego ze współczesną literaturą i sztuką, co poświadczyło żywotność jego dzieł.

Konferencja w Baranowie Sandomierskim

W dniach 23-25 września 2009 roku w Baranowie Sandomierskim odbyła się konferencja naukowa zorganizowana przez Katedrę Produkcji Roślinnej Wydziału Biologiczno-Rolniczego Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Komitet Uprawy Roślin Polskiej Akademii Nauk. Jej celem była prezentacja wyników badań prowadzonych w ośrodkach naukowych obejmujących zagadnienia oceny wartości, zróżnicowania oraz wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem zagospodarowania terenów czasowo wyłączonych z użytkowania rolniczego.

Otwarcia konferencji dokonała prof. zw. dr hab. inż. **Dorota Bobrec-ka-Jamro**, kierownik Katedry Produkcji Roślinnej UR, a także członek

KUR-PAN. Gości powitał dziekan Wydziału Biologiczno-Rolniczego dr hab. inż. prof. UR **Zbigniew Czerniakowski**, a konferencji przewodniczył prof. dr hab. **Franciszek Rudnicki** - przewodniczący KUR-PAN.

Program konferencji obejmował cztery sekcje tematyczne, w ramach których wygłoszono następujące referaty: „Czynniki rejonizujące produkcję roślinną w Polsce” - prof. dr hab. Franciszek Rudnicki;

„Metody stosowane do oceny wykorzystania przestrzeni produkcyjnej - dr Krystyna Filipiak;

„Ocena wykorzystania potencjału produkcyjnego przez gospodarstwa rolne w różnych rejonach Polski w świetle danych FADN” - prof. dr hab. Jan Kuś;

„Użytki zielone w rolniczej przestrzeni produkcyjnej Warmii i Mazur” - prof. dr hab. Stefan Grzegorzczak.

W sekcji posterowej zaprezentowano ponad 30 artykułów naukowych reprezentujących ośrodki naukowe kraju oraz Słowacji.

W konferencji uczestniczyli też: dyrektor Podkarpackiego Oddziału Regionalnego ARiMR - mgr inż. Marek Ordyczyński oraz dyrektor Podkarpackiego Oddziału Agencji Nieruchomości Rolnych - dr inż. Zygmunt Sosnowski. W swoich wystąpieniach prezentowali aktualne problemy związane ze wspieraniem zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz z instrumentami finansowymi funduszy Unii Europejskiej.

Adam Kulczycki

Dzień Papieski w Ośrodku Wypoczynkowo-Rehabilitacyjnym Diecezji Rzeszowskiej w Myczkowcach

Szesnastego października 2009 r., w 31. rocznicę wyboru Sługi Bożego Jana Pawła II na Stolicę Piotrową, w Ośrodku Wypoczynkowo-Rehabilitacyjnym Diecezji Rzeszowskiej w Myczkowcach odbyło się III Spotkanie Ekumeniczne. To właśnie tutaj od kilku lat działa Centrum Kultury Ekumenicznej, które corocznie organizuje cieszące się bardzo dużą popularnością i uznaniem spotkania ekumeniczne. W ostatnim spotkaniu, mimo zimowej już aury, wzięło udział 250 osób nie tylko z Podkarpacia, ale też z innych części Polski, a także z Ukrainy.

Piotr Kosaczewicz, prezes Stowarzyszenia „Bojkowszczyzna XXI wieku” z Turki na Ukrainie, zaprezentował etnograficzną wspólnotę Bojków w historycznych i współczesnych relacjach społecznych. Wystąpienie tłumaczył mgr Damian Knutel z UR.

Pogranicze kultur, teren gdzie spotykał się katolicko-łaciński Zachód z bizantyjsko-ortodoksyjnym Wschodem, fascynuje swoim zróżnicowaniem wzajemnymi relacjami, tak pod względem etnicznym, jak i kulturowym, przede wszystkim w sztuce i architekturze. Obecnie szczególnym miejscem na Podkarpaciu, gdzie spotykają się te dwa światy w wymiarze kultury i religii jest Ośrodek Wypoczynkowo-Rehabilitacyjny Caritas Diecezji Rzeszowskiej w Myczkowcach.

Spotkanie rozpoczęła sesja naukowa. Organizatorzy: Caritas Diecezji Rzeszowskiej, Ośrodek Wypoczynkowo-Rehabilitacyjny w Myczkowcach i Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” w Rzeszowie postarali się o znakomitych prelegentów. W historyczno-osadniczy obraz bojkowszczy-

Centralnym punktem III Spotkania Ekumenicznego było nabożeństwo ekumeniczne

zny wprowadził uczestników prof. dr hab. Jerzy Czajkowski z Sanoka, natomiast prezes Stowarzyszenia „Bojkowszczyzna XXI wieku”, Piotr Kosaczewicz z Turki na Ukrainie zaprezentował etnograficzną wspólnotę Bojków w historycznych i współczesnych relacjach społecznych. Z kolei o życiu reli-

gijnym i cerkiewnym na Bojkowszczyźnie opowiedział ks. prof. dr hab. Stanisław Nabywaniec z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Sporo miejsca poświęcono architekturze cerkiewnej, elementom kultury materialnej oraz strojowi Bojków. Cerkiew św. Jura w Drohobyczu jako klasyczny przykład bojkow-

Podczas biesiady na bojkowską nutę wystąpił m.in. Zespół Folklorystyczny „Maleńkie Bojki” z Rożniatowa koło Iwano-Frankowska na Ukrainie. Niekwestionowaną gwiazdą wieczoru była narodowa piosenkarka z Ukrainy Marta Szpak, która urzekła wszystkich niesamowitym talentem.

skiej architektury cerkiewnej zaprezentował mgr Damian Knutel z UR. Natomiast mgr Danuta Blin-Olbert z Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku mówiła o wybranych elementach kultury materialnej Bojków. Z kolei strój bojkowski przybliżyła uczestnikom mgr Maria Marciniak z MBL w Sanoku. Na zakończenie sesji naukowej wywołano temat „Ogrody biblijne jako element łączący religie chrześcijańskie”. Była to zapowiedź planowanego na wiosnę otwarcia *Ogrodu biblijnego*, który tworzony jest na terenie Ośrodka Caritas w Myczkowcach. W sposób bardzo ciekawy przybliżyła ten temat dr Zofia Włodarczyk z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.

Centralnym punktem III Spotkania Ekumenicznego było nabożeństwo ekumeniczne, na które wszyscy uczest-

nicy zgromadzili się w kaplicy Królowej Matki Pięknego Miłości, gdzie duchowni prawosławni Patriarchatu Kijowskiego z Ukrainy i grekokatolicy z Polski i Ukrainy oraz katolicy obrządku rzymskiego odśpiewali Akatystę ku czci Bogurodzicy. Natomiast w intencji jedności Kościoła i wyniesienia na ołtarze Sługi Bożego Jana Pawła II odmówiono Koronkę do Miłosierdzia Bożego. Następnie wszyscy procesyjnie przeszli do Centrum Kultury Ekumenicznej, gdzie pod pomnikiem Sługi Bożego Jana Pawła II różne delegacje złożyły kwiaty i zapalono znicze.

Spotkanie Ekumeniczne zakończyła biesiada na bojkowską nutę, z degustacją potraw bojkowskich. Atmosferę przy biesiadnych stołach umilały skoczne bojkowskie ludowe melodie w wykonaniu Bieszczadzkiej Kapeli „Siwy

Jan” oraz Zespołu Folklorystycznego „Maleńkie Bojki” z Rożniatowa koło Stanisławowa na Ukrainie. Niekwestionowaną gwiazdą wieczoru była narodowa piosenkarka z Ukrainy Marta Szpak, która urzekła wszystkich niesamowitym talentem.

Przedsięwzięcie zainicjowane kilka lat temu przez ks. Bogdan Janik – dyrektora Ośrodka Wypoczynkowo-Rehabilitacyjnego w Myczkowcach, jest bardzo ciekawą inicjatywą wpisującą się w logikę myślenia naszego wielkiego papieża Jana Pawła II, który w ekumenizmie i w dialogu międzyreligijnym widział przyszłość świata budowaną na pokoju i sprawiedliwości. Dlatego też, nie bez przyczyny, spotkania ekumeniczne odbywają się w rocznicę wyboru Sługi Bożego Jana Pawła II na Stolicę Piotrową.

Foto: ks. Bogdan Janik

Spotkanie władz UR z parlamentarzystami

7 grudnia br. do Uniwersytetu Rzeszowskiego przybyli, na zaproszenie rektora prof. dra hab. Stanisława Uliaszka, posłowie i senatorowie z województwa podkarpackiego. Goście zapoznali się z programem inwestycyjnym Uniwersytetu, realizowanym w oparciu o unijne dotacje.

Spotkanie z podkarpackimi parlamentarzystami było też okazją do przekazania przez władze Uniwersytetu posłom i senatorom słów wdzięczności za przyjęte ostatnio zmiany w prawie o szkolnictwie wyższym, które stabilizują sytuację „młodych” uniwersytetów do 2015-2016 roku.

Studenci wyróżnili

19 listopada br. uroczysto wręczono „Lauru Studenckie 2009”. Wyróżnienia zostały przyznane w kilku kategoriach: *Promotor Kultury Studenckiej, Firma Przyjazna Studentom, Nagroda Specjalna za Całokształt, Instytucja Wspierająca Studentów, Osobowość Roku i Przyjaciół Studentów*. Laur jest podziękowaniem dla osób, które szczególnie wspierają żaków. Na imprezie wystąpił Hubert Bisto, zespoły: Reso-

via Saltans, Klezmer Band i Sunrise, a swoje umiejętności jazdy na rowerze zaprezentował Krystian Herba.

Kapitułę Gali stanowili: Dominika Hawryluk, Małwina Obrębska, Karol Pelc, Katarzyna Pikula, Małgorzata Trybulec Nagrodzeni:

- w kategorii „Przyjaciel Studentów”:
- 1. Wydział Biologiczno-Rolniczy
 - prof. dr hab. Tadeusz Puszkarski
- 2. Wydział Ekonomii
 - dr inż. Artur Ostromecki

- 3. Wydział Filologiczny
 - dr hab. prof. UR Marek Stanisławski
- 4. Wydział Matematyczno-Przyrodniczy-
 - dr Wojciech Walat
- 5. Wydział Medyczny
 - dr n. o kul.fiz. Teresa Pop
- 6. Wydział Pedagogiczno-Artystyczny
 - prof. dr hab. Marta Wierzbieniec
- 7. Wydział Prawa i Administracji -
 - mgr Izabela Trojnar - Wiczejowska
- 8. Wydział Socjologiczno- Historyczny-
 - dr Beata Lorens

cd. na str. 40

Adam Kulczycki

Konferencja historyków w Iwano-Frankowsku

W dniach 23-25 października do Iwano-Frankowska (dawnego Stanisławowa) na Ukrainie zjechali się czołowi historycy z Polski i Ukrainy zajmujący się problematyką sojuszu Piłsudski-Petlura, zawartego w Warszawie w 1920 roku. Okazją do tego wyjątkowego i bardzo znaczącego spotkania była zorganizowana z inicjatywy redakcji „Kuriera Galicyjskiego” i Narodowego Uniwersytetu Przykarpackiego im. Wasyla Stefanyka trzydniowa międzynarodowa konferencja naukowa poświęcona właśnie 90-leciu umowy zawartej w Warszawie.

To naukowe przedsięwzięcie przebiegało pod hasłem: „Sojusz Piłsudski-Petlura: okoliczności historyczne oraz współczesne interpretacje”. Patronat nad konferencją objął ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie **Jacek Kluczkowski**. Wsparcia udzieliły organizatorom: Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie”, Ambasada Polska w Kijowie oraz Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”. Organizatorem tego przedsięwzięcia naukowego były ze strony Narodowego Uniwersytetu Przykarpackiego: Katedra Historii Słowian oraz Katedra Stosunków Międzynarodowych Instytutu Historii i Polito-logii.

Do udziału w konferencji zaproszono czterdziestu znanych historyków z Ukrainy i Polski. Swoją obecnością uczestników zaszczytili także zaci i dostojni goście: ambasador RP na Ukrainie **Jacek Kluczkowski**, pierwszy radca ambasady RP **Aleksandra Hnatiuk**, konsul RP we Lwowie **Marcin Zieniewicz**, przewodniczący Iwano-

Frankowskiej Rady Obwodowej **Ihor Olijnyk**.

Uroczyste otwarcie konferencji odbyło się w auli Narodowego Uniwersytetu Przykarpackiego im. Wasyla Stefanyka. Uczestników konferencji przywitał w imieniu rektora Narodowego Uniwersytetu Przykarpackiego prof. dr hab. nauk politycznych, prorektor do spraw współpracy międzynarodowej **Ihor Cependa**. Szczególnie ciepło przez gospodarza byli witani goście zagraniczni z Warszawy, Kielc, Torunia, Rzeszowa i Przemyśla. Z tych dwóch ostatnich miast bardzo ciekawe referaty zaprezentowali: dr **Jan Pisuliński**, pracownik naukowy Uniwersytetu Rzeszowskiego, omawiając temat rokowań wokół zawarcia paktu politycznego Piłsudski – Petlura, dr **Stanisław Stępień**, dyrektor Południowo-Wschodniego Instytutu Naukowego w Przemyśle, który mówił o bracie głównego atamana – Aleksandrze Petlurze, oficerze Wojska Polskiego.

Na konferencję przybył także wiceprezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” **Rafał Dzieciolowski**, który osobiście okazał wielką pomoc przy organizacji tego naukowego przedsięwzięcia.

Do studiowania i propagowania, szczególnie wśród młodzieży, skomplikowanej, ale prawdziwej historii obu krajów zachęcał przewodniczący Iwano-Frankowskiej Rady Obwodowej **Ihor Olijnyk**, który w swoim wystąpieniu stwierdził: - *Symon Petlura i Józef Piłsudski, wbrew ówczesnym przeciwnościom, odnaleźli możliwość zjednoczenia nie tylko dwu armii, ale dwojga narodów*

Rozmowy kularowe w foyer Narodowego Uniwersytetu Przykarpackiego im. Wasyla Stefanyka podczas otwarcia wystawy „Za naszą i waszą wolność! Sojusz Piłsudski- Petlura”.

dla osiągnięcia wspólnego celu - zachowania niepodległości obu państw. Moim zdaniem, takich spotkań, jak ta konferencja, powinno być wiele w obu państwach. W ten sposób Ukraińcy i Polacy odnajdą jeszcze więcej płaszczyzn współpracy.

Natomiast konsul RP we Lwowie **Marcin Zieniewicz**, zabierając głos zauważył, że odbywająca się konferencja, przywołując pamięć wydarzeń mających miejsce 90 lat temu, na nowo łączy

Do udziału w konferencji zaproszono około czterdziestu historyków z Ukrainy i Polski.

nasze narody, bowiem minione wydarzenia miały wielkie znaczenie dla aktualnego wymiaru politycznego stosunków obu państw. - *Wydaje się, że badania działalności Atamana Naczelnego wojsk ukraińskich Symona Petlury są prowadzone raczej w Polsce, ale również na Ukrainie powraca na Olimp historyczny postać, która uległa zapomnieniu w czasach sowieckich* – zauważył dyplomata.

Część oficjalną konferencji zakończyła projekcja filmu „Trudne braterstwo”, który również jest poświęcony sojuszowi ukraińsko-polskiemu oraz wspólnemu pochodowi wojskowemu aż do wyzwolenia Kijowa z rąk bolszewików w 1920 roku i dalszych dramatycznych wydarzeń. Na pokaz filmu przybyli: reżyser **Jerzy Lubach**, a także współautorzy scenariusza: **Wiktor Hubko**, **Bogdan Hud’** oraz pułkownik **Tadeusz Krząstek**. Film powstał jeszcze w 1998 r. z inicjatywy wybitnego polskiego publicysty Jerzego Giedroycia oraz pod patronatem ówczesnego prezydenta Polski Aleksandra Kwaśniewskiego.

Ważnym momentem podczas konferencji było także otwarcie w foyer iwano-frankowskiego uniwersytetu wystawy „Za naszą i waszą wolność! Sojusz Piłsudski- Petlura”, poświęconej wspólnej walce Polaków i Ukraińców przeciwko Rosji bolszewickiej. Koncepcję wystawy opracował redaktor naczelny „Kuriera Galicyjskiego” **Mirosław Rowicki**. Dobór materiałów i dokumentacji fotograficznej to dzieło **Kamila Stepana i Rafała Stolarskiego**.

Autorem interpretacji graficznej jest **Robert Stachowicz**, a ilustracji **Robert Mączyński**. Na planszach wystawy można zobaczyć i przeczytać historię walki wyzwoleniczej dwojga narodów w latach 20. XX w. pod przewodnictwem Piłsudskiego i Petlury, o wydarzeniach, poprzedzających zawarcie sojuszu ukraińsko-polskiego. Setki studentów, mieszkańców Stanisławowa oraz goście miasta mieli okazję do tego, by lepiej poznać życiorys Piłsudskiego, okres rządów Centralnej Rady, period het-

manatu, pokój w Brześciu. Na wystawie zaprezentowano wiele fotografii, na których zwiedzający mogli prawdopodobnie rozpoznać swoich krewnych, walczących w Legionach Polskich lub też w szeregach Strzelców Siczowych. Takich osób na Ziemi Stanisławowskiej i Ukrainie Zachodniej, a także w Polsce nie brak. Trzeba jedynie uważnie obserwować i studiować historię.

Foto: Zdjęcia udostępniła Redakcja „Kuriera Galicyjskiego”

Polskie sprawy na ukraińskich uniwersytetach

Ważnym etapem wizyty rektora **Stanisława Uliasa** na dwóch ukraińskich uniwersytetach: w Czerniowcach i Kamieńcu Podolskim (wrzesień br.) były sprawy polskie. Na tych uczelniach pracują nauczyciele akademicy znający język polski i korzystający z polskiej literatury, zainteresowani współpracą z Uniwersytetem Rzeszowskim. Dobrze rozwija się kształcenie filologów, w tym nauczycieli filologii polskiej. Okolice Czerniowiec i Kamieńca zamieszkują polskie rodziny. W szerszym wymiarze przedstawiał rektorowi Uniwersytetu Rzeszowskiego te problemy doc. **Władysław Strutyński**, prezes Zarządu Głównego Obwodowego Towarzystwa Kultury Polskiej w Czerniowcach.

Justyna Meissner-Łozińska, Wiesława Walc

Kierunki zmian w pedagogice opiekuńczej i pracy socjalnej

W dniach 27-28 października 2009 roku Instytut Jana Pawła II w Rzeszowie był gospodarzem Międzynarodowej Konferencji Naukowej na temat: **Kierunki zmian w pedagogice opiekuńczej i pracy socjalnej. Diagnozy – analizy – interpretacje**. Organizatorem konferencji

Referat programowy wygłosiła prof. zw. dr hab. K. Duraj-Nowakowa, przewodnicząca komitetu organizacyjnego konferencji.

był Zakład Pedagogiki Opiekuńczej i Socjalnej Instytutu Pedagogiki UR oraz Instytut Jana Pawła II. Komitetowi naukowemu przewodniczyła prof. zw. dr hab. Krystyna Duraj-Nowakowa – kierownik wspomnianego zakładu. W konferencji wzięło czynny udział 36 uczestników z kilku ośrodków akademickich w Polsce. Oprócz Uniwersytetu Rzeszowskiego były to: Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Wrocławski, Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego w Kielcach i jego filia w Piotrkowie Trybunalskim, Górnośląska Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Mysłowicach, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum” w Krakowie, uniwersytety w Brnie i Bratysławie. Ponadto obradom przysłuchiwali się pracownicy naukowi UR oraz liczna grupa studentów kierunków pedagogicznych.

Pierwszy dzień obrad plenarnych – na prośbę przewodniczącej komitetu organizacyjnego konferencji – otworzył dr hab. prof. UR Mieczysław Radochoński, dziekan Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UR. Referat programowy wygłosiła prof. K. Duraj-Nowa-

kowa, przedstawiając aktualny dorobek i kierunki zmian w pedagogice opiekuńczej oraz pracy socjalnej.

Na wymiar aksjologiczny i antropologiczny w pedagogice zwrócił uwagę ks. prof. zw. dr hab. Roman Darowski reprezentujący krakowskie „Ignatianum”.

Kolejną część obrad rozpoczęła dr hab. Elżbieta Gawel-Luty z Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku, ukazując syl-

wetkę człowieka we współczesnym społeczeństwie globalnym. W dalszej kolejności rozważano zagadnienia koncentrujące się na współczesnych problemach pracy socjalnej, zarówno w Polsce, jak i na świecie (dr hab. Lucjan Miś z UJ, dr Beata Maj z UW, mgr Krystyna Węgrzyn-Białogłowicz z UR).

Duże zainteresowanie wzbudziło wystąpienie prof. zw. dra hab. Józefa Podgóreckiego (Uniwersytet Opolski) na temat kompetencji komunikacyjnych pedagoga, które miało wymiar nader krytyczny. Prof. dr hab. Eugenia Iwona Laska (UR) skoncentrowała się z kolei na problemach współczesnej rodziny, a w szczególności na zaniedbywaniu dzieci przez rodziców.

O zadaniach rzeszowskiej konferencji mówił, otwierając spotkanie, dr hab. prof. UR Mieczysław Radochoński dziekan Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego.

nej (dr Urszula Gruca-Miąsik z UR).

Na uwagę zasługuje ponadto spojrzenie na kwestie opiekuńcze i wychowawcze z perspektywy placówek socjalizacyjnych i wychowania przedszkolnego w zmieniającej się rzeczywistości społecznej (dr Beata Gumienny z UR oraz dr Gabriela Paprotna z Górnośląskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Mysłowicach). Cenne spostrzeżenia na temat postaw uczniów wobec ludzi starszych i starości przytoczył i przeanalizował dr Ryszard Kalamarz (UR). Jego referat zakończył pierwszy dzień obrad.

Kolejnego dnia przewidziano dwie równoległe sesje, którym przewodniczyli: dr hab. prof. UR Grzegorz Grzybek oraz prof. dr hab. Eugenia I. Laska.

Salę obrad w Instytucie Jana Pawła II wypełnili goście konferencji, nauczyciele akademicki z UR i studenci kierunku pedagogika.

Na konferencji nie zabrakło również rozważań na temat zastosowania podejścia systemowego w pedagogice opiekuńczej (dr Barbara Kłasińska z Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego w Kielcach) oraz edukacji moral-

Rozpoczynając obrady pierwszej sekcji, dr hab. Grzegorz Grzybek przedstawił słuchaczom rozważania dotyczące normatywnego wymiaru pracy socjalnej w kontekście metodologicznych założeń.

Kolejni referenci skoncentrowali się na problematyce szeroko rozumianych potrzeb dzieci. Dr Wiesława Walc (UR) w swym wystąpieniu podjęła próbę oceny polskiego systemu wsparcia rodziny pod kątem realizacji w nim praw dziecka, dr Aneta Rogalska-Marasińska (UŁ) zajęła się problematyką letniego wypoczynku dzieci, który powinien stać się okazją do twórczego rozwijania tożsamości kulturowej.

Dr Krzysztof K. Przybycień (KUL, Wydział Zamiejscowy w Stalowej Woli) zrelacjonował wyniki swoich badań dotyczących skutków migracji zarobkowej rodziców, a dr Małgorzata Półtorak (UR) scharakteryzowała polski system pomocy dzieciom dyslektycznym.

Obrady sekcji zamknęło wystąpienie dra Antoniego Zajęca (UR) poświęcone uwarunkowaniom rozwoju kapitału ludzkiego i kapitału społecznego w cywilizacji wiedzy.

W drugiej sekcji znalazły się wystąpienia dotyczące zarówno perspektywy historycznej omawianych zagadnień (instytucjonalne formy wsparcia rodziny, dr Ewa Barań-Baran, UR), jak i perspektywy współczesnej (aktualność metody ośrodków pracy, dr Halina Drewniak, UR).

Autorami kolejnych wystąpień byli: dr Ewa Markowska-Gos (UR) prezentująca wyniki badań dotyczące dziecka we współczesnej rodzinie z perspektywy wychowania, opieki i wsparcia społecznego oraz dr Justyna Meissner-Łozińska (UR), która skoncentrowała się na problemie bezsensu życia wychowanków placówek opieki całkowitej.

Interesujące okazało się również wystąpienie mgr Izabeli Marczykowskiej (UR) dotyczące dzieci ze specjalnymi trudnościami w uczeniu się, jako konsekwencjami nieprawidłowej stymulacji ich wczesnego rozwoju oraz mgr Anety Lew poświęcone opiece nad dzieckiem z autyzmem jako elementowi systemu pomocy społecznej.

Prof. zw. dr hab. K. Duraj-Nowakowa, jako przewodnicząca konferencji, dokonując podsumowania obrad zwróciła szczególną uwagę na interdyscyplinarną perspektywę spojrzenia na problematykę podejmowaną przez pedagogikę opiekuńczą.

Konferencja charakteryzowała się wystąpieniami na wysokim poziomie naukowym, sprawną organizacją i niezwykle miłą atmosferą, zarówno w części oficjalnej, jak również w kulisach. Uczestnicy konferencji mieli również okazję zwiedzić rzeszowską starówkę oraz podziemną trasę turystyczną. Podczas kończącej konferencję kolacji wysłuchali koncertu w wykonaniu dra Janusza Boczara i dra Wojciecha Motyki.

Małgorzata Lechwar, Władysława Jastrzębska, Dariusz Firszt

VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Spójność społeczno-ekonomiczna a modernizacja gospodarki” z cyklu „Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy”.

O potrzebie modernizacji gospodarki

W XX wieku państwa Europy Zachodniej przyjęły obowiązek osiągnięcia stanu równowagi między wzrostem gospodarczym i sprawiedliwością społeczną określaną jako „europejski model społeczny”. W tym celu Unia Europejska (UE) prowadzi działania zmierzające do wzmacniania spójności ekonomicznej i społecznej. W szczególności zmierza do zredukowania różnicowania w poziomie rozwoju regionów oraz zaoferowania najmniej uprzywilejowanych regionów. Spójność społeczna – w rozumieniu Rady Europy – to posiadana przez społeczeństwo zdolność zapewnienia dobrobytu wszystkim swym członkom, minimalizowania rozbieżności między nimi i unikania polaryzacji. Wzrost gospodarczy ułatwia osiągnięcie spójności społecznej. Jednakże – jak podkreślają dokumenty UE – rozwój ekonomiczny musi być postrzegany jako środek służący osiągnięciu bardziej podstawowego celu, jakim jest rozwój człowieka.

Obecnie praktyczna realizacja ww. celów i wartości staje się coraz trudniejsza. Kraje członkowskie UE stają przed podobnymi wyzwaniami społecznymi i gospodarczymi – w zakresie demografii, konkurencyjności, technologii – które zmieniają społeczeństwo i gospodarkę. Obecnie istnieje szereg potencjalnych zagrożeń dla spójności społecznej i ekonomicznej. Współczesne problemy ekonomiczne oraz towarzyszące im problemy społeczne wskazują, że niezbędna jest współpraca wszystkich podmiotów życia gospodarczego i społecznego na wszystkich poziomach aktywności obywateli i państwa, między innymi w celu zdynamizowania procesów modernizacyjnych.

Pojęcie modernizacji często utożsamiane jest wyłącznie ze zmianami technologicznymi, których wysoka dynamika w warunkach liberalizacji i globalizacji powinna zapewnić wysoki wzrost gospodarczy. Wydaje się jednakże, iż innowacje i postęp techniczny stanowią konieczny, ale niewystarczający waru-

nek trwałego, zintegrowanego rozwoju. Jego realizacja wymaga modernizacji w znacznie szerszym zakresie, rozumianej jako pozytywne przeobrażenia we wszystkich sferach bytu ludzkiego, w szczególności: technologicznej, politycznej, instytucjonalnej, aksjologicznej, kapitału ludzkiego i społecznego. Bagatelizowanie związków między tymi obszarami może prowadzić do różnego rodzaju niespójności. Ich realnym przejawem są zagrożenia natury technologicznej, ekologicznej i społecznej, prowadzące do destrukcji jednostek i dezintegracji życia społecznego, stanowiące w efekcie zagrożenie dla trwałego rozwoju.

Powyższa problematyka, jak również przekonanie, iż sprzężenia zachodzące pomiędzy modernizacją a spójnością społeczno-ekonomiczną nie są dostatecznie doceniane i eksponowane zarówno w literaturze ekonomicznej z zakresu wzrostu i rozwoju gospodarczego, jak i w debacie publicznej poświęconej perspektywom rozwojowym polskiej gospodarki stały się inspiracją do określenia zakresu tematycznego VIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Spójność społeczno-ekonomiczna a modernizacja gospodarki” z cyklu „Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy”. Była to kolejna konferencja organizowana corocznie przez pracowników Katedry Teorii Ekonomii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Katedry Ekonomii Stosowanej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. Konferencja odbyła się na Uniwersytecie Rzeszowskim w dniach 24-25 września 2009 roku.

Celem organizatorów konferencji było wywołanie dyskusji zmierzającej do zidentyfikowania barier, czynników, mechanizmów i podstaw aksjologicznych szeroko rozumianej modernizacji, pożądanej dla zintegrowanego rozwoju, a także metod i narzędzi pozwalających na systemowe harmonizowanie polityki społecznej z wyzwaniami modernizacyjnymi. W jej trakcie starano się odpowiedzieć na następujące pytania:

Jakie nowe wyzwania dla polityki spójności i modernizacji gospodarki zaistnieją po 2013 roku?

Dla pełnego zrozumienia przebiegu procesów modernizacyjnych oraz wynikających z nich szans i zagrożeń niezbędne okazało się podejście interdyscyplinarne. Stąd też zaproszenie do udziału w konferencji skierowano nie tylko do przedstawicieli nauk społecznych: ekonomii, zarządzania, prawa, socjologii, psychologii, politologii, ale także filozofii i teologii, a nawet nauk ścisłych i kierunków techniczno-inżynierskich.

W obradach uczestniczyło kilkadziesiąt osób z polskich ośrodków akademickich, w tym przedstawiciele niemal wszystkich uczelni ekonomicznych. Przybyli również przedstawiciele uczelni niepublicznych. Gościem specjalnym konferencji był profesor **Andrzej Zybertowicz**, doradca Prezydenta RP ds. bezpieczeństwa. Wystąpił on na konferencji w podwójnej roli: przedstawiciela Kancelarii Prezydenta RP, ale przede wszystkim naukowca, któremu szczególnie bliska jest problematyka debaty. Występując w pierwszej z wymienionych ról przekazał organizatorom i uczestnikom gratulacje i podziękowania za wkład, jaki cykl konferencji „Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy” wnosi w rozwój polskiej myśli ekonomicznej oraz w zacieśnianie współpracy międzynarodowej, głównie ze wschodnimi sąsiadami, których liczna reprezentacja zawsze uczestniczy w konferencjach. Jako przedstawiciel nauki zaprezentował referat wyjaśniający polityczne uwarunkowania procesów modernizacyjnych.

W konferencji uczestniczyli także przedstawiciele zagranicznych ośrodków naukowych, m.in.: profesor **Wiktor I. Czuzikow** z Narodowego Uniwersytetu Ekonomicznego w Kijowie, profesor **Anatolij A. Tkacz**, rektor Melitopolskiego Instytutu Państwowego i Samorządowego Zarządzania Uniwersytetu Humanistycznego w Zaporozżu oraz profesor **Paulik Tibor** z Uniwersytetu Ostrawskiego. Liczną grupę uczestników stanowili pracownicy naukowcy Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, m.in., profesor **Mieczysław Dobija** oraz profesor **Adam Szalkowski**.

Konferencję otworzył prof. dr hab. **Michał G. Woźniak**, zaś słowo wstępne wygłosili: Prorektor ds. badań naukowych i Współpracy z Zagranicą, prof. dr hab. **Aleksander Bobko** oraz dziekan Wydziału Ekonomii dr hab. prof. UR **Grzegorz Ślusarz**.

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego prof. dr hab. **Michał Gabriel Woźniak** przybliżył uczestnikom koncepcję zintegrowanego rozwoju jako zharmonizowanych przemian we wszystkich sferach bytu ludzkiego, stanowiącą punkt wyjścia dla zdefiniowania i wyjaśnienia przebiegu procesów modernizacyjnych. Prof. M. G. Woźniak wyraził pogląd, iż realizowany w Polsce w okresie ostatnich kilkunastu lat proces transformacji społeczno-ekonomicznej nie odpowiada wyzwaniom zintegrowanego rozwoju, w czym należy upatrywać problemy z odrabianiem dystansu rozwojowego i podnoszeniem konkurencyjności gospodarki. Szczególnie dotkliwe skutki nieskutecznej i niespójnej polityki modernizacyjnej ujawniły się w sferze społecznej, w postaci długotrwałego i głębokiego bezrobocia, nierówności dochodowo-majątkowych, upadku kapitału społecznego oraz paradoksów rozwoju kapitału ludzkiego. W tych okolicznościach kluczowym wyzwaniem analityczno-empirycznym oraz aplikacyjnym jest poszukiwanie mechanizmów godzenia kryterium efektywności ekonomicznej z kryteriami sprawiedliwych nierówności społecznych.

W ramach problematyki będącej przedmiotem debaty wyodrębnionych zostało kilka grup tematycznych, poświęconych podstawowym wymiarom procesu modernizacji: technologicznemu, ekonomicznemu, politycznemu, instytucjonalnemu, społecznemu i aksjologicznemu. Specjalną sesję poświęcono międzynarodowym wymiarom procesu modernizacji. Najliczniejszą reprezentacją charakteryzował się blok tematyczny dotyczący technologicznych aspektów modernizacji, co jest zrozumiałe z uwagi na wiodącą rolę innowacji w procesach modernizacyjnych. Wygłoszonych zostało kilkanaście referatów wyjaśniających teoretyczne kwestie postępu technologicznego, w szczególności istotę procesów innowacji i dyfuzji technologii, ich przedmiotowe i podmiotowe uwarunkowania oraz skutki dla pozostałych sfer bytu ludzkiego. Uczestnicy konferencji mieli również możliwość zapoznania się z wybranymi, praktycznymi problemami z zakresu technologii. Jako przykład

Na ile polityka spójności utożsamiana z ograniczaniem dysproporcji rozwojowych wspiera konkurencyjność i innowacyjność podmiotów i regionów?

Czy istnieje możliwość zwiększenia koordynacji polityki spójności z politykami sektorowymi w celu zdynamizowania procesów modernizacyjnych?

Jaka jest rola kapitału ludzkiego w procesie tworzenia spójności społeczno-ekonomicznej i modernizacji gospodarki?

Jak przebiega realizacja zasadniczej roli państwa oraz instytucji publicznych w procesach modernizacji gospodarki?

Czy istnieje możliwość wykorzystania w polskich warunkach koncepcji partnerstwa w realizacji spójności społeczno-ekonomicznej i modernizacji gospodarki?

Przy wykorzystaniu, jakiego instrumentarium można najlepiej oceniać skuteczność polityki spójności w procesach modernizacyjnych?

Jakie są potencjalne zagrożenia dla wykorzystania spójności społeczno-ekonomicznej w procesie modernizacji gospodarki?

Jaka jest skuteczność polityki spójności w warunkach kryzysu gospodarczego?

może posłużyć wystąpienie prof. dr hab. A. Szablewskiego z Politechniki Łódzkiej, przedstawiające szanse i zagrożenia związane z technologią składowania dwutlenku węgla. Należy dodać, iż zagadnienia związane z energią, jako jednego z kluczowych sektorów każdej gospodarki, podejmowane były również w innych wystąpieniach. Istotnym wątkiem w tej części debaty były kwestie inżynierii genetycznej w produkcji żywności oraz rozwoju infrastruktury oraz regionalnego zróżnicowania Polski w poziomie rozwoju cywilizacyjnego.

Dyskusję nad ekonomicznym wymiarem modernizacji rozpoczęło wystąpienie profesora M. Dobiji pt. „Integralność triady: kapitał – praca – pieniądz warunkiem spójności społeczno-ekonomicznej”. Przedstawił on inspirującą interpretację wielu negatywnych zjawisk społeczno-ekonomicznych, w tym również obecnego kryzysu, jako konsekwencji dominującego we współczesnym świecie modelu kreacji i funkcjonowania pieniądza w obiegu. Kolejne referaty ukazały mikro- i makroekonomiczne problemy związane z modernizacją, ewolucję systemów ekonomicznych oraz całej gospodarki globalnej. Nie zabrakło również wątków metodologicznych, poruszonych m.in. w referacie dr E. Soszyńskiej na temat czynników kształtujących beta-konwergencję krajów UE. Dyskusję nad zagadnieniami metodologicznymi należy uznać za szczególnie cenną, jako że modernizacja, której istotą są zmiany o charakterze jakościowym, rodzi wiele trudności dla analiz ilościowych.

Motywy pojawiającym się we wszystkich niemal sekcjach w czasie konferencji, będącym jednocześnie dominującym przedmiotem dyskusji, były instytucjonalne i polityczne uwarunkowania przebiegu procesów modernizacyjnych. Szczególne zainteresowanie wzbudziło wystąpienie profesora A. Zybertowicza, który przedstawił kulisy podejmowania wielu nieskutecznych, zagrażających spójności społecznej decyzji oraz ich interpretację w oparciu o teorię pogoni za rentą. Implementacja koncepcji zaprezentowanych przez prof. A. Zybertowicza nastąpiła niespodziewanie szybko, jako że okazały się one pomocne w interpretacji problemów naświetlonych w kolejnym referacie, wygłoszonym przez profesora J. Żyrzyńskiego pt. „Modernizacja gospodarki a system fiskalny”. Treścią tego wystąpienia było

przybliżenie całej gamy bodźców fiskalnych, stosowanych w Polsce i na świecie w celu pobudzenia aktywności innowacyjnej podmiotów gospodarczych. Wystąpienie zostało podsumowane wnioskiem, iż polska polityka innowacyjna w dużej mierze opiera się na działaniach pozornych.

Istotną wartość dodaną wniosły wystąpienia gości z zagranicy, wygłoszone w sekcji „Procesy modernizacyjne gospodarki Ukrainy, Niemiec, Białorusi i Czech”. Dzięki nim uczestnicy konferencji mogli się przekonać, jaki jest zakres i skala problemów w realizacji działań modernizacyjnych u naszych sąsiadów. Ogólny wniosek z wymiany poglądów w tym bloku tematycznym jest pozytywny dla Polski. Okazuje się bowiem, iż nasz kraj, częściej niż sami się spodziewamy, przytaczany jest jako pozytywny wzorzec przez ekonomistów z krajów ościennych. Dotyczy to nie tylko gospodarek znajdujących się w rankingach międzynarodowych na pozycji niższej niż Polska, ale także krajów lepiej ocenianych. Bezpośrednim na to przykładem było wystąpienie prof. Tibora Paulika z Uniwersytetu w Ostrawie, w Republice Czeskiej, w którym dokonał on konfrontacji efektów polityki gospodarczej Czech z osiągnięciami ekonomicznymi Polski.

Technologiczny wymiar modernizacji został poruszony m. in. w wystąpieniu dr W. Jastrzębskiej (KTEiSM UR) oraz A. Jastrzębskiej, zatytułowanym „Metody sztucznej inteligencji w rozwiązywaniu problemów mikro- i makroekonomicznych”. Przedstawiono, w jaki sposób teoria logiki rozmytej, systemy eksperckie oraz sieci neuronowe są i mogą być wykorzystywane w procesach kontroli produkcji, bankowości, wspomaganiu decyzji i zarządzaniu oraz w budowaniu skomplikowanych modeli aproksymujących, wyjaśniających zjawiska i fakty w ekonomii.

Dwudniowe obrady umożliwiły lepsze zrozumienie dylematów, wyzwań, a przede wszystkim korzyści dla rozwoju gospodarczego wynikającego z harmonijnego przebiegu procesów modernizacji na wielu płaszczyznach, spełniającego wymagania spójności społeczno-ekonomicznej. Nie ulega wątpliwości iż nie udało się zrealizować wszystkich merytorycznych celów postawionych przez organizatorów. Przyczyny obiektywne w postaci niezwykle rozległego obszaru badawczego spowodowały, iż wiele wątków procesów modernizacyjnych nie zostało wystarczająco dogłębnie zdiagnozowanych, szczególnie zaś, zarówno w treści wystąpień jak i wnioskach końcowych, wyraźnie zarysowała się przewaga treści teoretycznych, koncepcyjnych, nad zagadnieniami praktycznymi i wnioskami o charakterze aplikacyjnym. Jednakże powyższe braki w istocie okazały się korzyściami tak dla organizatorów, jak i uczestników konferencji. W spotkaniu podsumowującym obrady sformułowano bowiem zgodną opinię, iż tegoroczny temat debaty musi być kontynuowany w kolejnej edycji. Dzięki temu, iż w tym roku dokonano gruntownego rozeznania teoretycznych meandrów procesu modernizacji, przyszłoroczna konferencja z pewnością będzie miała wymiar pragmatyczny.

Organizatorzy mają nadzieję, iż przyszłoroczna debata wzbudzi szersze zainteresowanie przedstawicieli praktyki gospodarczej, zarówno przedsiębiorców, jak i administracji publicznej, zaś pod względem technologicznym w większym stopniu sprosta wyzwaniom XXI w., za sprawą rozszerzonej obsługi informatycznej, przede wszystkim zaś telekomunikacyjnej, w postaci uruchomienia kanałów telekonferencyjnych.

KOMPETENCJE STUDENTÓW UR KLUCZEM DO SUKCESU NA RYNKU PRACY

W okresie od września 2009 do końca 2012 roku Uniwersytet Rzeszowski realizuje projekt pt. „Kompetencje studentów UR kluczem do sukcesu na rynku pracy”, mający na celu rozszerzenie i wzbogacenie oferty edukacyjnej Uniwersytetu oraz dostosowanie jej do wymagań rynku pracy.

Projekt, w pełni finansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, jego wartość wynosi ok. 15 mln złotych, jest skierowany do studentów i absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Szczegóły działania w projekcie:

Utworzenie specjalności biotechnologia molekularna

Zgodnie z zapotrzebowaniem regionalnego rynku pracy w ciągu 5-letniej perspektywy rozwoju woj. podkarpackiego istnieje popyt na specjalistów z zakresu biotechnologii. Zapotrzebowanie to wynika również z braku ośrodka naukowo-dydaktycznego w regionie południowo-wschodnim, który kształciłby specjalistów przy pomocy nowoczesnych metod i technik biologii molekularnej.

Dlatego w ramach projektu „Kompetencje studentów UR kluczem do sukcesu na rynku pracy” na studiach II stopnia kierunku biotechnologia została utworzona specjalność biotechnologia molekularna.

Zajęcia fakultatywne z matematyki i fizyki

Zajęcia fakultatywne z matematyki i fizyki adresowane są do osób rozpoczynających studia na kierunkach, na których przewidziane są przedmioty wykorzystujące wiedzę matematyczną i fizyczną.

Celem zajęć jest wyrównanie dysproporcji pomiędzy przygotowaniem matematyczno-fizycznym kandydatów na te studia a wymaganiami na nich stawianymi.

Zajęcia prowadzone będą w grupach maksymalnie 20-osobowych, przez doświadczoną kadrę nauczycieli akademickich. Oferujemy bezpłatne podręczniki i materiały szkoleniowe,

i zapewniamy bezstresową atmosferę podczas zajęć.

Staże i praktyki

W okresie od października 2009 roku do grudnia 2012 roku niepracujący studenci trzeciego roku studiów I stopnia oraz studenci II stopnia i absolwenci Uniwersytetu Rzeszowskiego będą mieli możliwość:

- skorzystania ze staży studenckich i absolwenckich oraz praktyk współfinansowanych przez Unię Europejską, w przedsiębiorstwach i instytucjach na terenie całej Polski,
- wzięcia udziału w warsztatach panelowych, mających na celu podniesienie umiejętności praktycznych studentów, skonfrontowanie wiedzy zdobytej podczas studiów z praktycznymi potrzebami rynku pracy oraz zweryfikowanie i rozszerzenie kompetencji ułatwiających poruszanie się po rynku pracy,
- wzięcia udziału w seminariach, których celem będzie konfrontacja treści kształcenia na UR względem potrzeb rynku pracy oraz propozycje dotyczące modyfikacji programów kształcenia w celu dopasowania kompetencji absolwentów do potrzeb rynku pracy.

Studencka Akademia Umiejętności - szkolenia dla studentów UR

Na przełomie XX i XXI w. ogromnie ważne przy rozpoczynaniu kariery zawodowej staje się rozszerzenie kwalifikacji zawodowych oraz zdobywanie doświadczenia zawodowego już podczas studiów.

W ramach projektu przewidziane jest pozyskiwanie interdyscyplinarnej wiedzy i specjalistycznych umiejętności przez studentów UR, co pozwoli absolwentom Uniwersytetu na lepszy start zawodowy oraz zwiększenie szans zawodowych na rynku pracy. Rozszerzone kwalifikacje i doświadczenie to obecnie obowiązkowe elementy każdego CV.

W ramach Studenckiej Akademii Umiejętności odbywają się szkolenia w dwóch modułach:

- Europejska Akademia Zawodowa
- Bloki szkoleń specjalistycznych

Wsparcie Biura Karier

Celem Biura Karier (Biura Promocji Zawodowej Studentów i Absolwentów UR) jest pomoc w kształtowaniu kariery poprzez poradnictwo zawodowe oraz ułatwienie studentom i absolwentom znalezienia zatrudnienia odpowiadającego ich kwalifikacjom i aspiracjom.

W ramach projektu organizowane będą:

- Szkolenia dla pracowników biura karier,
- Stała współpraca Biura Karier z psychologiem zatrudnienia oraz specjalistą z dziedziny prawa pracy.

Dodać skrzydeł - pakiet szans dla studenta niepełnosprawnego

Celem realizowanego zadania jest efektywne włączenie studentów niepełnosprawnych do korzystania z pełnej oferty edukacyjnej Uczelni poprzez:

- utworzenie sali edukacyjnej ze specjalistycznym sprzętem wspomagającym proces uczenia się osób niepełnosprawnych,
- utworzenie wypożyczalni specjalistycznego sprzętu wspomagającego proces uczenia się osób niepełnosprawnych,
- wyposażenie sal wykładowych Uczelni w urządzenia wspomagające proces dydaktyczny dla osób niepełnosprawnych,
- kursy przygotowujące osoby niepełnosprawne do wejścia na rynek pracy,
- dostosowania architektoniczne i transportowe,
- terapię SAPL (stymulacja audio-psycho-lingwistyczna – tzw. metoda Tomatisa) wspomagającą proces uczenia się osób z zaburzeniami głosu i mowy.

Osoby zainteresowane zapraszamy na stronę internetową:

www.kompetencje.univ.rzeszow.pl

lub do biura projektu:
Uniwersytet Rzeszowski,
al. Rejtana 16c, pok. 164
tel. 17/872 12 07,

e-mail: kompetencje@univ.rzeszow.pl

Marta Gargała

Wrocławskie klimaty

W dniach 17-19 września 2009 roku odbyło się XII Forum Architektury Krajobrazu w ramach Międzyuczelnianej Konferencji „Krajobrazu Europy - gospodarka planowana czy generowanie chaosu?” zorganizowane przez trzy uczelnie – Uniwersytet Wrocławski, Politechnikę Wrocławską oraz Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu.

Uniwersytet Rzeszowski reprezentowały **Marta Gargała** oraz **Aneta Romankiewicz** studentki architektury krajobrazu, członkinie SKN Rolników „Włościanin” wraz z dr inż. **Martą Pisarek** – opiekunem SKN Rolników „Włościanin”.

Podczas Forum obradowano równocześnie w III panelach:

- Panel I „Krajobraz jako celowy czy „uboczny produkt” działalności architekta i planisty”
- Panel II „Kształtowanie i ochrona krajobrazu dolin rzecznych”
- Panel III „Studia krajobrazowe a ginące krajobrazy. Krajobrazy przeszłości i ich współczesna transformacja”.

W trakcie dwudniowych obrad ogłoszono łącznie 74 referaty oraz zaprezentowano 16 posterów. Bogactwo poruszanych tematów umożliwiło odbiorcom uczestnictwo w różnych panelach w zależności od zainteresowania problematyką wystąpień.

Trzeciego dnia konferencji odbyła się sesja terenowa. Uczestnicy panelu I i II mieli możliwość wyjazdu do doliny Widawy i Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy, a słuchacze panelu III wyjechali oceniać krajobrazy nowych osiedli podwrocławskich. Rzeszowianki uczestniczyły w warsztatach dotyczących ginących podmiejskich krajobrazów. W ramach tej wyprawy zwiedziłyśmy:

- Bielany Wrocławskie - przekształcony krajobraz rolniczy w krajobraz przemysłowo-usługowy. W bezpośredniej bliskości węzła drogowego zlokalizowany jest wielki kompleks sklepów wielkopowierzchniowych (zaplecze handlowe Wrocławia).
- Sobótkę, gdzie w rynku miasta znajduje się plastyczna mapa Masywu Słęży, a w zachodniej jego części odkrywkowe kopalnie granitu i skalenia.
- Zalew zbudowany na Sulistrowickim Potoku, pełniący rolę przeciwpowodziową i rekreacyjną.

- Park „Wenecja” w Sulistrowicach, założony przez dra Eryka Bohna. Nazwa parku „Wenecja”, powstałego w 1911 roku, pochodzi od zespołu stawów, kładek, mostów i budowli piętrzących wodę na Potoku Sulistrowickim, który przepływa przez centralną część parku. Obecnie park nie podlega żadnej pielęgnacji i konserwacji, jedynym jego rezydentem jest przyroda, która weryfikuje jego wygląd;
- Sanktuarium Słężańskiej Matki Bożej Dobrej Rady w Sulistrowicach wybudowane w 1999 roku. W jego wnętrzu znajdują się elementy nawiązujące do przedhistorycznych, pogańskich rzeźb słężańskich. Ponadto artystka Maria Gostylla-Pachucka, zainspirowana pięknem kwiatów łąki sulistrowickiej, zaprojektowała witraże z ich motywem. Kaplica zbudowana jest na podstawie siedmiokąta, na którym przedstawionych jest 7 witraży obrazujących 7 Darów Ducha Świętego.
- Miejsowość Sady z ginącym krajobrazem sadów owocowych. W chwilach wolnych od debat naukowych zwiedziłyśmy także:
- ogród japoński, ogród botaniczny, wrocławskie ZOO,
- Panoramę Racławicką, Muzeum Narodowe, Muzeum Etnograficzne,
- Rynek miasta szlakiem wrocławskich krasnali (na 159 krasnali umieszczonych w samym centrum miasta, udało się „wyśledzić” 47). Ponadto miałyśmy przyjemność uczestniczyć w finałowym koncercie Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans.

W piątkowy wieczór miałyśmy okazję zobaczyć grę znakomitych wrocławskich aktorów – Ewy Skibińskiej, Adama Szczyszcza, Mariusza Kiliana, Krzyszławy Dubielówny podczas spektaklu „Kuszenia cichej Weroniki”, które odbyło się w Wytwórni Filmów Fabularnych na Scenie im. Jerzego Grzegorzewskiego.

Studentki M. Gargała, A. Romankiewicz na moście Grunwaldzkim, przed rozpoczęciem XII Forum Architektury Krajobrazu

Wrocławskie krasnale

W Ogrodzie Botanicznym

Udział rzeszowskich studentów w XII Forum Architektury Krajobrazu oraz zwiedzanie Wrocławia obfitującego w zabytkowe i współczesne budowle, z dużą liczbą założen ogrodowych i różnorodną roślinnością, było doświadczeniem, które niewątpliwie zainspiruje SKN Rolników „Włościanin” do twórczego działania.

Ludwik Borowiec

Rozpoczęły się jedyne na Podkarpaciu studia o mechanizmach funkcjonowania strefy euro

21 listopada br. zainaugurowano zajęcia na studiach podyplomowych *Mechanizmy funkcjonowania strefy euro*. Jest to wspólna inicjatywa Narodowego Banku Polskiego i władz Wydziału Ekonomii Uniwersytetu Rzeszowskiego. W

Polsce projekt obejmuje 16 wyższych uczelni. Uniwersytet Rzeszowski jako jedyny na Podkarpaciu jest jego realizatorem. W wyniku rekrutacji zakwalifikowano 60 osób.

Wykład inauguracyjny wygłosił prof. Witold Koziński, wiceprezes NBP w Warszawie (odpowiedzialny za prace banku związane z członkostwem Polski w strefie euro), równocześnie pracownik Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego.

W spotkaniu inaugurującym studia podyplomowe uczestniczyła też pani Leokadia Wanatowicz, dyrektor rzeszowskiego oddziału NBP. Władze uczelni reprezentowali: prof. Stanisław Uliasz - rektor Uniwersytetu i dr hab. prof. UR Grzegorz Ślusarz - dziekan Wydziału Ekonomii.

– Polska to mocny, ważny kandydat do strefy euro. Przyjęcie europejskiej wa-

luty poprzedza okres przygotowawczy. Ta decyzja będzie mieć inny wymiar niż wstąpienie naszego kraju do Unii Europejskiej. Wprowadzenia euro w Polsce nie należy rozpatrywać w kategoriach prędzej czy później, wejście musi nastąpić we właściwym momencie, bo to przesądzi o skali odniesionych przez nasz kraj korzyści – mówił prof. Witold Koziński.

Uczestnikami studiów podyplomowych, w ramach wspomnianego projektu, realizowanego przez Wydział Ekonomii UR, we współpracy z krajowymi ekspertami w zakresie problematyki unii gospodarczej i walutowej są absolwenci kierunków ekonomicznych różnych uczelni, pracujący m.in. w oświacie i administracji. O ogromnym zainteresowaniu studiami świadczy fakt, że o jedno miejsce w Rzeszowie ubiegały się trzy osoby.

Studenci wyróżnili

cd. ze str. 31

9. Wydział Sztuki
 - dr hab. prof. UR Marlena Makiel-Hędrzak
10. Wydział Wychowania Fizycznego
 - prof. dr hab. Kazimierz Obodyński
11. Zamiejscowy Wydział Biotechnologii
 - dr Maciej Wnuk
12. Międzywydziałowy Instytut Filozofii
 - dr Agnieszka Iskra-Paczkowska,
 - w kategorii „Osobowość Roku” nagrodzono Krzysztofa Goryczkę, a wyróżniono Monika Łokaj,
 - w kategorii „Drużyna i Trener Roku”

Kapituła Gali

- drużyna: Drużyna Futsalowa Uniwersytetu Rzeszowskiego, trener mgr Jacenty Binkowski,
- w kategorii „Firma Przyjazna Studentom” – Neobus,

- kategoria „Promotor Kultury Studenckiej” - Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego (RARR),
 - kategoria „Instytucja Wspierająca Studentów” - Józef Jodłowski, Starosta Rzeszowski
 - kategoria „Nagroda Specjalna” - Jacek Adamowicz
 Dwa „Wyróżnienia” przyznano:

1. ks. dr Adam Podolski
2. Narodowy Bank Polski

Nagrodę specjalną w kategorii „PRO-studencki Autorytet” uzyskała dr hab. Elżbieta Dynia prof. nadzw. w UR, Prorektor w Uniwersytecie Rzeszowskim.

Monika Kołodziej, doktorantka Wydziału Filologicznego

Festiwal Poezji im. Zbigniewa Herberta w Rzeszowie

W dniach 26 - 27 października 2009 roku na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Rzeszowskiego odbyła się konferencja naukowa w ramach Festiwalu im. Zbigniewa Herberta. „**Rewizje. Herbert w najnowszych badaniach**”. Impreza cykliczna od lat organizowana przez znawcę i miłośnika twórczości Poety – **Jana Marię Ruszara** – w różnych miastach Polski, tym razem odbyła się w Rzeszowie. Organizatorami rzeszowskiej części konferencji byli: dr hab. prof. UR **Jolanta Pastarska** z Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz mgr **Małgorzata Pomorska** i mgr **Monika Kołodziej** – doktorantki Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Rzeszowskiego. W trakcie Festiwalu można było nie tylko wysłuchać ciekawych referatów naukowych, ale także obejrzeć interesujące filmy lub być świadkiem recytacji wierszy Herberta w wykonaniu aktorów rzeszowskiego Teatru im. Wandy Siemaszkowej. Spotkaniom towarzyszyła promocja najnowszych publikacji wydanych przez krakowskie Wydawnictwo PLATAN z serii Biblioteka Pana Cogito pod redakcją Józefa Marii Ruszara: *Dialog i spór. Zbigniew Herbert a inni poeci i eseści* – zbiór dokumentujący materiały z warsztatów herbertowskich w Oborach, Mateusza Antoniuksa, *Otwieranie głosu. Studium o wczesnej twórczości Zbigniewa Herberta*, Dagmary Zawistowskiej-Toczek, *Stary poeta. Ars moriendi w późnej twórczości Zbigniewa Herberta*, *Niepewna jasność tekstu. Szkice o twórczości Zbigniewa Herberta 1998–2008* oraz Anny Mazurkiewicz-Szczyszek *W asyście jakich dzwonów. Obrazy miasta w twórczości Zbigniewa Herberta*.

Rzeszowską część festiwalu rozpoczęła się projekcją trzech filmów poświęconych życiu i twórczości autora *Pana Cogito*.

Były to dokumenty: *Śladami Herberta po Lwowie*, film polsko-ukraiński w reżyserii Małgorzaty Szyszko, który jest wędrówką śladami Herberta po jego rodzinnym mieście. Tropienie śladów Herberta staje się pretekstem do wspomnień dotyczących życia, twórczości oraz śmierci poety. Kolejny - *Errata do biografii* (2008) – to swoisty komentarz biograficzny w reżyserii Krzysztofa Tchórzewskiego. Film ten kreśli nie- zwykły obraz Poety jako wiecznego

uciekiniara, człowieka wolnego. Ostatnią projekcją filmową była *Rozmowa Aleksandra Małachowskiego ze Zbigniewem Herbertem* z 1972 roku. Ten niezwykle poruszający dokument miał na celu przybliżenie uczestnikom konferencji rysu osobowości poety, jego spojrzenia na świat i ludzi. Ów dialog ujawnił nowy obraz Zbigniewa Herberta. Obraz człowieka – poety, który z jednej strony ulega ludzkim słabostkom, z drugiej zaś jest moralistą, dydaktykiem nauczającym „nieoświeconych laików”.

Na drugą część spotkania złożyła się konferencja naukowa. Rozpoczęła ją dr Magdalena Rabizo-Birek z Uniwersytetu Rzeszowskiego, która w referacie *Zbigniew Herbert jako bohater liryczny* zapoznała zebranych ze sposobami postrzegania Herberta przez tak różnych współczesnych poetów, jak: Busza, Krynicki, Miłosz, Baczyński, Kaczmarek. Następnie głos zabrała mgr Agnieszka Kramkowska-Dąbrowska (IBL PAN), która w artykule *Ten obrzydliwy Tersytes. Potęga ośmieszenia* wskazywała na możliwości innych, mniej pomnikowych, odczytań utworów poetyckich Herberta. Mgr Karol Hryniewicz (Uniwersytet Warszawski) w wystąpieniu „*Najpiękniejszy jest przedmiot, którego nie ma*” *Rozważania wokół wiersza „Studium przedmiotu”* rozpatrywał znany liryk w perspektywie teorii sztuki, zaś dr hab. prof. UR Zenon Ożóg (Uniwersytet Rzeszowski), w referacie *Modlitwy „dni ostatnich” Zbigniewa Herberta*, wskazał na sposoby interpretacji zestawień modlitewnych obecnych w utworach lirycznych Poety.

Drugi dzień obrad rozpoczęła swoim wystąpieniem dr Danuta Hejda (Uniwersytet Rzeszowski), *Zbigniew Herbert wobec estetycznych przemian XX wieku*, która analizowała twórczość Poety na tle wybranych kierunków w sztuce. Kolejną prelegentką - dr Elżbieta Mazur (Uniwersytet Rzeszowski) - w wystąpieniu pod tytułem *Poetyckie i ikoniczne znaki róży Zbigniewa Herberta* wskazywała na możliwość semiotycznych odczytań tekstów Herberta. Natomiast Mateusz Antoniuk (Uniwersytet Jagielloński, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie) zaprezentował ciekawe odczytanie wiersza „*Prolog*”. Konferencja zakończyła się wystąpieniem dra Stanisława Dłuskie-

go (Uniwersytet Rzeszowski), który omówił autoportret ideologa-oprawcy i jego związki z totalitaryzmem.

Obrady zakończyły się ożywioną dyskusją nad referatami, która udowodniła potrzebę nowego (nowoczesnego) spojrzenia na twórczość Herberta. Swoistym podsuwaniem Festiwalu była projekcja filmu pod wymownym tytułem *Barbarzyńcy w ogrodzie Herberta* w reżyserii Michała i Piotra Bukojemskich.

Reasumując, warto zauważyć, że spotkanie przedstawicieli różnych uczelni i instytucji naukowych stworzyło okazję do wieloaspektowego spojrzenia na kwestię współczesnego stanu badań dotyczących życia i twórczości Zbigniewa Herberta. Mamy nadzieję, że za rok – o czym już teraz rozmawiano w licznym gronie polonistów – uda się rozszerzyć rzeszowską formułę Festiwalu im. Zbigniewa Herberta o warsztaty i spotkania autorskie z wybitnymi znawcami twórczości Poety.

Agnieszka, studentka I roku archeologii, Magdalena Mazur, CSiR

Między Iwoniczem i Rymanowem

Tak o okolicach Rymanowa Zdroju pisał ponad sto lat temu Stanisław Wyspiański, a my mogliśmy to teraz podziwiać na własne oczy, kiedy 7-8 listopada pojechaliśmy tam na wyprawę. Opiekunem tego wyjazdu był dyrektor CSiR mgr **Bogusław Berdel**.

To niewielkie uzdrowisko, którego właścicielami byli Anna i Stanisław Potoccy, położone jest w obrębie Beskidu Niskiego, w wąskiej dolinie rzeki Tabor. Słynie przede wszystkim z wód leczniczych i licznych sanatoriów. Rymanów eksploatuje źródła: Tytus, Celestyna i Klaudia. Są to przede wszystkim wody chlorkowo-węglanowo-sodowe, bromkowe i jodkowe z zawartością CO₂. Malowniczo ukształtowana rzeźba terenu i rozległe, przepiękne kompleksy leśne czynią z Rymanowa-Zdroju i jego okolic obszar bardzo atrakcyjny nawet dla najbardziej wybrednych turystów. W okolicy uzdrowiska jest wiele wytyczonych szlaków turystycznych, a także ścieżek, alejek i dróg leśnych wspinał się na piesze i rowerowe wędrówki.

Naszą dwudniową wyprawę rozpoczęliśmy właśnie tutaj, gdzie zaczęliśmy wspinać się po pagórkach Beskidu Niskiego. Było to połączenie ścieżki zdrowia, przy której stały tablice informacyjne, jakie ćwiczenie należy wykonywać w danym miejscu, z poznaniem terenu, na którym istniała łemkowska wioska Wołuszowa – spalona niegdyś przez bandę Stacha. Z Wołuszowej zeszliśmy małą znaną ścieżką, nazywaną przez mieszkańców tego regionu „mylną ścieżką”. Po zejściu w dolinę Czarnego Potoku dał się odczuć klimat morski ze względu na dużą zawartość jodu w powietrzu. W drodze do naszego „mercedesa” zapoznaliśmy się ze smakiem i strukturą chemiczną tujejszych rymanowskich wód leczniczych. Kolejnym celem naszej podróży była aktualnie remontowana XVII-wieczna cerkiewka we wsi Bałciana. Obiekt ten jest na szlaku architektury drewnianej, który istnieje na Podkarpaciu.

Później, podziwiając z wolna odchodzącą jesień nasz „mercedes” zmierzał w kierunku Jaślik – niewielkiej wioski, która słynęła w średniowieczu z handlu winem, przywożonym przez granicę tzw. traktem węgierskim przez pobliską przełęcz. Po zakwaterowaniu w schronisku „Zaścianek” i po przygotowaniu posiłku, gospodarz tego schroniska, Stanisław

Lorenc wprowadził nas do zabytkowych piwnic, które były miejscem składowania wina w okresie, kiedy z Węgier w kierunku Polski centralnej funkcjonował szlak wina. Od gospodarza usłyszeliśmy wiele informacji dotyczących istnienia tych piwnic, a ponadto ciekawostek historycznych. Zastanawialiśmy się, po zwiedzaniu piwnic, czy w pewnym momencie ktoś nie popełnił „grzechu zaniedbania”. Z naszego punktu widzenia, przyszłych archeologów, uważamy, że o istnieniu takich „perełek historycznych” powinno wiedzieć jak najliczniejsze grono ludzi, którzy przemierzają tereny Beskidu Niskiego.

Następnego dnia, wypoczęci kontynuowaliśmy naszą wyprawę. W drodze do centrum Iwonicza Zdroju zatrzymaliśmy się na pobliskim cmentarzu żydowskim, gdzie zapaliliśmy znicze na grobach rodziny hrabiów Potockich. Kilka minut później wspinaliśmy się już na Górę Kalwarię, na której szczycie znajduje się kapliczka ze stacjami, ufundowana przez Potocką. Kolejnym, a zarazem ostatnim punktem w naszym dwudniowym programie było jedno z najstarszych polskich uzdrowisk - Iwonicz Zdrój. Największym bogactwem tego regionu są lecznicze wody mineralne oraz niezwykle korzystny mikroklimat. Liczne szlaki rowerowe, spacerowe ścieżki, sanatoria czy malowniczo położone kościoły przyciągają turystów nie tylko z Podkarpacia, ale także z całej Polski. Oto niektóre opinie studentów:

„Spędziliśmy w Jaślikach zaledwie dwa dni, ale już zdołaliśmy odczuć niesamowitą atmosferę tej uroczej miejscowości. Największe wrażenie wywarły na

*Hej, las rymanowski za mgłą,
a mnie dzisiaj jechać do Krakowa
czemuż mi to oczy zaszyły łzą,
czemuż słońce za chmury się chowa?*

„Hej, las rymanowski za mgłą”
Stanisław Wyspiański

mnie tutejsze, zapomniane przez wszystkich jaślickie piwnice”.

„Beskid Niski przywitał nas pochmurną i deszczową pogodą, ale nam humoru nie brakowało. Najbardziej podobała mi się piesza wycieczka, podczas której mieliśmy okazję podziwiać szczyty: Dział (669 m n.p.m.) oraz Zamczysko (570 m n.p.m.). Wejście na szczyt było nie lada wyzwaniem, szczególnie przy trudnych warunkach pogodowych, dlatego satysfakcja z wyprawy była podwójna”.

„Najbardziej spodobał mi się Rymanów Zdrój. Liczne szlaki turystyczne, alejki, przepiękne kapliczki i kościoły, a przede wszystkim swoisty mikroklimat sprawiają, że aż chce się tu wracać”.

„Dla nas, studentów I roku archeologii, była to ciekawa przygoda, mogliśmy połączyć możliwości aktywnego sposobu spędzania wolnego czasu i równocześnie poznać bliżej nieznaną nam regiony Podkarpacia. Niewątpliwie taką okazją są zajęcia z wychowania fizycznego, które proponowało nam Centrum Sportu i Rekreacji”.

Sylvia Mazur

Jeśli nie aplikacja, to co?

Sędzia Sądu Okręgowego, policjant, przedstawiciel Federacji Konsumentów, to tylko niektórzy z zaproszonych gości XIII Dni Edukacji Prawniczej, które rozpoczęły się 17 listopada na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego. To trzydniowe przedsięwzięcie edukacyjne o charakterze ogólnopolskim, odbywające się w piętnastu ośrodkach akademickich na ponad dwudziestu uczelniach.

Projekt skierowany jest głównie do studentów prawa i administracji. To rzadka okazja, by w tym samym miejscu spotkać przedstawicieli palestry, aplikantów, administratywistów, pracowników firm szkoleniowych oraz konsultingowych.

DEP to projekt uniwersalny, wszechstronny i interaktywny. Daje możliwość spojrzenia na studia z innej perspektywy, wyrażenia swojego zdania, pogłębienia umiejętności oraz sprawdzenia czy droga, którą obraliśmy na studiach pozwoli nam na samorealizację - mówi **Olga Golonka**, prezes Europejskiego

Stowarzyszenia ELSA Rzeszów, organizatora akcji.

Prelekcje połączone są z warsztatami. W tym roku uczestnicy dowiedzieli się jak zaplanować swoją karierę, jak uzyskać dostęp do informacji publicznej, jak obsługiwać System Informacji Prawnej LEX oraz jak sprawnie komunikować się podczas rozmowy kwalifikacyjnej.

Najważniejszym punktem DEP była jednak debata o przyszłości zawodów prawniczych. Jej głównym celem było ukazanie problemów trapiących polski system edukacji prawników oraz omówienie szans jego rozwoju. Wzięli w niej udział przedstawiciele samorządu, prokuratury i Sądu Okręgowego w Rzeszowie, jak również studenci Wydziału Prawa i Administracji naszego uniwersytetu. Debata rozpoczęła, witając gości, prodziekan ds. studiów stacjonarnych i studentów Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego dr **Marcin Niemczyk**, a część merytoryczną prowadził pan mgr **Wojciech Wróbel**.

Od lewej na zdjęciu: **Bogusław Sybel** - rzecznik prasowy Izby Notarialnej w Rzeszowie; **Władysław Ciniewicz** - dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Rzeszowie; **Mariusz Chudzik** - rzecznik prasowy Prokuratury Apelacyjnej w Rzeszowie; **Olga Golonka** - prezes ELSA Rzeszów; **Lech Marek Skierczyński** - dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w Rzeszowie; **Tomasz Wojciechowski** - wiceprezes Sądu Okręgowego; **Jan Forystek** - przewodniczący Rady Izby Komorniczej w Rzeszowie.

Dni Edukacji Prawniczej cieszą się coraz większym zainteresowaniem zarówno wśród przyszłych, jak i obecnych studentów. Jest to dowód na to, jak wielka istnieje potrzeba organizacji przedsięwzięć umożliwiających spotkanie z osobami, które dzielą się swoimi doświadczeniami. Spotkania takie nadają sens dalszej edukacji i zdobywaniu praktycznej wiedzy, w czasie gdy młodzi ludzie, stoją dopiero u progu swojej przyszłej kariery zawodowej, dają przekonanie, że dokonali właściwego wyboru. Praktyka wskazuje bowiem, że obecnie satysfakcja z pracy jest w czołówce oczekiwań, jakie mają młodzi ludzie wchodzący na rynek pracy. Celem Europejskiego Stowarzyszenia Studentów Prawa ELSA Rzeszów było wyjście naprzeciw potrzebom młodych ludzi m.in. poprzez organizację kolejnych Dni Edukacji Prawniczej.

Więcej informacji na stronie:

www.elsa.itl.pl

Zdjęcie pochodzi z archiwum ELSA Rzeszów.

Początkiem grudnia prowadzono akcję **UNICEF na Gwiazdkę 2009**, organizowaną jak co roku przez Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa ELSA Rzeszów. W kilku miejscach na Uniwersytecie Rzeszowskim była możliwość zakupu produktów UNICEF (kartki, pluszowe misie, kubki, papeeterie i wiele innych upominków). Produkty UNICEF są nie tylko doskonałej jakości, ale także mają ciekawe wzornictwo.

Ci wszyscy, którzy dokonali zakupu włączyli się w program, którego celem jest ratowanie życia dzieci z najuboższych regionów świata.

Więcej informacji na:

www.elsa.itl.pl

Edyta Ziara

„Studenci Dzieciom”

23 listopada 2009 roku, wieczorem w Instytucie Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego odbył się koncert pod hasłem: „Studenci Dzieciom” wykonany przez trzy studenckie zespoły folklorystyczne działające na terenie Rzeszowa: Studencki Zespół Pieśni i Tańca Politechniki Rzeszowskiej „Połoniny”, Zespół Pieśni i Tańca „Karpaty” Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania oraz Studencki Zespół Pieśni i Tańca Uniwersytetu Rzeszowskiego „Resovia Saltans”.

Koncert był 18. edycją bardzo pięknej akcji zainicjowanej przez Polskie Akademickie Stowarzyszenie Folklorystyczne, realizowanej przez wszystkie studenckie Zespoły Pieśni i Tańca w Polsce. Stowarzyszenie to współpracuje z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwem Edukacji i Nauki, skupiając w swoich szeregach zespoły folklorystyczne działające w Uczelniach Wyższych. Celem akcji koncertowej pod nazwą „Studenci Dzieciom” jest dostarczenie zaproszonym dzieciom radości oraz przybliżenie tradycji ludowych i edukacja w tym zakresie. Odbiorcami koncertów są podopieczni domów dziecka, pogotowia opiekuńczego, świetlic środowiskowych, warsztatów terapii zajęciowej, a także dziecięce zespoły folklorystyczne podpatrujące na scenie starszych kolegów i koleżanki.

Koncert w Instytucie Muzyki był bardzo barwnym widowiskiem. Idea artystyczna spektaklu polega na zaprezentowaniu jak największej odmienności w charakterze tanecznym, muzycznym i wokalnym. Wynika ona z różnic, jakie są pomiędzy zespołami w sensie konwencji artystycznej prezentowanych programów.

Studencki Zespół Pieśni i Tańca Politechniki Rzeszowskiej „Połoniny” prezentuje folklor najbardziej zbliżony do oryginalnej formy tańca ludowego. Specyfiką opracowań choreograficznych Zespołu jest dbałość o zachowanie prawdy w pokazywaniu tańca ludowego. Stąd bardzo piękne opracowania podregionów rzeszowskich z zachowaniem oryginalnego stroju, gwary ludowej, przyśpiewek i tańca. Tancerze bawią się na scenie,

rywalizując ze sobą o względy dziewcząt, popisując się przed nimi sprawnością fizyczną. W tańcu wpadają w trans, wirując po kole dynamicznymi polkami rzeszowskimi. W ich wykonaniu widownia obejrzała tańce rzeszowskie oraz biłgorajskie.

Zespół Pieśni i Tańca „Karpaty” oraz Zespół Pieśni i Tańca „Resovia Saltans” Uniwersytetu Rzeszowskiego to zespoły opracowane artystycznie, stąd ich programy są zbliżone do siebie stylistycznie. Podczas koncertu Zespół „Karpaty” zaprezentował polskie tańce narodowe. koncert rozpoczęto dostojnym polonezem i mazurem w przepięknych strojach szlacheckich. Uwieńczeniem było pokazanie zgromadzonej publiczności piękna kostiumów łowickich, w zatańczonym na wysokim poziomie kujawiaku z oberkiem.

Natomiast „Resovia Saltans” zaprezentowała rosyjski taniec „korobiejniki” oraz suitę tańców karpackich. Ta ostatnia po raz pierwszy została pokazana na scenie, gdyż jest to nowa kompozycja, która w tym roku wchodzi do repertuaru zespołu. Debiut był bardzo udany, tańce karpackie zostały przyjęte przez dzieci i młodzież entuzjastycznie i nagrodzone gromkimi brawami.

Gośćmi koncertu były dzieci z Domu Dziecka ze Strzyżowa, Domu Dziecka i Młodzieży „Mieszko” z Rzeszowa, z Zespołu Szkół Specjalnych w Rzeszowie, Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Budziwoju, ponadto podopieczni z Domu Samotnej Matki w Rzeszowie i Środowiskowego Domu Pomocy Społecznej w Wysokiej Głogowskiej, z Zespołu Szkół w Konieczkowej oraz z Gminnego Ośrodka Kultury w Czarnej. Całej akcji towarzyszyły liczne konkursy z nagrodami, zaś uwieńczeniem koncertu było wręczenie paczek mikołajkowych wszystkim dzieciom zgromadzonym na sali.

Realizatorzy koncertu kierują serdeczne podziękowania do wszystkich, którzy okazali pomoc przy realizacji koncertu żywiąc nadzieję, że spotkamy się znów za rok.

Sylvia Gargaś-Myśliwiec, Magdalena Mazur

Miło szaleć, kiedy czas po temu!

24 września 2009 roku pracownicy Centrum Sportu i Rekreacji wyruszyli na pierwsze spotkanie integracyjne do Jaślik. Pojechaliśmy tam własnymi środkami transportu.

Rymanów Zdrój powitał nas ciepłą, słoneczną pogodą, już o dziewiątej zwiedzanie rozpoczęliśmy od spaceru rymanowskim deptakiem, degustując skarby Rymanowa: naturalne wody lecznicze, Tytus, Klaudia i Celestyna. Posileni uzdrowską wodą udaliśmy się do Bałucinaki – wsi doświadczonej przez zawirowania wojenne, zakończone wysiedleniem ludności łemkowskiej. Następnie zatrzymaliśmy się w Szklarach (dawnym PGR) gdzie podziwialiśmy widok na rozległą dolinę rzeki Jasiołka a nad nią majestatycznie wyglądające góry: Kamień i Kamarka. Miejsce atrakcyjne o każdej porze roku. W Szklarach zwiedziliśmy ośrodek sportowo-rekreacyjny, który chcielibyśmy wykorzystać dla potrzeb CSiR jako bazę, wchodząc we współpracę z Instytutem Postępowania Twórczego w Łodzi. Kolejnym etapem naszego wyjazdu była Surowica, jedna z najstarszych, nieistniejących już wsi w Beskidzie Niskim. Z Surowicy udaliśmy się na stary, opuszczony cmentarz greckokatolicki, otoczony opieką przez sekcję „WATRA”. Studenci wielokrotnie tam pracowali przy zabytkowych nagrobkach.

Pełni wrażeń i lekko zmęczeni wróciliśmy do schroniska „Zaścianek”. A tam czekała na nas przygotowana przez panią Marysię kolacja.

Do późnych godzin nocnych rozmawialiśmy przy wspólnym stole. Skoro świt część zapalonych grzybiarzy udała się do lasu. Po grzybobraniu wróciliśmy do Rzeszowa. Każdy dzień spędzony w Jaślikach można liczyć podwójnie. Czas mija tu inaczej – jakby wolniej.

Foto: Jerzy Ruciński

Anna Dworak, III rok filologii polskiej

Muzea literackie Lubelszczyzny i Świętokrzyskiego

W dniach 20-22 października 2009 roku Sekcja Twórczości Literackiej Koła Naukowego Polonistów z Uniwersytetu Rzeszowskiego zorganizowała wyjazd naukowy pod hasłem „Muzea literackie Lubelszczyzny i Świętokrzyskiego”. Uczestnikami tego sympozjum wyjazdowego byli studenci polonistyki – członkowie różnych sekcji

Koła Naukowego Polonistów, działającego w Instytucie Filologii Polskiej UR, a także ich opiekunowie – pracownicy naukowcy IFP. Celem wyjazdu było bezpośrednie zapoznanie studentów z funkcjonowaniem muzeów literackich jako jednostek życia literackiego, poznanie zbiorów muzealnych oraz biografii pisarzy związanych z tymi regionami. Organizatorom przyświecała myśl Goethego: „Kto chce zrozumieć poetę, musi pojechać do jego kraju”.

Podróż rozpoczęto od Sandomierza, zwiedzania wystaw stałych i czasowych znajdujących się na zamku sandomierskim. Głównym celem wizyty w Sandomierzu było obejrzenie wystawy literackiej poświęconej życiu i twórczości Jarosława Iwaszkiewicza. Pozostałe ekspozycje prezentowane na zamku dotyczyły następujących tematów: Ziemia Sandomierska w pradziejach i we wczesnym średniowieczu, salonik artystyczny Jana Pawła Mazurkiewicza, dawna kuchnia królewska (rzemiosło

i malarstwo), biżuteria współczesna wykonana z krzemienia pasiastego, współczesne szkło artystyczne, „Kobierce wschodnie”, „Moja Sycylia” (wystawa interdyscyplinarna), „Lalki z duszą”.

Kolejnym etapem wyjazdu był Kazimierz Dolny. Po południu przybyliśmy do Domu Kuncewiczów, po którym przewodnikiem była pani Wanda Michalak. Tu był też wykład pani mgr Elżbiety Zemszał pt. *Księgozbiór Marii i Jerzego Kuncewiczów w zbiorach UMCS*. Po zrealizowaniu wszystkich punktów programu na dzień pierwszy uczestnicy wyjazdu przybyli na miejsce noclegu, czyli do Domu Pracy Twórczej KUL.

Kolejny dzień wycieczki rozpoczął się od porannego wyjazdu do Nałęczowa. Podczas przejazdu autokarem Anna Dworak wygłosiła referat pt. *Nałęczów jako inspiracja dla twórców polskiej kultury*. W Nałęczowie uczestnicy wyjazdu zwiedzili Muzeum Bolesława Prusa znajdujące się w Pałacu Małachowskich oraz Muzeum Stefana Żeromskiego, czyli tzw. Chatę. Głównym punktem wizyty w Lubinie było zwiedzenie muzeum Józefa Czechowicza oraz spacer pod pomnik poety (wybudowany w miejscu jego tragicznej śmierci). Uczestnicy wyjazdu odwiedzili też lubelską katedrę. Drugi dzień wyjazdu zakończył się powrotem do Domu Pracy Twórczej w Kazimierzu Dolnym. O godzinie 20.00 został tutaj jeszcze zorganizowany wieczorek literacki, na który złożyły się dwa konkur-

sy literackie oraz prezentacja twórczości członków STL. Laureatem konkursu na limeryk o dowolnej tematyce została Jadwiga Kielar. Pierwsze miejsce w „Pojedyńku na pięć słów” zajęli zaś wspólnie: Joanna Dąbrowicka, Paulina Makar, Anita Wis, Elżbieta Litwin, Monika Małopolska i Jadwiga Kielar.

Poranny wyjazd do Czarnolasu był elementem rozpoczynającym ostatni dzień wycieczki. Podczas przejazdu referat pt. *Motywy solarne w powieściach Piotra Duraka* wygłosiła Monika Małopolska. Zwiedzanie dworu w Czarnolasie rozpoczęło się prawie jak zajęcie na uczelni, już o 8.30. Po obejrzeniu ekspozycji znajdującej się w głównym budynku, odwiedzono także wystawy znajdujące się w podpiwniczeniu dworu oraz w pobliskiej kaplicy. Pobyt w Czarnolasie zakończył się spacerem po parku, w którym znajduje się pomnik Kochanowskiego oraz kamień, na którym poeta podobno przesiadywał tworząc swoją poezję. Prosto z Czarnolasu wycieczka udała się w drogę do Kielc. Ta część podróży została wzbogacona przez referat pt. *„Popedałujmy” z Gombrowiczem*, który wygłosił Łukasz Kamiński.

Ostatnim punktem programu było zwiedzanie Muzeum Lat Dziecinnych Stefana Żeromskiego znajdującego się w budynku dawnego gimnazjum kieleckiego.

Uczestnicy wyjazdu odwiedzili 7 placówek muzealnych, wygłosili 4 referaty naukowe, uczestniczyli w lekcji muzealnej i dyskusji naukowej, przygotowali wieczór poetycki i 2 konkursy literackie. Cele założone przez organizatorów zostały w pełni wykonane, a plon naukowy i literacki z pewnością będzie procentował w najbliższym czasie.

Studencki rajd w Pieniny (13-15 listopada 2009)

Członkowie Koła Naukowego Podróżników po wakacyjnej przerwie wznowili swoją działalność i jak co roku wyjazdem w góry rozpoczęli nowy semestr. Tym razem za cel obraliśmy sobie Pieniny, góry, które pod względem liczby odwiedzających turystów zajmują drugie (po Tatrach) miejsce w Polsce.

Wyjazd odbył się w dniach 13-15 listopada 2009 r. Wzięło w nim udział 21 studentów, nad którymi opiekę ze strony UR sprawował mgr **Jarosław Herbert**. Głównym celem wyjazdu było badanie chłonności turystycznej oraz atrakcyjności głównych szlaków Pienin.

Organizacja wyjazdu trwała dwa tygodnie i polegała na ustaleniu tras rajdu, rezerwacji noclegów, oraz organizacji środków transportu. Podróżować palcem po mapie każdy lubi, więc z ustalaniem tras nie było problemów, tym bardziej że Pieniny oferują bogatą sieć szlaków. Mały problem pojawił się przy rezerwacji noclegów pierwszy nocleg został zaplanowany w schronisku PTTK „Orlica” w Szczawnicy, jak na studencką kieszeń jest to dobre miejsce (18 zł za noc oraz „extra” dodatek, czyli 10-minutowy prysznic za dodatkowe 5 zł, które wrzuca się do specjalnego automatu i liczy na to, iż woda będzie ciepła). Trudniej było znaleźć tanie zakwaterowanie w okolicach Czorsztyna, gdzie według planu kończył się drugi dzień rajdu. Na gospodarstwa agroturystyczne nie mogliśmy liczyć, ponieważ były za drogie (od 30 zł), dopiero po przejrzaniu mnóstwa stron internetowych udało się wyszu-

kać ofertę na kieszeń studenta. Pensjonat „Pieniński” w Kluszkowcach poza sezonem obniża ceny pokoi o połowę, co odpowiadało naszym skromnym wymaganiom.

Organizacja transportu jest jednym z trudniejszych zadań przy organizacji studenckiego rajdu. Głównym utrudnieniem są ograniczone fundusze, szukaliśmy najtańszych rozwiązań. Tu niezastąpione są PKP, które dla grupy zorganizowanej (min. 10 osób) oferuje zniżkę 50%. Niestety, pociągi nie wszędzie dojeżdżają, dlatego też konieczne było posiłkowanie się komunikacją autobusową. Połączenie z Nowego Sącza do Szczawnicy jest dobrze zorganizowane, więc nie mieliśmy problemów z dojazdem do miejsca startu naszego rajdu.

W piątkową noc, około godziny 3⁴⁰, uczestnicy wyjazdu spotkali się przy dworcu PKP w Rzeszowie. Dziesięć minut później cała grupa była już w pociągu do Tarnowa, gdzie mieliśmy przesiadkę na Nowy Sącz.

Podróżowanie Polskimi Kolejami Państwowymi zakończyliśmy o 7³⁰. Z dworca kolejowego w Nowym Sączu, grupa przeszła na dworzec PKS, skąd o 7⁵⁰ autobusem wyjechaliśmy do Szczawnicy.

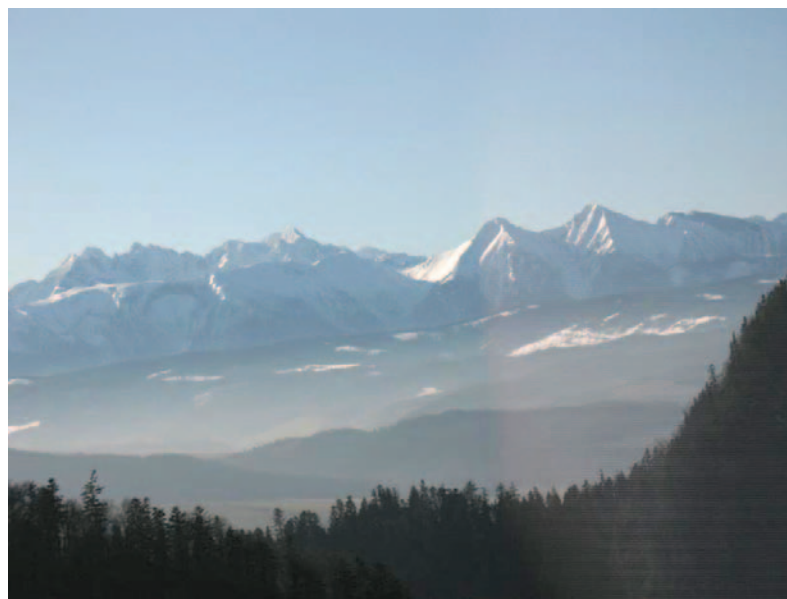
Po dotarciu na start rajdu, uczestnicy przebrali się w ubrania lepiej przystosowane do pieszych wycieczek. Zgodnie z planem, pierwszy etap rozpoczęło wejście na Palenicę, która w sezonie zimowym jest popularnym stokiem zjazdowym. Kolejnym, było przejście niebieskim szlakiem do sło-

wackiej miejscowości Leśnica, gdzie zrobiliśmy przerwę na posiłek. Trzymając się niebieskiego szlaku dotarliśmy do miejscowości Czerwony Klasztor, w której zwiedziliśmy klasztor z XIV wieku. Po zrobieniu kilku pamiątkowych zdjęć cała grupa udała się w drogę powrotną do Szczawnicy. Idąc czerwonym szlakiem, prowadzącym prawym brzegiem Dunajca, podziwialiśmy jeden z najpiękniejszych przełomów rzecznych w Europie. Do miejsca zakwaterowania dotarliśmy już po zmroku. W schronisku PTTK „Orlica”,

w którym zaplanowaliśmy nocleg, mogliśmy liczyć też na posiłek. Po kolacji, udaliśmy się na spoczynek w dwóch pokojach wieloosobowych.

Drugi dzień rajdu rozpoczął się o 8³⁰, wszyscy – gotowi do drogi – spotkaliśmy się przed schroniskiem. Na ten dzień zaplanowaliśmy najdłuższy,

10- godzinny odcinek trasy, prowadzącej ze Szczawnicy do Krościenka, a stąd niebieskim szlakiem przez Sokolicę, Trzy Korony, Czorsztyn do Kluszkowców. Moglibyśmy ominąć Krościenko, ale z powodu niedziałającej po sezonie przeprawy przez Dunajec, nie mogliśmy się bezpośrednio przedostać ze Szczawnicy pod wejście na Sokolicę. Dzięki doskonałym warunkom pogodowym, wędrówka była bardzo przyjemna, a ze szczytów Sokolicy i Trzech Koron rozciągał się piękny widok na Tatry Słowackie. Do Czorsztyna doszliśmy o 17³⁰, niestety, była to już zbyt późna pora na zwiedzanie pięknego zamku. Do Kluszkowiec, gdzie tej nocy mieliśmy nocleg, dotarliśmy po 18³⁰. Tego wieczoru wszyscy rajdowicze byli bardzo zmęczeni, ale zgodnie powtarzali, że dzień był bardzo udany.

Ostatni dzień rozpoczął się wcześnie rano. O 7⁰⁰ grupa była gotowa do wymarszu. Tego dnia opuściliśmy malownicze Pieniny. Naszym celem był Lubań, jeden z najwyższych szczytów Gorców. Niebieski szlak, prowadzący z Kluszkowiec na Lubań nie był zbyt ciekawy, ale ze szczytu rozciąga się piękny widok. Niestety, nie mogliśmy wiele zobaczyć, przeszkodziły nam w tym chmury, z których cały dzień lało, co znacznie utrudniło wędrówkę. Ze szczytu zeszliśmy czerwonym szlakiem do Krościenka, skąd ruszyliśmy w drogę powrotną. Do Rzeszowa grupa dotarła wieczorem, a tu umówiliśmy się jeszcze na spotkanie podsumowujące rajd.

Serdecznie zapraszamy wszystkich chętnych studentów wszystkich roczników oraz wszystkich kierunków do Koła Naukowego Podróżników, które w swej kilkuletniej historii zorganizowało ponad 30 wyjazdów dydaktyczno-naukowych w różne rejony Polski, jak i poza granice kraju (Niemcy, Czechy, Ukraina).

Nasze wyjazdy pozwalają poznać ciekawe miejsca, ludzi, zdobyć doświadczenie w dziedzinie turystyki, rekreacji, organizacji imprez oraz zarządzania. Ponadto zdecydowana większość wyjazdów jest wsparta nieocenioną pomocą finansową Uniwersytetu Rzeszowskiego (za co jesteśmy bardzo wdzięczni), a to z kolei pozwala na relatywnie niski koszt udziału w wyjazdach.

Z turystycznym pozdrowieniem.

Radosław Maziarz, Jarosław Herbert
Koło Naukowe Podróżników,
Wydział Wychowania Fizycznego

Maciej Brożyna, Sławomir Drozd

Obozy zimowe na Wydziale Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego

Wydział Wychowania Fizycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego corocznie planuje obozy zimowe dla studentów II roku. W tym roku ów obóz będzie w domu czasowym w malowniczej Krynicy Górskiej, gdzie studenci każdego dnia będą poddawani różnym testom wytrzymałościowym oraz będą mieli możliwość nauki, doskonalenia, treningu i rozwijania swoich sportowych umiejętności z zakresu sportów zimowych, a także zajęć teoretycznych i praktycznych z zakresu udzielania pierwszej pomocy medycznej, podstawowych zabiegów resuscytacyjnych oraz umiejętności posługiwania się i zastosowania automatycznej defibrylacji zewnętrznej. Uczestniczą w nich studenci dwóch kierunków: wychowania fizycznego oraz turystyki i rekreacji.

Wszystkie zajęcia prowadzone będą pod okiem instruktorów i trenerów – pracowników Wydziału Wychowania Fizycznego.

Obozy zimowe zostaną podzielone na turnusy, szczegóły podane będą na stronie <http://wf.univ.rzeszow.pl/>.

Pierwszy dzień pobytu związany będzie z poznaniem umiejętności, stopnia zaawansowania studentów w jeździe na nartach oraz jeździe na łyżwach na pobliskim krytym lodowisku. Pomocze to w podziale na grupy.

Każdy dzień rozpoczynał się będzie zajęciami na stoku narciarskim. Popołudnia to wspaniałe wycieczki skiturowe, podczas których, oprócz zmagania się z nieprzetartymi szlakami, prowadzonymi przez krynickie pogórza i lasy, studenci mogą podziwiać piękne widoki za dnia i wspaniałe oświetlone stoki nocą. Wieczorne zajęcia, to zmagania się z bardzo gładkim, w porównaniu z miejskimi ślizgawkami, krytym lodowiskiem, na którym na co dzień trenują zawodnicy ekstraklasy KTH Krynica.

Po kolacji studenci uczestniczą w zajęciach praktycznych i teoretycznych z zakresu udzielania pierwszej pomocy, podstawowych zabiegów resuscytacyjnych oraz umiejętności posługiwania się i zastosowania automatycznej defibrylacji zewnętrznej.

Obóz zimowy to nie tylko regularny, systematyczny wysiłek fizyczny mający na celu naukę, doskonalenie i poprawę kondycji poprzez ciągłe ćwiczenia, gry i zabawy ruchowe na śniegu i lodzie, ale także – jeśli ma się jeszcze na to siłę – czas na rozrywkę. Kilka razy podczas każdego turnusu odbywają się imprezy taneczne, zaplanowano również pożegnalne ognisko z grilowaną kiełbasą i karkówką.

Obóz kończy się zaliczeniem poszczególnych umiejętności narciarskich i łyżwiarskich oraz zawodami sportowymi w formie slalomu z wykorzystaniem profesjonalnego sprzętu pomiarowego, który wyłoni najlepszych wśród studentów, następnie nagrodzonych upominkami, uściskami kolegów i instruktorów.

Władze Wydziału Wychowania Fizycznego są również organizatorem

Kursu instruktora sportu w zakresie narciarstwa alpejskiego, o którym więcej szczegółów będzie umieszczonych na naszej stronie internetowej. Kurs zostanie podzielony na trzy części.

Pierwsza część – metodyczna będzie prowadzona w Krynicy, na stokach Słotwin i Azotów. Kursanci poznawać będą metodykę oraz elementy techniczne narciarstwa alpejskiego. Druga część kursu – sportowo-metodyczna odbywa się na najwyższych położonych stokach narciarskich w Polsce, w Kotłach Goryczkowym i Gąsienicowym. Miejscem zakwaterowania przyszłych kandydatów na instruktora będzie Schronisko Tatrzańskie „Murowaniec” – położone na wysokości 1505 m n.p.m. Uczestnicy kursu będą się zmagać nie tylko z nachyleniem stoku, ale również z bardzo zimową aurą, która w tym roku ma być naprawdę cudowna.

Część sportowa, czyli nauka i doskonalenie slalomu i slalomu giganta odbywa się na niższym położonym stoku Harenda, pod czujnym okiem trenera Wojciecha Gajewskiego. Kursanci na zajęciach popołudniowych udoskonalą swoje umiejętności narciarskie na wycieczkach skiturowych, poznając piękno otaczających ich gór. Wieczorem będą prowadzone zajęcia teoretyczne z zakresu historii, techniki oraz metodyki narciarstwa. Na specjalne zaproszenie kierownika kursu, dra Roberta Czai, wykład z bezpieczeństwa w górach poprowadzi ratownik TOPR, Adam Marasek. Kursanci doskonalą swoje umiejętności w jeździe pozatrasowej, w świeżym, metrowym puchu.

sowej, w świeżym, metrowym puchu.

Ostatnia część kursu – zaliczeniowo-egzaminacyjna – odbędzie się w Krynicy Górskiej. Uczestnicy kursu poprowadzą zajęcia z metodyki narciarstwa oraz wezmą udział w zaliczeniowych zawodach narciarskich. Egzamin z teorii narciarstwa oraz praktyczny z techniki narciarskiej zakończy kurs instruktora narciarstwa.

Obozy zimowe nie kończą się w miesiącu lutym. Wręcz przeciwnie – będą trwać nadal, w kwietniu grupa studentów z turystyki i rekreacji wraz z instruktorami wybierze się na obóz, na którym w ramach przedmiotu turysty-

ka aktywna odbędą się zajęcia z narciarstwa skiturowego.

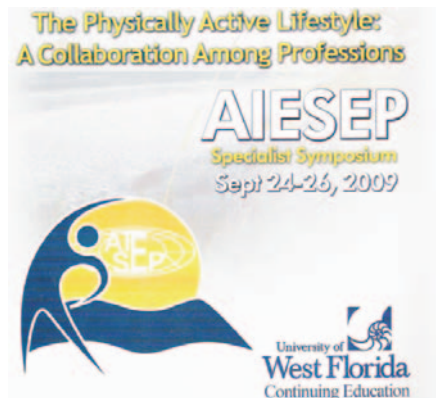
Miejscem obozu będzie wspomniane schronisko w Murowańcu. Studenci pokonywać będą na nartach skiturowych w pięknym, mamy nadzieję, słońcu kilkanaście kilometrów dziennie, zdobywając dwukrotnie Kasprowy Wierch (1987 m n.p.m.) po to, by po kilkugodzinnym marszu zjechać nartostradą do schroniska, co trwa zaledwie kilka minut.

Miejmy nadzieję, że nowy 2010 rok obdarzy nas piękną pogodą i równie dobrymi warunkami zimowymi, jak i wspinałymi studentami i kursantami!

Kazimierz Obodyński, Wojciech J. Cynarski

Konferencja AIESEP w Pensakoli (USA)

W dniach 24-26 września odbyła się w Pensakoli (Floryda, USA) konferencja naukowa AIESEP (*Association In-*

terationale des Écoles Supérieures d'Éducation Physique) pod hasłem: „The Physically Active Lifestyle: A Collaboration Among Professions, AIESEP Specialist Symposium”. Organizatorem tego sympozjum był Wydział Zdrowia, Czasu Wolnego i Nauki o Ćwiczeniach Uniwersytetu Zachodniej Florydy, UWF (*Department of Health, Leisure, & Exercise Science, The University of West Florida, UWF*). Obrady odbyły się w hotelu „Hilton” na wyspie Pensacola Beach i w obiektach UWF w Pensakoli.

Wydziału WF UR i prezes EACE oraz dr hab. prof. UR W. Cynarski, reprezentant Wydziału w AIESEP. Pierwszego dnia spotkania dokonał otwarcia sympozjum prof. John Todorovich, dziekan wydziału organizującego konferencję. Następnie wystąpili: dr Craig Buscher, prezes organizacji NASPE (Chico, Kalifornia), prof. Pilvikki Heikinaro-Johansson (Jyväskylä, Finlandia), przewodnicząca AIESEP oraz prof. Eitan Eldar (Zinman, Izrael). Dr Matt Curtner-Smith z Uniwersytetu Alabamy przedstawił wprowadzający wykład plenarny. Następnie uczestnicy podzielili się na słuchaczy i referentów dwóch równoległych sesji.

try funkcjonalne organizmu, w tym sprawności mózgu, charakteryzują dziecko otyłe, ale aktywne ruchowo, niż szczupłe, lecz nieaktywne.

W tym dniu z referatami wystąpili w sesjach równoległych reprezentanci Polski: dr hab. prof. UR **Wojciech J. Cynarski** (współautorstwo z prof. **K. Obodyńskim**): *Bejsbol w USA – widowisko i rytuał (Baseball in the USA: show and ritual)* oraz **M. Lenartowicz**: *Rodzina i kapitał kultury fizycznej jako fundament całonocnej aktywności*. Pierwsza z wymienionych prac stanowi studium socjologiczno-kulturowe z analizą znaczeń symbolicznych w najbardziej popularnej amerykańskiej zespołowej grze sportowej. Druga odnosi się do zagadnienia wynoszonego z domu kapitału kulturowego, dotyczącego obszaru kultury fizycznej.

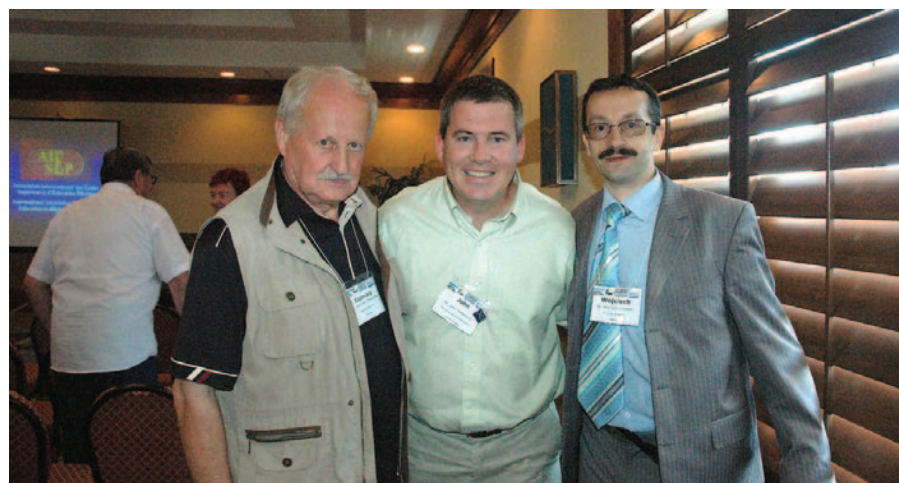
W tym dniu uczestnicy sympozjum zwiedzili świetnie wyposażone obiekty dydaktyczne i laboratoria uczelni organizującej zjazd.

Sobota była ostatnim dniem konferencji. Od 9⁰⁰ słuchano referatów przygotowanych przez naukowców z różnych krajów. W godzinach popołudniowych wręczono certyfikaty potwierdzające udział w amerykańskim spotkaniu.

Organizatorzy Sympozjum przyjęli 69 zgłoszonych prac (publikując ich abstrakty), przedstawiono 65. Wygłoszone zostały też trzy wykłady kluczo-

W AIESEP – Międzynarodowym Stowarzyszeniu Szkół Wyższych Wychowania Fizycznego – zrzeszone są dwie rzeszowskie instytucje: Wydział WF UR i EACE – Europejska Akademia na rzecz Euroregionu Karpackiego (*European Academy for Carpathian Euroregion*). Obie reprezentowali w Pensakoli dwaj nauczyciele akademicy Wydziału Wychowania Fizycznego UR: prof. K. Obodyński – dziekan

Piątek 25 września rozpoczął się od przejazdu uczestników konferencji do kampusu uniwersyteckiego w Pensakoli. Pierwszy wykład plenarny przedstawił prof. Uwe Pühse z Uniwersytetu w Bazylei (Szwajcaria). Wskazał on m.in. na ważny fakt, że lepsze param-

we. Była to impreza udana, ważna, zarówno z racji poziomu naukowego, jak też dla rozwoju międzynarodowej współpracy w ramach AIESEP. Ogłoszono informacje o kolejnym kongresie AIESEP, który ma się odbyć w La Coruña (Hiszpania) w 2010 roku.

9 listopada 2009 r. Uroczystość wręczenia Dyplomów Uznania JM Rektora dla absolwentów, którzy wyróżniają się szczególnymi wynikami w nauce, wzorowym wypełnianiem obowiązków i aktywnością społeczną, jak również wybitnymi osiągnięciami naukowymi.

26 listopada 2009 r. Z udziałem rektora UR prof. dr. hab. Stanisława Uliasa oraz prorektorów: prof. dr. hab. Aleksandra Bobko oraz dr. hab. inż. prof. UR Czesława Puchalskiego odbyła się uroczysta prezentacja Pracowni Digitalizacji Zbiorów w Bibliotece UR, która wyposażona została w ramach Projektu Rozwój Systemu Informatycznego UR - działanie 1,5 Infrastruktura Społeczeństwa Informatycznego ZPORR.

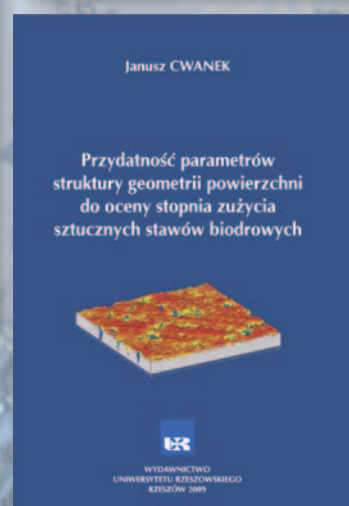
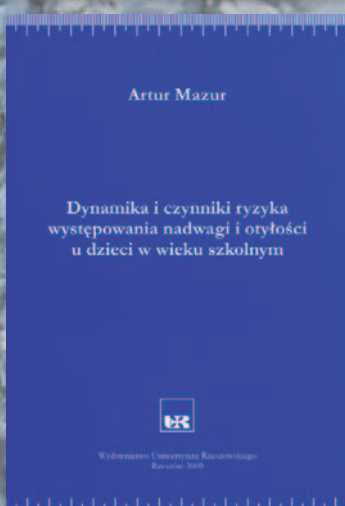
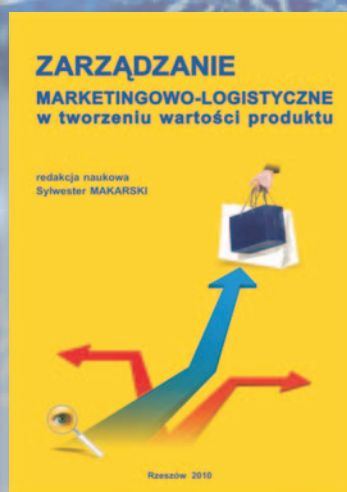
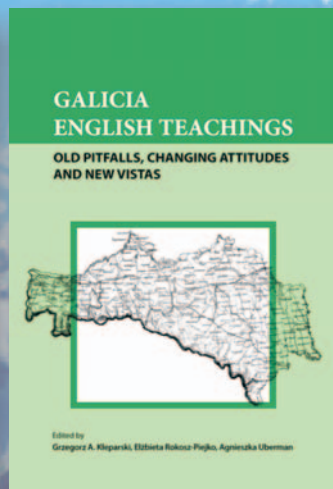
24 listopada 2009 r. W Instytucie Filologii Angielskiej odbyło się uroczyste spotkanie pracowników Instytutu z JM Rektorem prof. dr. hab. Stanisławem Uliaszem oraz wicemarszałkiem województwa podkarpackiego, prof. dr. hab. Janem Burkiem.

27 listopada 2009 r. Na Uniwersytecie Rzeszowskim odbyła się - konferencja „Edukacja dla pracy” z udziałem pracodawców, przedstawicieli instytucji i rynku pracy (Wojewódzki Urząd Pracy, Powiatowy Urząd Pracy), środowiska akademickiego (władze uczelni, pracownicy, studenci oraz absolwenci UR).

NOWOŚCI WYDAWNICZE

WYDAWNICTWO UNIwersYTETU RZESZOWSKIEGO
e-mail: wydaw@univ.rzeszow.pl
<http://wydawnictwo.univ.rzeszow.pl>